

DARBININKAS

Vol. LXII, Nr. 43
Spalis-October 28, 1977

Penktadienis-Friday

SECOND-CLASS
Postage paid at Brooklyn, N.Y.

341 Highland Blvd.
Brooklyn, N. Y. 11207

25 centai

Savaitės įvykiai

4 ginkluoti teroristai prieš kurį laiką pagrobė V. Vokietijos keleivinį lėktuvą su 92 keleiviais ir, reikalaujanti paleisti V. Vokietijos ir Turkijos kalėjimuose laikomus kitus teroristus, nusikraidino jį net į Somaliją, kur specialus V. Vokietijos pasienio apsaugos dalinys puolė lėktuvą ir visus įkautus išlaisvino. Trys teroristai žuvo ir vienas buvo sužeistas. Lėktuvo pilotas buvo anksčiau teroristų nužudytas.

Ryšium su V. Vokietijos keleivinio lėktuvo pagrobimu V. Vokietijos kalėjime laikyti teroristai Andreas Baader, Gudrun Ensslin ir Jan-Carl Raspe nusižudė, o Irmgard Moeller bandė nusižudyti. Rugsėjo 5 teroristų pagrobtas V. Vokietijos pramonininkas Hans Martin Schleyer buvo rastas nužudytas Prancūzijoje.

Italijos ir Prancūzijos teroristinių polinkių jaunimas, protestuodamas prieš V. Vokietijos kalėjimuose laikomų teroristų nusižudymą ir pagrobto lėktuvo keleivių išlaisvinimą, surengė įvairiuose miestuose demonstracijas ir bandė pulti V. Vokietijos įstaigų pastatus.

JAV delegacijos Belgrado konferencijoj pirmininkas Arthur Goldberg vėl kritikavo Sov. Sąj. Rumuniją ir Lenkiją už žmogaus teisių pažeidimus, žmonių įkalinimą už skirtingų politinių nuomonių pareiškimą ir neleidimą žmonėms praktikuoti religijos.

Vietnamo perauklėjimo stovyklose vis dar tebeįkalinama apie 150,000 P. Vietnamo karių. Iš Saigono buvo iškeldinta 700,000 ir numatoma iškeldinti dar 700,000 gyventojų. Gyventojams sekti ir perauklėti kiekvienai 10 žmonių grupei yra paskirtas politinis vadovas. Jaučiamas didelis politinių vadovų trūkumas; be to, jų tarpe yra įsigalėjęs didelis kysininkavimas.

Prez. Carter ir Panamos prezidentas Omar Torrijos Herrera pasirašė bendrą pareiškimą, suteikiantį JAV-bėm teisę ginti kanalą prieš jo užpuolimą ir pirmenybę jų karo laivams pasinaudoti kanalu be eilės. JAV pasizadėjo nesikišti į Panamos vidaus reikalus.

Sov. Sąj. kaltino Vakarų valstybes Belgrado konferencijoj, kad jos neduoda įvažiavimo vizų sovietinių darbo unijų atstovams, piketuoją sovietų menininkų pasirodymus ir puldinėja sovietines įstaigas. Be to, buvo kaltintos Free Europe ir Radio Liberty radijo stotys už subversyvinės propagandos skleidimą.

Gynybos departamentas paskelbė, kad sovietų karo lėktuvai iš Kubos kelis kartus bandė pakenkti JAV oro gynybos radarų įrengimams. Sovietų lėktuvams sekti buvo pasiųsti JAV naikintuvai.

100 su viršum Sovietijos žydų iš Maskvos, Leningrado, Rygos, Vilniaus, Minsko, Kijevo, Vinicos, Tblisi ir Kišiniovo Belgrado konferencijai pasiųstų raštu protestavo, kad Sov. Sąj. stengiasi sunaikinti žydų kultūrą ir trukdo emigraciją į Izraelį.

Čekoslovakijos uždaras teismas už priešvalstybinę veiklą nuteisė režisierius Otą Ornest 3.5 m., žurnalistą Jiri Lederer 3 m., o dramaturgą Vaclav Haval ir teatro direktorių František Pavlicek 17 mėn. kalėjimo, pastaruosius du lygtinai, jei per 3 m. nenusikals. JAV jų nuteisimą protestavo Belgrado konferencijoj.

NAUJAME POGRINDŽIO LEIDINY PRISIMINTA LIETUVĖ MOKYTOJA

Vakarus pasiekė penki numeriai spausdinto leidinio *Dievas ir Tėvynė*. Penktojo numerio, 1977 metų, didžioji dalis, 60 su viršum puslapių, skirta Dievo buvimo įrodymui. Čia dedamos ištraukos iš šio numerio straipsnio, pavadinto "Garbinga mokytoja". (E)

1977 sausio 28 Šiauliuose žemės kelionę užbaigė (infarktas) mokytoja Regina Prosevičiūtė. Tai viena iš nedaugelio lietuvių mokytojų, kurie, nepaisant klasingos okupantų politikos, išliko lietuvišiais ir tikrais katalikais ligi mirties... Mokytojas — žmogaus dvasinių vertybių ir visos tautos dorovės kūrėjas, todėl okupantas nė vienas kitai profesijai neskiria tiek daug dėmesio, kiek mokytojams...

Nors visi lietuviai mokytojai ir mokiniai turėjo vienai pasipriešinti krašto rusinimui ir brūkšniui ateizmui, tačiau mūsų tautiečiai neparodė tokios aukšto kultūros ir tautinės vienybės. Dalis mokytojų perėjo į bedievių "kadruos" ir ėmė pulti savo bendradarbius. Taip pačių lietuvių rankomis, ypač per mokyklas, okupantas pradėjo griauti ir tebegriauja lietuvių tautą ir tikėjimą.

Kita mokytojų dalis iš baimės pasidarė abejinga ir tautai, ir religijai — "nebesikišo į politiką" ir žiūrėjo tik savo materialinės gerovės. Tretieji pasiryžo prisitaikyti prie sąlygų: jei jau valdžia juos verčia, nutarė būti gerais komunistais, bet pasilikti tikinčiais. Todėl ir jie vertė ir tebeverčia mokinius stoti į bedieviškas organizacijas, "varo" ateistinę propagandą, mokytojų ir mokinių akyse apsimeta esą uolūs bedieviai, nors retkarčiais slapta aplanko bažnyčią, atlieka išpažintį...

Ir tik mažiausioji lietuvių mokytojų dalis ryžosi bet kokia kaina ginti savo pasaulėžiūrą. Ne visi jie dabar dirba mokyklose: vienus iš darbo atleido pats okupantas, kiti patys buvo priversti palikti mėgstamą darbą, tretieji, tokia buvo a.a. mokytoja Regina Prosevičiūtė, pavyzdinčiu gyvenimu ir ypatingai sąžiningu, kruopščiu darbu atsargiai ir kantriai mokė savo mokinius mylėti Dievą ir Tėvynę, o savo aukštą dvasinę kultūrą pralenkti pavergėjų.

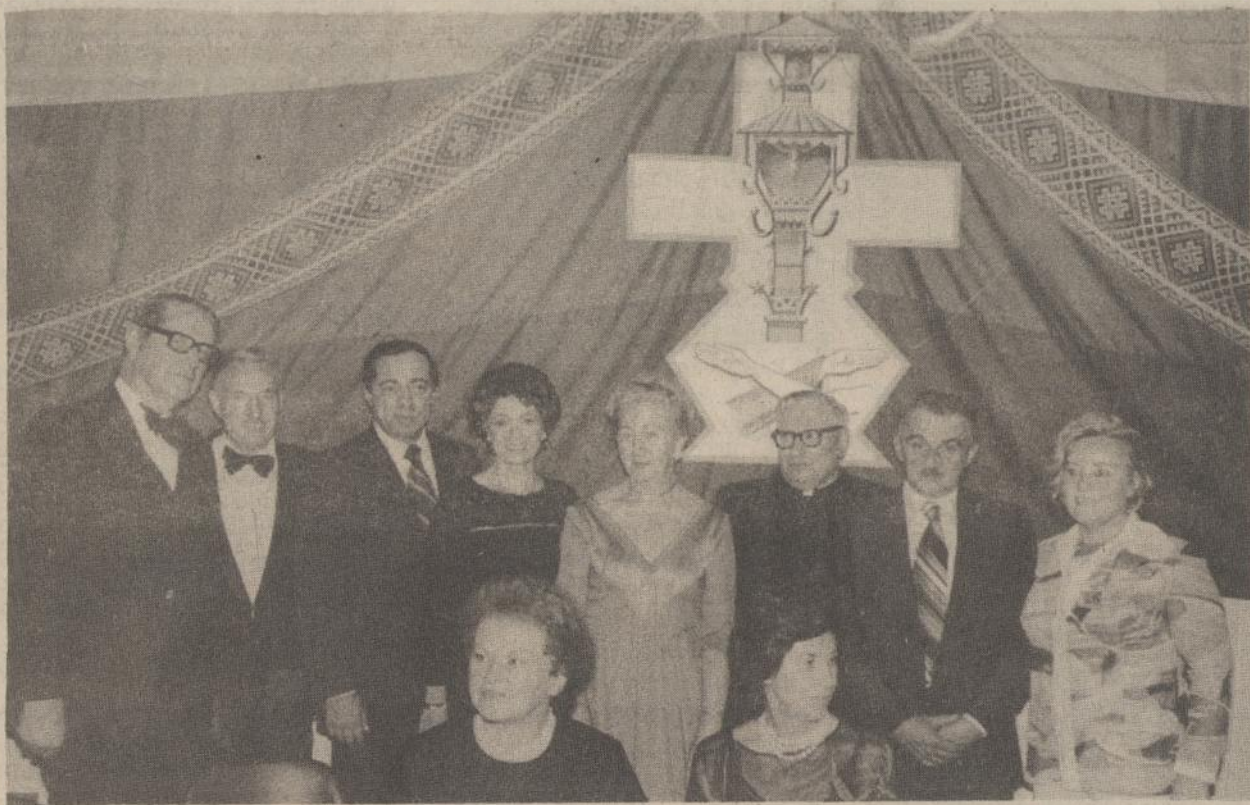
Gimė Regina 1919 Šeduvoje. Baigė Šiaulių mokytojų seminariją, mokytojavo daugiausia taip pat Šiaulių mokyklose. Labai

mėgo muziką, net pati kūrė daineles vaikams, vadovavo jauniesiems mokyklinio amžiaus chorams... Jos mokiniai savo mokytoją mylėjo, gerbė, jos klausydavo, gerai mokėsi... Tačiau esminis mokytojos Reginos bruožas: ji buvo giliai tikinti (nukelta į 2 psl.)

VYTAUTAS ČEKANAUSKAS — LIETUVOS KONSULAS

Lietuvos atstovas Washingtono dr. S.A. Bačkis rugpičio 26 raštu pranešė JAV Valstybės sekretoriui, kad Vytautas Čekanauskas yra paskirtas Lietuvos generaliniu garbės konsulu Los Angeles, Calif., ir paprašė jam suteikti pripažinimą.

Valstybės departamentas spalio 6 raštu atsakė Lietuvos atstovui, kad Vytautui Čekanauskui yra suteiktas pripažinimas Lietuvos generaliniu garbės konsulu Los Angeles, Calif., ir kartu atsiuntė atitinkamą pažymėjimą, liečiantį V. Čekanausko konsulinį statusą.

Tėv. Pauliaus Baltakio, OFM, kunigystės 25 metų sukakties minėjime. Iš k. Lietuvos gen. konsulas A. Simutis, Al. Marcellinas, New Yorko valstybės sekretorius Mario Cuomo su žmona, Marytė Šalinskienė, Tėv. V. Gidžiūnas, OFM, A. Vakselis, Janina Mathews, prie stalo sėdi J. Simutienė ir I. Vakselienė. Nuotr. Charles Binkins

KUN. RAČIŪNO SKUNDAS

Iš Lietuvos K.B. Kronikos Nr. 27

(tąsa iš pračio nr.)

"Dalyvaujančios valstybės sąžiningai vykdys savo įsipareigojimus pagal tarptautinę teisę — tiek tuos įsipareigojimus, kurie išplaukia iš visuotinai pripažintų teisės principų bei normų, tiek ir tuos, kurie išplaukia iš tarptautinę teisę atitinkančių sutarčių ir kitų susitarimų, kuriose jos dalyvauja.

Visi anksčiau išdėstyti principai turi pirmą reikšmę ir, vadinas, bus vienodai ir griežtai taikomi, interpretuojant kiekvieną iš jų atsižvelgiant į kitus".

Taigi prie šių pagrindinių Tarybų Sąjungos savo liaudžių ir užsieniui įsipareigojimų, kuriuos ji yra pažadėjusi griežtai ir sąžiningai vykdyti priklauso teisė ne tik individualiai, bet ir su kitais piliečiais laisvai atlikti kulto apeigas.

30 straipsnis sako: "Nė vienas šios deklaracijos punktų negali

būti išaiškintas kaip suteikimas teisės kokiai nors valstybei, asmeniui grupei ar pavieniui asmeniui užsiimti kokia nors veikla arba atlikti veiksmus, nukreiptus į šioje deklaracijoje paskelbtų teisių ir laisvių panaikinimą".

5. Už klaidymą atlikti kulto apeigas Lietuvos BK numato įvairias bausmes. Lietuvos TSR Baudžiamasis kodeksas, 1145 straipsnis, sako: "Kliudymas atlikti religines apeigas, kiek jos neardo viešosios tvarkos ir nėra susijusios su kėsinimais į piliečių teises, baudžiamas laisvės atėmimu iki vienerių metų, arba pataisos darbams tam pačiam laikui, arba bauda iki vieno šimto rublių".

Aiškindamas šį straipsnį Religinų kultų reikalų tarybos prie TSRS Ministrų Tarybos pirmininkas Puzinas per savo paskaitą, skaitytą 1965 rugpičio 5 Rusijos Federacijos partiniam darbuotojams ateistinio auklėjimo kursuose, tarp kita ko sako: "Bet koks administracinis potvarkis arba kiti veiksmai, kliudantys laisvai atlikti religines apeigas, gali būti naudojami tik išimtiniais atvejais (epidemijos metu ir pan.) ir turi būti visiems suprantamai išaiškinti, įstatymiškai pagrįsti.

Vietos valdžios organai, sprenddami reikalus, susijusius su religinėmis apeigomis, kartais pareiškia tokius formalinius reikalavimus, kurie būna rimta kliūtis tas apeigas atlikti. Čia priskiriamas reikalavimai kiekvienam piliečiui paduoti pareiškimus arba pageidavimą atlikti tą ar kitą apeigą ar pateikti įvairius pažymėjimus bei kitus dokumentus (mano pabrūkta). Viso-čiausių administracinio pobūdžio kanceliariinių biurokratinių kliūčių sudarymas atlikti religines apeigas nėra pagrįstas įstatymu. Tikintieji tai aiškina kaip iš anksto numatytą vilkinimą ir tai sukelia tik jų nepasitenkinimą ir susierzinimą".

Taigi griežtai laikantis šio Lietuvos TSR Baudžiamojo kodekso, rajono vadovybės parei-

(nukelta į 2 psl.)

IŠ PAVERGTOS LIETUVOS KULTŪRINIO GYVENIMO

— Nuo spalio 17 iki 24 Panevėžy vyko dramos *veikalų festivalis* — "Spalio garbei". Tai sovietinei šventei Lietuvos teatrai jau iš anksto ruošėsi ir reklamavosi. Festivaly vyrauja rusų autorių veikalai: Šiaulių dramos teatras nuvežė į Panevėžį V. Višnevskio pjesę "Iš chaoso", Klaipėdos dramos teatras — A. Kopkoto komediją "Dramblis, Kauno dramos teatras — L. Zorino komediją "Nepažįstamasis, Rusų dramos teatras — L. Leonovo pjesę "Skutarevskis". Iš lietuvių autorių Panevėžio dramos teatras vaidino S. Gedos ir S. Saltenio "Komunary gatvę" ir V. Petkevičiaus "Dainuojantį milžinkapį", o Vilniaus akademini dramos teatras — A. Laurinčiuko "Neapykantos spalvą". Prie lietuviško repertuaro skirtingi ir du "Lėlės" teatro vaidinimai vaikams: V. Palčinskaitės "Reportažas iš karuselės" ir J. Degutytės "Aš ieškau fleitos".

— Vilniaus akademiniame dramos teatre ruošiamą premjerą — R. Kaškausko dviejų dalių pasaką vaikams "Kai vėl atskris drugelis". Režisuoja V. Matula, scenografija — A. Kariniausko, kostiumai — G. Riškutės, choreografija — L. Motiejūnaitės, muzika — A. Raudonkio.

— Spalio pradžioj buvo gausu literatūros vakarų: spalio 8 Anykščių kultūros namuose kūrinius skaitė J. Degutytė ir aktorė Leonaciūtė; spalio 10 Panevėžy iš Albino Žukausko "Atabrady" skaitė aktorius V. Kybartas; spalio 11 ta pati literatūrinė programa vyko Šiauliuose; spalio 12 Širvintų kultūros namuose savo kūrybą skaitė jaunieji poetai V. Jasukaitytė, A. Jonynas, R. Graibus ir J. Kalinauskas, poetam talkino aktorė J. Valančienė, apie jaunųjų kūrybą kalbėjo kritikas J. Stepšys; spalio 13 ta pati programa buvo perkelta į Ukmergės kultūros namus; spalio 12 Telšių kultūros namuose savo kūrybą skaitė poetai E. Matuzevičius ir O. Baliukonytė, jiems talkino aktorius V. Kybartas; spalio 13 ta pati programa buvo perkelta į Plungės kultūros namus.

— Žymusis pavergtos Lietuvos dirigentas, Lietuvos kamerinio orkestro vadovas Saulius Sondeckis Literatūros ir Meno laikraščiu duotame pasikalbėjime džiaugiasi, kad per 17 orkestro veiklos metų buvo sudarytos galimybės koncertuoti Maskvoj, Leningrade, Taline, Berlyne, kad kartu su orkestru dainavo garsūs rusų dainininkai, kad orkestro koncertai buvo įvertinti žymių rusų ir Vakarų kritikų, kad savo repertuare turėjo ir iškilniųjų Lietuvos kompozitorių kūrinių (B. Kutavičiaus, F. Bajoro, A. Bražinsko, S. Vainiaus, T. Makočino ir kitų). Orkestras repertuare šiuo metu turįs per 150 savų kompozitorių kūrinių, tačiau ne visi tie kūriniai esą aukšto meninio lygio. Dirigentas džiaugiasi, kad ir Vilniaus koncertų lankytojai yra muzikiniu atžvilgiu išprusę. Nusiskundė, kad tebesą silpni Lietuvos muzikologai-kritikai.

— Rugsėjo 13-26 Lvoje vyko penktasis sąjunginis smuikinių konkursas. Lietuvai atstovavo jauni smuikinkai: D. Lapėnaitė (S. Sondeckio mokinė), R. Butvilas (E. Paulausko mokinys) ir R. Miklauskas (V. Radovičiaus mokinė). R. Butvilas iškopė net į trečiąją ratą, o kiti du pasitenkino tik antruoju ratu.

— Visa okupuotos Lietuvos spauda dabar yra užgožta diktatoriaus L. Brežnevo specialiojo sesijos pasakytų kalbų ir naujosios konstitucijos garbinimo.

— Apie išėivijos lietuvių kultūrinį gyvenimą pavergtos Lietuvos spaudoj gana dažnai parašo Vytautas Kazakevičius, buvęs "Gimtojo krašto" redaktorius, buvęs "Tėviškės" draugijos pareigūnas, paruošęs antologiją "Graži tu, mano brangi tėvyne". Atrodo, kad jam yra prieinama visa išėivijos lietuvių

spauda. Tačiau jo kultūrinės apžvalgos yra tendencingos, užtrauktos ant sovietinio kurpalio, iškreiptos. Pav., iš išėivijos išleisto keturių tomų lietuvių literatūros istorijos V. Kazakevičius tik ironiškai pasišaipė, net neanalizavęs nei turinio apimtį, nei veikalo metodų. Jis linkęs neigiamai vertinti visą išėivijos lietuvių kūrybą, kiek atlaidesnis tėra tik jauniesiems rašytojams. Jis mėgsta lyginti išėivijos ir okupuotos Lietuvos kūrybos sąlygas: suprantama, išėivijos sąlygas peikdamas, Lietuvos — girdamas. Štai, šių metų "Pergalės" Nr. 5 jis verkšlenda dėl sunkaus Martyno Jankaus, Vydo gyveno trimis. Apgaile ir dr. J. Šliupo mirtį Berlyne. Mėgina dėl jų tremties kaltinti vokiečius ir lietuvių politinius veikėjus, bet visai nemini sovietinės okupacijos siaubą, kuris buvo jaunos ir senos kultūrininkus iš Lietuvos į karo sugriautus Vakarus. Verkslėna, kad Vydo nuo laivo buvo įstumtas į jūrą, kad jam buvo atimti kailiniai, bet tyli, kad tuos kailinius atėmė raudonarmiečiai. Žodžiu, vis kaltinami ne tikrieji kaltininkai. Matyt, okupantų ištikimas tarnas turi taip kalbėti!

— Lietuvos Valstybinės filharmonijos direktorius Rimvydas Žigaitis, kalbėdamas apie prasidedančio sezono muzikinius parengimus, tarp kitų dalykų pabrėžė: "Šiomet naujametiniame koncerte vietoj įprastų J. Štrauso valsų girdėsime L. Beethoveno Devintąją simfoniją. Šių metų koncertų programų ypatumas tas, kad nemaž kiekvienoje jų skambės bent po vieną tarybinio autoriaus kūrinį, atliksime ir lietuvių kompozitorių J. Juzeliūno, O. Balčiausko, J. Domarko bei kitų kūrinius. Girdėsime taip pat ne itin dažnai Vilniuje skambančią F. Šuberto simfoniją C-dur, A. Šnitkės II koncertą smuikui ir simfoniniam orkestrui, S. Prokofjevo simfoninę siuitą "Paruškis Kize", J. Sibelijaus I ir V simfonijas bei kt." (Lit. ir Menas, Nr. 35). Taip pat direktorius pranešė, kad Lietuvoj gastroliaus daug žymių dirigentų ir muzikų atlikėjų iš "brolišių" respublikų ir net iš viso pasaulio (Japonijos, Švedijos, Lenkijos, Italijos, Rumunijos, Ispanijos, JAV, Rytų Vokietijos, Prancūzijos, Kanados, Austrijos). Filharmonijos programose dalyvaus ir nusipelnę operos solistai (V. Daunoras, G. Kaukaitė, R. Maciūtė). Bus suruošti kompozitorių E. Balsio, A. Bražinsko, J. Gaizausko kamerinės muzikos vakarai. Sezono pačioj pradžioj (rugsėjo 10) filharmonijos simfoninis orkestras kartu su Kauno valstybinio choru dalyvaus sąjunginiame profesinių kolektyvų konkurse.

— Garbės vardai suteikti partiniam kultūros veikėjui Antanui Gedminui, Kauno muzikinio teatro direktoriui Vytautui Blažiui, Vilniaus kvarteto muzikantams — D. Katkui, P. Kuncai, A. Vainiūnaitėi, A. Vasiliauskui.

— Knygų rinkoj verti dėmesio Antano Miškinio atsiminimai "Žaliaduonių gegužė" (pasakojimai apie savo kaimą, 10,000 egz.). Naujas Juozo Apučio novelių rinkinys "Sugrįžimas vakarajam laikui" (10,000 egz.). Romualdo Baltušniko apsakymų rinkinys "Gegužės nakties vėjas" (8000 egz.). Sauliaus Tomo Kndroto pirmoji novelių knyga "Pasaulis be ribų" (6000 egz.). Vaikams išleista Algirdo Pociaus "Laiškas ant šaltinio lapo". Mokslo leidykla išleido du mokslinius veikalus: istoriko Broniaus Dundulio "Švedų feodalų įsiveržimai į Lietuvą XVII-XVIII a." (180 psl., 6000 egz.), Irenos Čepienės "Lietuvių liaudies vestuvių veikėjai" (128 psl., 15,000 egz.).

Pr. N.

Savaitės įvykiai

Belgrado konferencijos delegatų tarpe sklinda gandai, kad Sov. S-gos viršūnėse vykstančios diskusijos apie eurokomunizmą ir režimo suliberalinimą.

Jamaikos ministeris pirmininkas Michael Manly išgrobino ten vizito atvykusį Kubos prez. Castro ir smarkę kolonializmą ir imperializmą. Opozicinė darbo partija surengė dideles demonstracijas prieš Castro.

Prez. Carterio pasiėktas laikinis susitarimas su Sov. S-ga dėl strateginių ginklų apribojimo susilaukė gynybos departamentų kritikos: esą sovietams padaryta didelių nuolaidų, o patikrinimo vietoj klausimas esą labai problematiškas.

JAV armijos štabo viršininkas gen. Bernard W. Rogers pareiškė, kad artimoji ateity Atlanto Sąjungai sustiprinti bus pasiųsta į Europą JAV kariuomenės ir modernių ginklų.

Rumunijos 35,000 angliakasių rugpjūčio 1 buvo paskelbė 3 dienų streiką už tai, kad vyriausybė norėjo pakeisti pensijų mokėjimo taisykles.

Australija pratęsė 10 m. su JAV sudarytą sutartį dėl ten esančių JAV elektroninio sekimo stočių laikymo.

Bangladeše dėl nepavykusio sukilimo 37 karininkai buvo nušauti mirties bausme, o kiti 20 — kalėti iki gyvos galvos.

Izraelio užs. rek. ministeris Dayan, pasinaudodamas specialiu su JAV santykių atmosfera, lankė Chicago, Atlantą ir Los Angeles ir ragino ten esančius žydų vadus remti Izraelio vedamą politiką, nes prez. Carter reikalauja iš Izraelio per didelių nuolaidų.

P. Afrikos vyriausybė apkalbino eilę juodųjų ir liberalių baltųjų organizacijų skleidžiant neapykantą, uždarę juodųjų dienraštį ir eilę jų organizacijų bei areštavo jų vadus. JAV įspėjo, kad tokie veiksmai gali pakenkti abipusiam santykiams.

Dėl padažnėjusių lėktuvų grobimų tarptautinė oro linijų pilotų sąjunga žada paskelbti 3 dienų streiką, jei JT nesiims priemonių efektingai kovoti su lėktuvų pagrobėjais.

Anglijos karalienė Elizabeth II atvyko į Kanadą oficialaus vizito. Į jos garbei suruoštą priėmimą buvo pakviestas ir Kanados LB pirmininkas J.R. Simanavičius.

Indijos kongreso partijos vadai atsisakė rinkti buv. min. pirm. Indira Gandhi partijos pirmininke, tačiau pažadėjo ją remti kovojant su vyriausybe dėl jai primetamų kaltinimų.

AFL-CIO prez. George Meany pakvietė Andrej D. Sacharovą ir kitus 5 disidentus atsilankyti į gruodžio 8 vykstančią unijos konferenciją.

Danija, Suomija, Islandija, Norvegija ir Švedija savo svoriui JT padidinti sutarė iš anksto tartis dėl jų politinės linijos JT.

Siena tarp Kinijos valdomos vidinės ir sovietų įtakoj esančios išorinės Mongolijos yra aklinai uždaryta, nors anksčiau tarp jų jokią sieną neegzistavo.

Prezidento patarėjas valstybės saugumo reikalams Zbigniew Brzezinski tikina, kad dar ilgą laiką santykiai tarp JAV ir Sov. S-gos bus paremti bendradarbiavimo ir varžybų principais.

JAV atstovų rūmai panaikino anksčiau jų pačių priimtą įstatymą, reikalaujantį, kad 9,5 proc. importuojamo aliejaus būtų gabenama Amerikos laivais.

Nikaragvoj pradėjo veikti kairieji partizanai, pasivadinę Sandinist išlaisvinimo frontu ir siekia nuversti prez. Anastasio Somoza režimą.

Buv. prez. Lyndon Johnson uždraudė CIA tirti, dingo apie 400 svarų atominė bombą gaminti tinkamo uranijaus, nors ši įstaiga buvo įsitikinusi, kad uranijus pateko į Izraelį.

KUN. RAČIŪNO SKUNDAS

(atkelta iš 1 psl.)

gūnams, tiesiogiai pažeidžiantiems šį įstatymą, turėtų būti taikomas šis straipsnis. Įstatymams nusikalsta ne tas, kuris leidžia piliečiui atlikti kulto apeigas, bet kuris kliudo.

Be to, Helsinkio pasitarimų baigiamajame akte sakoma: "Įgyvendindamos suverenias savo teises, įskaitant laisvę leisti savo įstatymus ir nustatinėti administracines taisykles, jas derins su savo juridiniais įsipareigojimais saugumo ir bendradarbiavimo Europoje pasitarimo baigiamojo akto nuostatom ir juos vykdys".

Tačiau Lietuvos TSR Aukščiausios Tarybos Prezidiumo patvirtintas įsakas 1976 liepos 28 Nr. IX-748 "Religinio susivienijimo nuostatai" yra naujas grubus tikinčiųjų diskriminacijos aktas, išreikštas įstatymo forma.

Kaip jau esu minėjęs, tiek Tarybų Sąjungos Konstitucija, tiek Visuotinė žmogaus teisių deklaracija, tiek Helsinkio pasitarimo Baigiamasis aktas skelbia teisę kiekvienam žmogui platinti savo įsitikinimus ir atlikti kulto apeigas be jokių apribojimų. Tuo tarpu minėtų nuostatų 19 str. sako "Kulto tarnų, pamokslininkų ir pan. veiklos rajonas apribojamas jų aptarnaujamų religinio susivienijimo narių gyvenamąja vieta ir atitinkamų maldos namų buvimo vieta".

Matyti, Šakių rajono vyriausybė, remdamasi šiuo nuostatu, norės ateityje kliudyti laisvai atlikti kulto apeigas.

Toks nuostatas visiškai ignoruoja griežtus Kristaus ir Bažnyčios reikalavimus: "Eikite į visą

pasaulį ir skelbkite Evangeliją visai kūrinijai" (Mk. 16.15)... "padarykite mano mokiniais visų tautų žmones" (Mt. 28, 19). Kan. 1329 sako: "...griežčiausia visų ganytojų pareiga rūpintis krikščionių katekizacija".

Minėti LTSR Aukščiausios Tarybos nuostatai visiškai neatsižvelgia į katalikų, o ypač kunigų griežčiausius sąžinės reikalavimus. Krikščioniškoji dorovė įpareigoja kiekvieną kunigą, nepaisant jokių teritorinių apribojimų, net rizikuojant savo gyvybe, teikti krikšto, atgailos ir ligonių sakramentus atsidurusiems mirties pavojui. Toks draudimas, žiūrint vien tik humaniškumo, o juo labiau tikėjimo akimis, yra grubiausias nesiskaitymas su daugumos Lietuvos, net viso pasaulio žmonių įsitikinimu ir žiauriausias pasityčiojimas iš visų tikinčiųjų, ypač iš krikščionių.

Lietuvos dvasininkija į šiuos nuostatus žiūri kaip į pasirodymą visiškai suvaržyti katalikų dvasininkijos pastoracijos veiklą ir kaip į Lietuvos ateistų planą įvesti panašią tvarką, kaip Baltarusijos respublikoje, kur šie nuostatai įvairiose vietovėse pilnai taikomi. Viso pasaulio laisvę mylintiems žmonėms, ypač tikintiesiems, šie minėti oficialūs Lietuvos TSR Aukščiausios Tarybos nuostatai yra akivaizdus įrodymas, kaip žiauriai pažeidžiama sąžinės laisvė ir religijos laisvė mūsų respublikoje.

Kol nebus atšaukta dabartinė Tarybų Sąjungos Konstitucija ir minėti tarptautiniai Tarybų Sąjungos griežti įsipareigojimai, tol LTSR ATD nuostatas Nr. IX-748 (1976.VII.28) neturi juridinės galios.

Todėl Jūsų reikalavimą neleisti Paluobių bažnyčioje laikyti pamaldų Bažnyčios drausmei nenusikaltusiems kunigams ir kiekvieną kartą prašyti Jūsų leidimo kulto apeigoms atlikti laiku antikonstituciniui, pažeidžiančiam Bažnyčios kanonus, visuotines žmogaus teises ir Helsinkio konferencijos Baigiamojo akto įsipareigojimus ir manęs juridškai nesaistančių.

Jei ir toliau bus trukdoma mano administruojamoje Paluobių parapijos bažnyčioje laisvai atlikti kulto apeigas, būsiu priverstas kreiptis į Helsinkio konferencijos Baigiamąjį aktą pasi-

rašiusį TSK CK Generalinį Sekretorių Leonidą Iličių Brežnevą. Jis neseniai pasakė savo kalboje Tulos mieste dar kartą pabrėžė savo ryžtą pilnai laikytis Helsinkio konferencijos susitarimų ir paminėjo nežinas faktų, kad tie susitarimai Tarybų Sąjungoje būtų buvę pažeisti. Jeigu jis tokius faktus sužinos, sunku net numatyti, kokių priemonių gali imtis jo taikos ir tempimo mažinimo politikai kludantiems pavaldiniais sudrausminti.

Kun. P. Račiūnas
Paluobių R.K. parapijos klebonas

Paluobiai, 1977.II.16

P.S.

Jeigu laikote šio mano pareiškimo argumentaciją juridškai nepakankamai pagrįsta, malonėkite tai įrodyti motyvuotu raštu. Jei tai atliksite, Jūsų reikalavimus laikysiu teisėtais ir esu pasiryžęs ateityje juos pilnai vykdyti.

Kun. P. Račiūnas

Mokytoja pogrindžio leidiny

(atkelta iš 1 psl.)

ti katalikė ir ėjo tiesiu keliu, neveidmainiavo, nekeitė "kailio" ... Kai daug mokytojų, ateistų gąsdinami, nustojo lankyti bažnyčią, mokytoja Regina ne tik į lankė, bet dar ypatingai domėjosi religija, pamaldomis. Dar jaunutė būdama, prašydavo kunigus leisti nusirašyti pamokslus, girdėtus Šiaulių jėzuitų bažnyčioje (dabar ši bažnyčia paversta sporto klubu)...

Žinoma, dėl persekiojimo ji kartu su kitais Bažnyčiai ištikimais mokytojais perėjo į katalikų gyvenimą, kad čekistams ir jų pakalikams nekristų į akis, šv. mišių klausyti vykdavo į tolimesnes bažnyčias ...

Kai ateistai prievarta reikalavo, kad mokytojai skleistų antireliginę propagandą mokiniams ir jų tėvams, mokytoja Regina nė karto, net jei pamokoje vizitatoriai sėdėjo, nepasakė nė vieno žodžio prieš religiją. Ir nors mokyklos vadovybė, įtardama, kad mokytoja religinga, vertė ją ruošti bei skaityti antireligines paskaitas, referatus, ji jų įvairiausiomis dingstimis neskaitytė, neruošė ...

Mokytoja Regina lengviau, negu daugelis kitų, galėjo turėti tą "šiltą vietelę", tačiau neturėjo net padoraus buto — gyvenimo visiškai neapkuriamame kambarėlyje. Mat, Reginos tėvų Šeduvoje dar 1919 metais sušaudė vokiečiai už tai, kad jis rėmė bolševikus, suorganizavęs komunistišką mitingą. Ir nors Regina tėvo neprisiminė, bet jo revoliucinė praeitis (komunistams žmogaus biografiniai duomenys — viskas) būtų padėjusi jai aukštai pakilti karjeros laiptais. Tačiau Reginos tikėjimas buvo toks stiprus, jog susidėti su ateistais ji negalėjo.

Jei visi mokytojai būtų tokie, Lietuva klestėtų ir persekiojimo laikais. Mokiniai taip pat būtų religingi, nes matytų jų gražų pavyzdį, ir niekas jiems neišplėstų tikėjimo! ..

— "Ateities" žurnalo vakare, kuris įvyks spalio 29 Chicago, Jaunimo Centre, bus įteiktos žurnalo premijos jaunimo rašytojams ir fotografams.

— Nauji Darbininko skaitytojai: K. Milukas, Richmond Hill, N.Y., B. Račiukaitis, Rangle, Me., A. Švagždis, Brighton, Mass. Užsakė kitiem: J. Tamašauskas, Worcester, Mass. — B. Liaudanskis, Detroit, Mich., A. Masionis, Elmwood, N.J. — K. Senulis, Paterson, N.J. Sveikinam naujus skaitytojus ir dėkoti užsakytojams. Naujiem skaitytojams Darbininko prenumerata pirmiem metam tik 10 dol. Ataujiant Darbininko prenumerata visiem 12 dol. metam.

DOVANA — IRENOS VELONSKIENĖS SIUNTINIŲ ĮSTAIGA. Greitas išsiuntimas, prekių pasirinkimas žemomis kainomis. Negalint atvykti, sudaromi pageidaujamų daiktų siuntiniai pagal užsakymus. SUDAROMI GIMINIŲ IŠKVIETIMO IŠ LIETUVOS DOKUMENTAI. Persiunčiamas iš Lietuvos atvykusių svečių asmeninis bagažas. Darbo valandos: trečiad. ir penktad. nuo 12 iki 6 val. Šeštad. nuo 10 val. iki 4 val. Kitomis dienomis — susitarus. Tel. 296-5250. Namų tel. 296-5359. 80-14 Jamaica Ave., Woodhaven, N.Y. 11421.

VALDAS C. DUOBA, lietuvis advokatas, 357 Larkfield Rd., E. Northport, N.Y. 11731. Tel. (516) 368-3733, namų — vakarais — (516) 757-4296.

ALICE'S FLORIST SHOP, lietuviškam rajone — lietuviška gėlių parduotuvė. Gėlės įvairiom progom. 846-5454-9527; vakare: 835-4149 107-04 Jamaica Ave., Richmond Hill, N.Y. Čia veikia Darbininko spaudos kioskas.

SHALINS FUNERAL HOME, Inc., 84-02 Jamaica Ave. (prie Forest P'way St.), Woodhaven, N.Y. 11421. Suteikia garbingas laido tuves. Koplyčios parūpinamos visose miesto dalyse. Tel. 296-2244.

MATTHEW P. BALLAS FUNERAL HOME — Moderni koplyčia, Air-conditioned, A. J. Balton-Baltrūnas, Licensed Manager and Notary Public, 660 Grand St., Brooklyn, N.Y. 11211; ST 2-5043.

BUYUS FUNERAL HOME, Mario Teixeira, Jr. laido tuvių direktorius, 426 Lafayette St., Newark, N.J. 07105; tel. 344-5172. Paruošiamos garbingos laido tuves. Modernios koplyčios, oras vedinamas.

GARSZVOS LAIDOTUVIŲ ĮSTAIGOS — ŠERMENINĖS: Haven Hill Funeral Home, Inc., 104-38 Jamaica Ave., Richmond Hill, N.Y. 11418; ir Garsza Funeral Home, 231 Bedford Ave., Brooklyn, N.Y. 11211. Modernios, erdvios ir vėsina mos koplyčios. Jau trečia Garszvos šeimos generacija yra New York State laido tuvių direktoriai ir balzamuotojai. Tel. 846-1970. Pageidaujant parūpinamos šermeninės bet kurio miesto daly.

JUOZO ANDRUŠIO Real Estate, Insurance. Apdraudimas gyvybės namų, automobilių, baldų ir k. Namų pardavimas, apdraudimas, Income Tax užpildymas, Mutual Funds — pinigų investacijos, Kasdien nuo 9 iki 8 val.; šeštadieniais iki 6 v. pp. 87-09 Jamaica Ave., Woodhaven, N.Y. 11421; VI 7-4477.

VYTAUTAS BELECKAS, sav. Winter Garden Tavern. 1883 Madison St., Ridgewood, N.Y. 11227, EV 2-6440. Salė vestuvėms ir kt. pramogoms. Be to, duodami palaidotuviniai pietūs. Pirmos rūšies lietuviškas maistas prieinama kaina.

SIDABRINIO VARPO KEPYKLA — Silver Bell Baking Co. Lietuviška ir europietiška duona ir pyragai, šventėms, vestuvėms bei pokyliams tortai, Dalia ir Albertas Radžiūnas, sav. — 43-04 Junction Blvd., Corona, Queens, N.Y. 11368. Telef. 779-5156.

TAISOM RADIOJO IR TELEVIZIJOS APARATUS spalvotus ir paprastus. Pilnas patarnavimas įdedant naujas dalis. Aptarnaujam Queens ir apylinkės lietuvius. Naujų aparatų neparduodam. Kreiptis tel. 847-0887. Adresas: Mr. Joe Kazlas, 87-15 Myrtle Avenue, Glendale, N.Y. 11227 (2 bloki nuo Woodhaven Blvd.).

SPARTA—Rašomos mašinėlės jv. kalbomis, radio, spalv. TV, kompiuteriai, jv. biznio mašinos—pigiausiai. Praneškite kuo interesuojatės ir firmų autentiškus katalogus gausite iš SPARTA sav.: J. L. Giedraitis, 10 Barry Dr. E. Northport, N.Y. 11731. Tel. (516) 757-0055.

REDDING ELECTRONICS, spalvotų televizijų bei radio aparatų taisymo krautu vė, rasite visada gerą patarnavimą. Vincetas Kurinskas, išdirbęs 20 m. RCA Service Co., prieš 5 metus su sūnumi James įsigijo krautu vė ir kviečia visus apylinkės lietuvius jų patarnavimais pasinaudoti. Adresas: Redding Electronics, 3414 Fulton St., Brooklyn, N.Y. 11208 (tarp Lincoln ir Autumn gatvių). Tel. 647-2327.

DALĖ POVILAUSKAITĖ-SELLEI, sav., "Friendly Spirits Wines & Liquors", 146 E. Main St., New Britain, Conn. 06051. Tel. 224-4808. Didelis pasirinkimas vietinių ir importuotų gėrimų, mažais ir dideliais kiekiais įvairiom progom. Nuolaidos daromos pagal imamą kiekį. Užsakymai priimami ir telefonu, reikalui esant pristatoma į namus be atskiro atlyginimo. Patarnavimas malonus ir sąžiningas.

NEW YORK — Lietuvos atsiminimai, šeštad. 4-5 val. WEVD 1330 AM ir 7 v.v. 97.9 FM bangomis. Music of Lithuania, pirmad. 7:30-8:30 v.v. WSOU-FM 89.5 anglų kalba. dr. J.J. Stukas, 1467 Force Dr., Mountinside, N.J. 07092. Tel. 201 232-5565.

NEW YORK — Laisvės Žiburys, sekm. 9-10 val. ryto WHBI 105.9 FM. R. Kezys, 217-25 54th Ave., Bayside, N.Y. 11364. Tel. 212 229-9134.

1977-1978 JAV GAMYBOS AUTOMOBILIUS galima įsigyti gamintojo kaina. Tai galimybė sutaupyti iki 750 dol. ir daugiau. Dėl informacijos skambinti: L. Juzepavičius, 424-2109, arba rašyti: 60-54 70th St., Masspeth, N.Y. 11378.

LIETUVIŠKO STILIAUS PAMINKLAI
SUKURIAMI IR NEMOKAMAI
PRISTATOMI Į VISAS KAPINES NEW YORK,
NEW JERSEY IR CONNECTICUT VALSTIJOSE.
ĮSTAIGA PRIE ŠV. JONO KAPINŲ.

Fasolino
MEMORIALS

66-86 80 ST., MIDDLE VILLAGE, QUEENS
Phones: 326-1282 326-3150

TAI MŪSŲ VIENINTELĖ VIETA —
— GAUSI PARODŲ SALE

KVEČAS
JONAS
1933 + 1976

1978 M. KELIONĖS Į LIETUVĄ

1 naktis Maskvoj, 1 naktis Leningrade, 5 naktys Vilniuj

Vasario 5, 12, 19, 26	\$659
Kovo 5	\$681
Kovo 12, 19	\$716
Kovo 26, bal. 2, 9, 16	\$746

Dėl smulkesnių informacijų teirautis agentūroj

VYTIS
2129 KNAPP ST.
BROOKLYN, N.Y. 11229
(212) 769-3300

JAV laivynas spalio 1 perleido vieną karo laivą Kinijos respublikai. Antroji eilė sėdi ceremonijose dalyvavę drauginių valstybių konsulai iš k. New Yorko konsuliario korpuso dekanas, Urugvajaus gen. konsulas Humberto Y. Goyen-Alvez, Panamos gen. konsulas Juan A. Stagg, Lietuvos gen. konsulas A. Simutis ir kiniečių kolonijos New Yorke atstovas.

Spalio 1 JAV laivynas perleido vieną karo laivą Kinijos respublikai. Po ceremonijų įvykusiam priėmimo dalyvavę konsulai iš k. Kinijos gen. konsulas ambasadorius Kosin C. Shah, Panamos gen. konsulas J.A. Stagg, New Yorko konsuliario korpuso dekanas Urugvajaus gen. konsulas Humberto Y. Goyen-Alvez, ponias Shah, kadetas Stagg ir Lietuvos gen. konsulas A. Simutis.

DARBININKAS

The Lithuanian Weekly Published
by Franciscan Fathers341 Highland Blvd.
Brooklyn, N. Y. 11207Editorial Office (212) 827-1352
Business Office (212) 827-1351

Publication No. 148360

Second-class postage paid at Brooklyn, N. Y., Post Office

Subscription per year — \$12.00. Single Copy 25 cents

Eina nuo 1915 m., 1951 m. sujunge AMERIKA, LDS organa DARBININKA ir LIET. ŽINIAS • Prenumerata metams \$12.00 • Straipsnius ir korespondencijas redakcija taisy savo nužiūra • Pavardę pasirašyti straipsniai nebūtinai išreiškia redakcijos nuomonę • Už kelbimų turinį ir kalbą redakcija neatsako.

Redaguoja REDAKCINĖ KOMISIJA

Pilnutinio gyvenimo ramybė

Jaunam asmeniui neįmanoma ne tik pramatyti, bet net ir suvokti, koks platus bus jo pasaulis. Ne tik ta prasme, kiek teks pamatyti mūsų žemės, bet ir kita, daug įdomesnė, prasme. Už žemės gamtos pasaulį daug platesnis ir įdomesnis yra žmonių pasaulis. Kiek jų visokių sutinki, kiek jų pasidaro artimi, brangūs širdžiai, koks įvairumas jų charakterių!

O šia proga prisiminkim dar vieną kiekvieno mūsų pasaulio dalį ar turtą — mūsų brangiųjų, jau užbaigusius šį gyvenimą. Jau ilgiau gyvenam, tuo vis daugiau ir daugiau visokio amžiaus mum brangių asmenų susirenka jau pomirtiniame pasaulyje. Kadangi jie yra mum per brangūs, kad juos kada nors užmirštume, tai jų pasaulis pasidaro savaime vis brangesnis ir artesnis mūsų širdžiai. Atrodo, kad šiuos, gyvenančius žemėje, ir anuos, amžinybės pasaulyje, skiria ne kokia beribė nežinia, o tarsi tik įprastieji žemiški nuotoliai. Ne tik dėl jų, o dėl mum kiekvienam skirto likimo turim ruošti su jais susitikti.

Kaip anas gyvenimas yra netolimas ir kaip kartais staigiai tenka ten išvykti, žinom kiekvienas iš daugelio faktų. Kaip reikia būti visada pasiruošusiam tai kelionei, vaizdžiai užrašę Kristaus žodžius evangelistas Lukas (12, 35...). Tebūna jūsų strėnos sujuostos, tai yra rūbai tebūna net užsagstyti, perjuosti, tarsi čia pat turėtum išėiti anon kelionėn. Tebūna žiburiai uždegti jūsų rankose, tai yra neužgesinami nei dieną, nei naktį, nes gali tekti išėiti taip staigiai, kad nespėtum net žiburio užsdegti.

Trokšdami visada gyventi, nejučiomis pasiduodam visai nerealiai iliuzijai. Ir senyvas, ir ligonis ne tiek galvoja apie galimybę iškelti, kiek apie tai, kada jis atsisąs, sustiprės, o gal net atjaunės. O ką jau kalbėti apie jaunus, sveikus, pajėgius! Ir te-

singa, ir išmintinga stengtis būti sveikim, pratesti gyvenimą, kiek tik yra mūsų galioj. Tačiau vis tiek ir jauni, ir subrendusieji, ir seni yra išmintingai nusiteikę tie, kurie, būdami pilnose jėgose ir labai saugodami sveikatą, dvasiškai yra visada pasiruošę nelaukai kelionei amžinybėn.

Būtų galima daug kalbėti ir teoriškai, ir iš patirties, kaip yra neišmintinga šį pasiruošimą atidėti senatvei, ligos metui. Per daug yra atvejų, kai ne tik vyresnio amžiaus, o net ir jauni baigia šį gyvenimą taip staigiai, kad neturi nė minutės laiko tam pasiruošti. Tokiam, gal jau nejauciančiam, kas vyksta su jo kūnu, kunigas gal suteiks absoliuciją, patepimo sakramentą, tačiau tai jau vargiai yra sąmoningi mirštančio veiksmai. Net skaudu pagalvojus, kiek esam staigiai netekę jaunų savo žmonių. O jeigu kapų puošimo dieną Chicagos gražioje Šv. Kazimiero kapinėse būtų paženklinami vėliavėlėmis kapai tų lietuvių, kurie staigiai mirė, visos erdvių kapinės mirgėtų vėliavėlėmis.

Išmintinga užsitikrinti medžiagiškai padorų gyvenimą, stengtis būti sveikam, ilgai gyventi, bet yra dar išmintingiau visada būti tikram, kad esi deramai pasiruošęs keliauti į kitą pasaulį. Toks visapusiškai tvarkingas, aprūpintas gyvenimas — medžiaginis ir dvasinis — teikia žmogui visapusišką ramybę, padeda gyvenimu padoriai naudotis ir džiaugtis. O kiek jaunų žmonių nesugriautų savo žemiško gyvenimo ateities, neprarastų tikro jaunatvės džiaugsmo, jei kas nors deramu laiku juos išsąmonintų gyvenimą suprantis visapusiškai realiai ir taip tvarkytis.

Tikroji ramybė ir laimė tebūna mūsų brangiųjų mirusių paveldėjimas, ta ramybė telydi ir mus šios šeimės gyvenime.

Vysk. Vincentas Brizgys

JAV Lietuvių Kunigų Vienybės suvažiavimas vyko spalio 12-13 N. Pr. Marijos seserų vienuolyne, Putnam, Conn.

Suvažiavimas pradėtas koncelebracinėmis mišiomis 11 val. Posėdžiai pradėti 1 val. po pietų. Maldą sukalbėjo Tėvas Paulius Baltakis, OFM. Pradžioje žodį tarė KV centro valdybos pirmininkas kun. dr. Zenonas Smilga. Seimui pirmininkavo kun. dr. Matas Čyvas, kun. Viktoras Dabušis ir kun. K. Sakalauskas, o sekretoriavo kun. Vyt. Pikturna ir kun. J. Steponaitis.

Pirmąją paskaitą skaitė brolis Ron Pasquariello, Tautybų Reikalų centro pirmininkas iš Washingtono, D.C. Tema — „Tautinių parapijų ateitis“. Kalboje suminėjo visiem žinomas problemas, bet mažai tepasiūlė konkrečių priemonių jom spręsti. Drąsino neišsigąsti pavoju, sunkumų, siūlė su įvairiomis etninėmis grupėmis bendromis jėgomis įvairiose miesto valdžios įstaigose kovoti už teises, reikalauji, kad neapleistų miestų priežiūros, teiktų pagalbą namų pataisymam, mokyklų išlaidų kymui.

Į diskusijas įsijungė kun. P. Činikas, MIC, kun. J. Steponaitis, kun. K. Puzevičius, kun. K. Sakalauskas. Jie visi gerai pažįsta tautinių parapijų problemas. Iškilio ir Marquette Parko vargai Chicagoje. Nusiskūsta, kad miestų valdžia bei politikai yra užmerkę akis ir nenori ginti etninių grupių reikalavimų.

JAV Lietuvių Kunigų Vienybės metiniam suvažiavime Putname spalio 12-13 kunigų dalyvių bei pasauliečių svečių dalis. Iš k. pirmoj eilėj: A. Račkauskas, V. Pikturna, J. Ruokis, prel. P. Juras, P.A., J. Tautkus, Z. Smilga, V. Dabušis, antrojo eilėj: J. Pakalniškis, M. Čyvas, K. Puzevičius, M. Skabeikienė, P. Skabeikis, trečiojo eilėj: V. Martinkus, P. Jaraška, V. Cukuras, ketvirtoj eilėj: P. Barauskis, MIC, R. Šakals, OFM, J. Grabys, St. Yla, P. Baltakis, OFM, penktoj eilėj: K. Sakalauskas, P. Činikas, MIC, J. Maknys, A. Masionis, J. Steponaitis.

LIETUVIŲ KUNIGŲ
SUAŽIAVIMAS

KV centro valdybos darbai

Po paskaitos buvo KV centro valdybos pranešimai apie darbus, atliktus per paskutiniuosius metus, bei apie ateities planus. Centro valdyba turėjo 8 darbinigus posėdžius, parūpina sekmadienių mišiom mišiolėlius (daugiaus kaip 7 tūkstančius egzempliorių kiekvieno numerio), išspausdino ir kunigam išsiuntinėjo kun. Vyt. Pikturnos parašytą įvairiomis progom skirtų pamokslų sąsiuvinį.

Centro valdybos išdinininkas kun. V. Dabušis apyskaitą paruošė raštu ir išdalino visiem suvažiavimo dalyviams. Nuo paskutinio suvažiavimo, įvykusio pereinamais metais spalio mėn. Chicagoje, iki š.m. spalio 1 pajamų yra 46,378 dol. Išleista 38,065 dol. Daugiausia išleista už LKB Kronikų vertimą anglų kalbon, už išspausdinimą ir jų išsiuntinėimą visiem JAV vyskupam, visiem anglų kalba spausdinamam katalikų laikraščiam bei žurnalui, kongresmanam, Jungtinių Tautų Žmogaus Teisių Komitetui nariam. Kronikų vertimas, spausdinimas ir išsiuntinėjimas atsiėjo iki šiol 20,000 dol. su viršum. Tam dar-

bui iš Tautos Fondo gauta 1,400 dol., o iš lietuvių pasauliečių tik 1,050 dol. Daugiausia sudėjo lietuviai kunigai. Labai reikalinga lietuvių pasauliečių parama, nes vien tik kunigam ta darbo našta yra per sunki. Kronikų išleidimą turėtų paremti visi. Čekius rašyti „Lithuanian Religious Aid“ vardu. Aukos atskaitomos nuo mokesčių. Jos labai laukiamos. Siųsti adresu: Lithuanian C. Religious Aid, 351 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. 11207.

Yra išleistos brošiūros apie Nijolę Sadūnaite dvi laidos. Planuojama leisti praplėstą trečią laidą.

Apie Lietuvių Katalikų Tarnybą, kuri suorganizuota prieš 4 metus Kunigų Vienybės ir ALRK Federacijos pastangomis, kalbėjo kun. K. Puzevičius. LKB Kronikos verčiamos į anglų kalbą, spausdinamos ir išsiuntinėjamos minėtos LK Tarnybos pastangomis. Gavus iš Lietuvos Kroniką, tuoj padaroma trumpa turinio santrauka anglų kalba ir persiunčiama anglų kalba spausdinamam laikraščiam bei žurnalui. Netrukus bus išspausdintas straipsnis apie Nijolę Sadūnaite keturiuose šimtuose Amerikos laikraščių. Prieš Belgrado konferenciją pilna infor-

macija apie tikėjimo ir žmogaus teisių priespaudą Lietuvoje yra išsiuntinėta JAV kongreso nariam ir Jungtinių Tautų Žmogaus Teisių Komitetui. Vienam kun. K. Puzevičiui visus darbus atlikti yra sunku, todėl prie Lietuvių Katalikų Tarnybos reikėtų suorganizuoti atskiras komisijas atskiriems darbam greičiau atlikti.

Nauji liturginiai leidiniai

Apie mišiolą lietuvių kalba turėjo referuoti kun. V. Zakaras, kuris daug dirba prie tokio mišiolio tekstų vertimo ir redagavimo. Gaila, kad jis negalėjo suvažiavime dalyvauti. Tuo klausimu kalbėjo kun. V. Pikturna. Jis perskaitė Lietuvos vyskupų Liturginės Komisijos sekretoriaus kun. Aliulio laišką, kur parašyta, kas ir kiek padaryta mišiolą rengiant lietuvių kalba. Beveik visi mišiolio tekstai Lietuvoje išversti, vertimai patikrinti, peržiūrėti, suvienodinti liturginiai terminai, išlyginta kalba. Dalis medžiagos persiūsta Vatikanui, kad būtų gauta aprobatą. Nurtarta kreiptis į vysk. Vincentą Brizgį ir vysk. Antaną Deksną, kad būtų pastangos kuo greičiausiai gauti reikiamą užtvirtinimą. Kyla klausimas, ar Lietuvoje bus leista mišiolą spausdinti. Jei nebus galima, tai mišiolą reikės spausdinti Romoje arba JAV ir iš čia aprūpinti parapijas Lietuvoje ir visame pasaulyje esančias lietuvių bažnyčias. Kol mišiolas nebus išspausdintas, teks tęsti sekmadienių mišiolėlių leidimą. Per metus bus spausdinami keturi sąsiuviniai.

Giesmyno reikalų referavo kun. K. Puzevičius. Jo paruošimu rūpinasi kun. Ladas Budreckas. Jis ir kun. J. Pakalniškis paruošė giesmyno projektą. Yra sudaryta lietuvių muzikų — vargonininkų komisija, kuri savo posėdžiuose peržiūrėjo surinktą medžiagą ir iš jos atrinko spausdintinas giesmes, liturginius giedojimus.

Spaudai paruoštas leidinėlis, kur bus maldos, pasiruošiant atgailos sakramentui, dalyvaujant tikinčiųjų bendruomenei bažnyčioje.

Prel. Vyt. Balčiūnas pranešė, kad prel. S. Žilys Romoje yra paruošęs maldų tekstus įvairiomis progom. Tokia maldų knyga labai reikalinga ir naudinga. Yra vilčių, kad ją išleis „Krikščionis Gyvenime“ leidykla.

(Bus daugiau)

PETRONĖLĖ DRAUGELYTĖ-VOSYLIENĖ

KAUNAS — BRAZILIJA
1938 METŲ KELIONĖS ĮSPŪDŽIAI

2

Kai prieš 20 metų ten bėgiojau, man atrodėdavo tie krantai labai aukšti ir dideli, o mieloji Šešupė — lyg Nemunas plati. Dabar atrodė kitaip — sumažėjusi, susiaurėjusi, vasaros karščių išsekinta. Ir ji sraveno liūdnei, suprasdama mano sielvartą.

Šimtai minčių iš vaikystės laikų lekia ir pinasi. Prisiminiau daug smagių vakarų, kuomet su draugėmis atbėgusi pūškindavau po Šešupės sraunų ir per dieną saulės įkaitintą vandenėlį.

Vyresnis brolis, dabar daktaras, paėmęs mane už rankos, nuveddavo paupiu labai toli parodyti nuostabiai gražių Šešupės pakrantių.

(Cia minimas brolis yra Eliziejus, gimęs 1888.IV.11, mediciną baigęs 1914, pasižymėjęs plačia visuomenine veikla, buvo nepriklausomos Lietuvos ministras, seimo narys, reikėsi įvairiose organizacijose, bendradarbiavo spaudoj, pats buvo į-

vairių laikraščių redaktorius, vadovavo S. Kalvarijos psichiatrinei ligoninei. Pasitraukęs 1944 į Vokietiją, į Braziliją išvyko 1947. Dirbo asistentu Sao Paulo universitete. Ir Brazilijoje būdamas, bendradarbiavo spaudoje, rašė ir Darbininkui. Dažniausiai pasirašydavo K.K. Lizdeikos slapyvardžiu. Ir dabar tebegyvena Sao Paulo mieste. Red.)

Užsisvajojau, prisiminus žydingius pašešupius, pilnus puikių ramunių, snaudalių bei rugiagėlių, iš kurių su draugėm pindavom vainikus gelsvom kasom papuošti.

Atsigręžiau ir siunčiau paskutinį sudiev tai vaikystės draugei, tai mielai Šešupėlei...

Praeitės dienas benagrinėdama, nė nejutau, kaip greit privažiavom Vilkaviškį. Čia svaonis kiek sulėtino greitį, lyg leisdamas savo „žirgus“ atsikvėpti. Vilkaviškis mažai mane tejaudino, nes čia buvau tik keletą kartų.

Prie Vokietijos sienos

Pervaziavęs miestą, automobilis dar smarkiau bėga. Lekia sodų sodai, tolimi bažnyčių bokštai ir kiti malonūs bei gražūs Lietuvos vaizdai. Privažiavome Virbalį, Kybartus. Čia teko buvoti porą vasarų, nes čia gyveno sesutė, kuri vėliau išvyko Brazilijon. Pas ją dabar ir keliauju.

Privažiavom mūsų maitinę Vokietijos pasienį. Sustojom atlikti sienos formalumų. Kadangi važiujant buvo nemažas vėjelis, o langų „faunuko“ nesinorėjo uždaryti, tai mes ir mūsų „žirgas“ baltavome nuo dulkių.

Valdininkai, patikrinę visus dokumentus, mum atkėlė barjerą, kuris skiria Lietuvą nuo Vokietijos, ir įleido kaimyno pusėn. Ten vėl įvairūs tikrinimai, kurie užtruko daugiau nei valandą. Šie formalumai — nemaloniausia kiekvienos kelionės dalis.

Negaišdami brangaus laiko, savąjį „žirgą“ pasiganę ir pagirdę prie benzino tanko, braukėm be pasigailėjimo, nes čia buvo puikus asfalto kelias.

Pakeliui į Dancigą

Įvažiavus Vokietijos teritorijon, jau kitas jausmas užliejo krūtine. Kažko ilgu ir gaila. Žinoma, savos tėvynės ir ten likusių brangių artimųjų. Čia mes niekieno nelaukiami svečiai. Aplink — vokiečiai šalti žvilgsniai. Visur pavyzdinga tvarka. Darbi-

ninkų namai vienodi, kaip vandens lašai. Bet tai buvo nejauku. Taip laikiai atrodė ir priminė kokią tai geležinę slepiančią ranką — vergiją.

Įsruities link važiuodami, kelyje sutikome daug kariškų automobilių. Perpildyti kariuomenės, jie vienas po kito kažkur skubėjo. Tai priminė didžiojo karo vaizdus.

Šiuo geru keliu buvo smagu važiuoti. Tai ir lėkėme lenktynių su vėjais. Širdy vistiek jautėsi slepintis liūdesys. Norėdami pakelti nuotaiką ir išblaškinti liūdnas mintis, dainavom Lietuvos senoviškas daineles.

Vokietijos laukuose, kaip ir Lietuvoje, pasėliai jau buvo suvalyti, tik kai kur bulvių nurudėję plotai pranašavo artimą rudėnėlį. Tuose dideliuose bulvių plotuose skubiai dirbo eilės darbininkų.

Tai buvo sekmadienis, o jie taip skubėjo, taip suprakaitavę dirbo. Lietuvoje ir kitose katalikiškose šalyse sekmadienis skiriamas sielos naudai ir kūno poilsui, tai mum, žiūrint į šiuos darbininkų dulkinus ir prakaituotus veidus, darėsi graudu. Jie verčiami dirbti ir šventą poilsio dieną.

Privažiavom gražų mišką, kuriame radom gražių pievelę, primenančią Lietuvos gojėlį. Nutarėm čia papiepti, nes turėjom didžiulį lagaminą, prikrautą kuo geriausio maisto. Rūpestingoji sesutė prikrovė ne tik viso-

kausių skanėstų, bet ir lietuviškų sūrių, sviesto, dešrų, kumpio. Pasitpirinę leidomės Karaliaučiaus link. Karaliaučiuje buvau prieš keletą metų. Jis mairai pasikeitęs. Senoviški stori mūrai, bokštai, lyg išdidžiai susimąstę stūksojo ir galvojo apie senas praeities dienas.

Privažiavom Dancigo teritorijos maitinę. Ir ten apie pusvalandį teko sugaišti.

Dancige

Saulutė jau seniai buvo nusileidusi, kai įvažiavom į Dancigą. Visame lenkų koridorių ir pačiame mieste matėsi, kad čia trūksta tvarkos, nes ir patarlė sako, kad „tarp dviejų auklių vaikų be nosies“. Čia vokiečiai ir lenkai laiko save viršininkais. Ypač keliai čia pablogėję. Porą kartų mūsų automobiliukas šniokšdamas vos išlindo iš duobės.

Skubėjom gauti viesbutį nakvynę. Visi buvome nemažai pavargę.

Dancige teko būti dvi dienas. Turėjom iš Brazilijos konsulo gauti vizas, kurių jis nenorėjo duoti, nes buvo gavęs raštą niekam vizų nebeduoti. Bet jis padarė išimtį. Dar mum esant Kaune, raštą jis buvo pažadėjęs vizą duoti. Tai dabar savo žodį ir išlaikė.

Dancigas man nepatiko. Ten švintimtaučius kiekvienam žingsniui išnaudoja, kaip kas mokėdamas ir sugebėdamas.

Kitos dienos vakare svaonis man nupirko greitojo traukinio bilietą į Hamburgą. Jis mane palydėjo į stotį ir išleido į platųjį pasaulį.

Kaune buvo labai skaudu atsisukti su brangia globėja sesute Magdute. Bet mane tįsųk lydėjo kita sesuo Onytė su savo vyrų. Tai jaučiausi labai saugiai ir, atsisveikinimo liūdesiui nepasiduodama, atrodžiau net linksma. Dabar buvo kitaip. Liūdna tikrovė pažūrėjo į akis. Kai sesuo Onytė paskutinį kartą apkabino mane, aš, rodos, bijojau ją paleisti.

Į Hamburgą

Greitasis traukinys šniokšdamas išskubėjo Berlyno link. Naktis buvo visa apglėbusi savo tamsiais sparnais. Ji neleidė gėrėtis gaivinančiais gamtos vaizdais. Naktis tartum kerštavo, kam važiuojam laimės ieškoti svetimuose kraštuose. Taip ir slėgė mus liūdnos mintys ir atsisveikinimo įspūdžiai. Tik pradėjus švisti, galėjau stebėti Vokietijos vaizdus — miestus, miškus, lygumas. Tačiau ir gražiausi vaizdai neviliojo manęs. Mintys vis nešė mane atgal į Lietuvą. Galvojau, kaip sesuo ir svaonis iš Dancigo grįžta atgal į Kauną.

Apie dešimtą valandą traukinys sustojo didžiulėje Berlyno stoty, kurioje kas minutę pro šalį siuvo pilni keleivių traukiniai.

(Bus daugiau)

LIETUVIŠKOS STUDIJS ANGLIJOJ

4

Ketvirtadienio vakaras buvo skirtas menui. Solistai Nerija Linkevičiūtė iš Chicagos, iki šiol dar negirdėta Europoj, ir Ričardas Daunoras iš Stuttgarto, iki šiol dar nedainavęs Anglijoj, pianinu palydimi Ramintos Lampsatytės, pateikė dviejų su viršum valandų koncertą. Linkevičiūtės atliktos dainos buvo mažiau pažįstamos, tačiau susilaukė daug pelnytų katučių. R. Daunoro rečitalis susidėjo iš dviejų dalių: šešių liaudies dainų ir tiek pat itališkų. Jo bosas daugeliui tautiečių, ypač iš Vokietijos, jau pažįstamas, bet visados mieliai klausomas. Ne veltui Lietuvių kultūros draugijos valdyba pasirūpino suorganizuoti jam stipendiją.

Savo kolegas klausytojams pristatė R. Spalis. Pradėta nuo poezijos. Eglė Juodvalkytė yra ne tik poetė, bet ir teatralė. Ji savo tris eilėraščius ir keturių eilėraščių ciklą perteikė aktorės maniera. Vladas Šlaitas, kaip visados, nepretenzingas, stipriu balsu perskaitė elegijas senatvei ir kt. Eglė Juodvalkytė skaitė ir vaizdelį proza, kurį pranešėjas įvertino kaip moderniosios prancūzų novelės pavyzdį. Kazimieras Barėnas pateikė ištrauką iš savo didesnio kūrinio kuriamie liečiamos socialinės problemos. Tomo Venclovos simboliinė poezija yra kovingo pobūdžio. Apie vidurnaktį jis dar pajėgė patraukti jau pavargusių klausytojų dėmesį Chestertono "Drakono medžioklės" vertimu ir trimis originaliais eilėraščiais. Publikos prašomas, dr paskaityt "Ir nebus mirties karalijos" (vertimas iš anglų kalbos).

Vienas daugiausia klausytojų (per 150) sutraukusių prelegentų buvo Tomas Venclova, penktadienio rytą skaitęs paskaitą apie disidentų sąjūdžio perspektyvas Sovietų Sąjungoj ir Lietuvoj. Kaip dr. Štomas antradienį buvo pasikvietęs į talką Venclovą, taip dabar Venclova pasikvietė dr. Štomą, paversdamas paskaitą lyg dialogu.

Stalino laikotarpio priešintis režimui nebuvo įmanoma. Kai Chruščiovas ėmė smerkti Stalino nusikaltimus, įsidaršino ir kiti. Atsirado kultūrinė opozicija, kuri atnešė kultūrinį pagyvėjimą ir Lietuvoj. Atsirado dvi kryptys: vieni flirtavo su valdžia, stengdamiesi išsilaikyti legalumo rėmuose (Mieželaitis, Marcinkevičius ir kt.), kiti gi buvo linke į savilaidą (samizdatą), kad išvengtų mokėjimo valdžios reikalaujamų kainos. Imtas leisti poezijos žurnalas SINTAKSĖ. Tai buvo bandymas užmegzti ryšius tarp Lietuvos ir Maskvos kultūrinės opozicijos.

Disidentais žmonės tampa ne išankstiniu apsprendimu, bet palaipsniui, valdžios išprovokuoti. Daugeliui gal tai yra biologinė ar psichologinė būtinybė. Kiek disidentų Sovietų Sąjungoj? Dr. Štomas mano, kad 250 milijonų. Tai latentiniai disidentai, nes nepatenkinti visų, tik savo nepasitenkinimo viešai nereikia. Atvirųjų arba angažuotų disidentų gali būti apie 15.000. Ir Sacharovas iš pradžių nebuvo atviras disidentas. Taktika — daryti tai, ko įstatymai nedraudžia, bet valdžiai nepatinka. Pavyzdžiui, nėra uždrausta bendrauti su užsieniečiais, nerealistiškai tapyba, idealistinė filosofija ir daug kitų dalykų. Taigi disidentai veikia įstatymų ribose. Jie skelbiama nesą Sovietų Sąjungos priešais, tik nori, kad ji būtų teisinė valstybė. Policijai pasiseka tarp disidentų infiltruoti savo agentų, bet jie nėra gyvybiškai pavojingi.

Sovietų Sąjungos disidentų grupės: a) pagrindinai dedanti socialinį teisingumą (gen. Grigorienko, Pliusčas ir k.), liberalinė-demokratinė (Sacharovas, Orlovas, Ginsburgas, na, bei Venclova su dr. Štomu bei k.), c) krikščioniška (Solženicynas ir k.), d) rusų nacionalinė. Lietuvių tiek grupių nėra. Viena disidentinės veiklos apraška — Helsinkio grupių įsteigimas. Helsinkio susitarimai pradžioj sukėlė nusivylimą, bet greitai susigriebta

Tomas Venclova

V. Bartusevičius

ir imta reikauti įgyvendinti juos praktikoje. Lietuviam plačiau pasireikšti iki šiol kenkė mažos tautos kompleksas. Dabar pradėdama jo atsikratyti.

Disidentizmas apima plačias mases. Sustiprėjo darbininkų sąjūdis, ypač Lenkijoj, kurios įvykius prelegentas patarė sekti, nes ten galį įvykti lemtingų posūkių. Disidentinis sąjūdis Lietuvoj turi stipresnį pagrindą negu Rusijoj. Pasipriešinimui daug stiprybės teikia tautinis ir religinis momentai. Labai svarbu yra bendradarbiauti su rusų disidentais, nes be rusų neišsivaduosim. Juo labiau, kad tarp rusų dabar turim nuoširdžių draugų. Istorija nužymėta rusų skriaudomis, padarytomis mūsų tautai. Dabar atsiranda norinčių tas skriaudas atitaistyti. Kovaliovo teismas Vilniuj 1975 gruodžio mėn. ir Sacharovo atvykimas į jį yra labai svarbi data. Prieš išvykdamą į Vakarus, Lietuvoj lankėsi Liudmila Aleksiejeva. Tik disidentiniame sąjūdy reikiiasi tikroji tautų draugystė.

Labai svarbus įvykis yra Helsinkio grupės įsteigimas Lietuvoj. Buvo galvota apie platesnio komiteto sudarymą, bet apsišpėsta už siauresnį. Disidentų vaidmuo Sovietų Sąjungoj didelis. Vyriausybė žino, kad jos žingsniai stebimi. Vykdoma plati politinė diskusija, atkreipiamas Vakarų dėmesys į žmogaus teisių pažeidimus. Nauja Sovietų Sąjungos valdžia turės su tuo sąjūdžiu pradėti dialogą.

Per diskusijas aptarti režimą giria Lietuvoj besilankančių tautiečių pareiškimai "Gimtajame Krašte" ir kitur. Paaiškinta, kad tie, kurie giria sovietinę santvarką, gal įtikina patys save ar tokius pat užsieniečius, bet ne vietinius gyventojus.

Lietuvoj dominuoja tautinė kryptis. Buvo ir kairioji inteligentija, pasisakiusi už dabartinį režimą. Okupuoto krašto gyventojai laukia išsivijęs gestijų ateičiai. Jei šiandien Lietuva atgautų laisvę, ten būtų politinis vakuumas. Dr. Štomas laiko mitu teiginį, kad proletariatas yra revoliucinė jėga. Venclova mano, kad jaunieji Lietuvos rašytojai nesiuntė savo veikalo į Vakarus spausdinti, bijodami represijų. Reikia laukti, kad pradės siųsti. Į tokius asmenis, kaip V. Alseika, Lietuvoj žiūrima su nepasitikėjimu.

Mokytojas V. Bartusevičius, M.A. iš Wittlichio (Vokietija) yra užsibrėžęs aptarti IV pasau-

lio lietuvių jaunimo kongreso tikslus. Šią temą jis nagrinėjo ir savo paskaitoj. Pirmiausia kreipėsi į klausytojus, prašydamas juo daugiau sugestijų.

Anot prelegento, kongresas yra Europos lietuvių garbės reikalas. Pirmieji trys kongresai aiškių tikslų neturėjo. Atėjo laikas juos formuluoti. Iki šiol spaudoj užtikęs tik penkis pasisakymus. Reiškė nepasitenkinimą dabartine lietuviškosios visuomenės sąranga ir siūlė ją keisti, užleidžiant daugiau vietos jaunimui. Daug vietos savo pranešime skyrė lietuviybės išlaikymo problemom.

Per diskusijas pasigirdo ir toks klausimas: ar jaunimas prisipažįsta esąs toks, koks iš tikro yra, būtent, kad nebemoka lietuviškai, nors išmokti nori? Pro šį klausimą kongresas negalėsias praeiti tylomis.

Kai kas manė, kad konstruktiviausias buvo I PLJ kongresas. III-ojo kongreso išdava buvusi atsiskyrimas nuo Bendruomenės. Dabartiniai ir būsimieji Jaunimo Sąjungos nariai, sulaukę 30 metų, turės palikti savo organizaciją. Kur jie tada eis? JS jau dabar turėtų imtis didesnės iniciatyvos įjungti savo narius į Bendruomenę.

Vienas šiemetinės skautų ir jaunimo stovyklos vadovų Anglijoj pastebėjo, kad jaunimas iš Vokietijos nesiglaudžia prie

CHICAGO, ILL.

Vakaronė apie simpoziumą

Jaunimo Centro kavinėj spalio 14 įvyko III-jo Lietuvių mokslo ir kūrybos simpoziumo vakaronė, į kurią susirinko apie 150 kultūrininkų.

Vakaronę pradėjo inž. J. Rimkevičius. Jis pakvietė dr. Tomą Remeikį vadovauti vakaronės pokalbiui. Šis papasakojo apie mokslo ir kultūros simpoziumo uždavinius, reikšmę ir svarbą, supažindino susirinkusius su simpoziumo pašnekoais, kurių kalbos sukosi apie mokslininką savo bendruomenės aplinkoj.

Dr. Jonas Račkauskas papasakojo apie humanitarinius mokslus ir jų įnašą į platesnę visuomenę. Pakviesti garsūs literatai, profesoriai ir istorikai, kurie visuomenę supažindins su humanitariniais ir istorijos mokslo veikalais bei kūrėjais. Be JAV ir Kanados lietuvių mokslininkų, dar atvyksta iš Izraelio rašytojas Icchokas Meras ir iš Lenkijos prof. dr. V. Ochmanskis.

Dr. Mindaugas Vygantas supažindino su medicinos mokslo darbuotojais, kurie simpoziume visuomenę informuos apie medicinos mokslo laimėjimus.

Inž. J. Rimkevičius pasisakė apie griežtųjų mokslų kūrybą ir jų laimėjimus, su kuriais simpoziumo metu visuomenė bus populiariai supažindinama. Bus liečiami technologijos, fizikos, architektūros ir kompiuterių mokslai.

Dr. Algis Norvila kalbėjo apie mokslininko pažiūrą į lietuvių visuomenę. Jo manymu, mokslininkai turėtų puoselėti mokslinę veiklą visuomenės tarpe, kreipdami dėmesį į mokslines sritis, švietimą ir istorijos vyksmą, rimtai stebėti kultūros ir ekonomijos vyksmą.

Simpoziumo įvairiais klausimais pasisakė ir kultūrininkai: PLB pirm. inž. Br. Nainys, LB Kultūros Tarybos pirm. inž. Juozas Gaila, B. Prapuolenis, J. Boguta, A. Juodvalkis, K. Bradūnas, M. Jakaitis, arch. A. Kerelis, J. Dainauskas, dr. G. Balukas, A. Valeška ir kiti. Visi vieningai pasisakė už simpoziumo reikalingumą ir ateitį jo praplėtimą.

Iškilo simpoziumo tikslų klausimas. Jo tikslas — suburti lietuvių mokslininkus tarpusavy pabendrauti, pasidalinti mokslinių išradimų laimėjimais, palaikyti ryšius su lietuviška bendruomene ją informuojant apie įvairius mokslinius išradimus bei laimėjimus.

Ryškinta mintis, kad kituose

Bendruomenės. Kai kas pasigedo didesnio skaičiaus jaunimo ir šios studijų savaitės paskaitose, netgi šioj paskaitoj, nors suvažiavo daug. Galop, lyg apibendrinant diskusijas, buvo pasakyta, kad, koks tas jaunimas bebūtų, mes jo neatsisakysim — tai mūsų vaikai.

Didž. Britanijos lietuvių veikėjai pageidavo, kad ir jų saloj būtų nedelsiant įsteigta Jaunimo Sąjunga, kuri būtų tiltas į Lietuvių Bendruomenę. Pasaulio LJ Sąjungos valdybos pirmininkė Gabija Juozapavičiūtė pa informavo, kad Sąjungos vadovybė įteikė Jungtinėm Tautom memorandumą apie jaunimo teisių pažeidimus okupuotoj Lietuvoj.

(Bus daugiau)

DIEVO BENDRIJA VISIEM

9

ANTANAS RUBŠYS
MANHATTAN COLLEGEIŠ SPAUSDINAMOS
KNYGOS "RAKTAS Į
NAUJĄJĮ TESTAMENTĄ"

Paulius Romoje: kalėjimas ir mirtis

Keturi laišškai — Filipiečiams, Filemonui, Kolosiečiams ir Efeziečiams — paprastai būdavo priskiriami Pauliaus laišku iš kalėjimo grupei. Tačiau Naujojo Testamento tyrinėtojas jie kelia daugelį neaiškumų. Kalbant apie Laišką filipiečiams, kyla klausimas: iš kurio kalėjimo, Efeze ar Romoje, jis buvo rašytas? Ta pati problema yra ir su Laišku Filemonui. Laiškas kolosiečiams kelia naują bėdą: ar jis tikrai Pauliaus rašytas? Nūdienė Naujojo Testamento tyrinėtojų dauguma sako, kad tikriausiai Paulius bus jį parašęs. Labiausiai problematiškas laiškas yra Laiškas efeziečiams, kuris yra skirtingas savo stiliumi, bet vysto Pauliui būdingą Evangelijos sampratą. Dabar su stokime prie Pauliaus kalėjime.

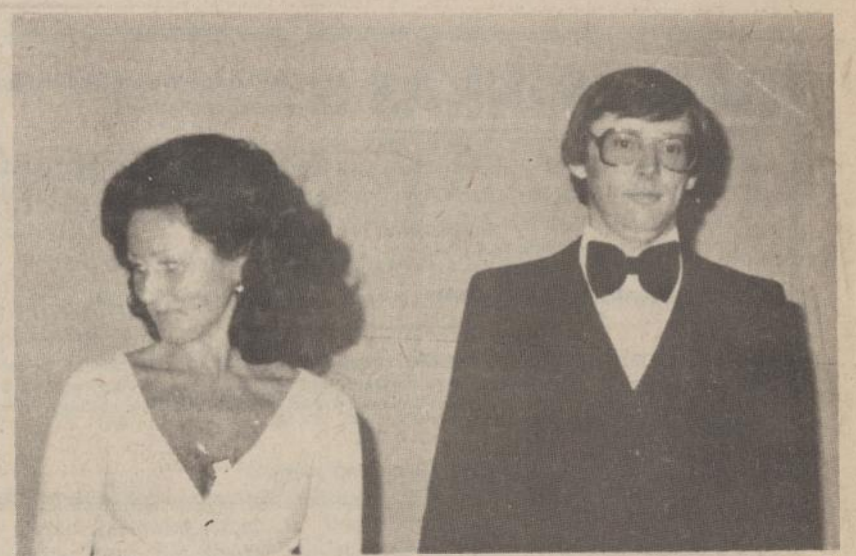
Ką Paulius pats sako apie kalinimą Romoje? Jeigu Laiškas filipiečiams buvo parašytas iš Romos, jis duoda šiek tiek žinių. Rašydamas filipiečių bendrijai, Par'ius užsimena, kad jo suėmimo ir kalinimo dėka Evangelija "išgarsėjo visame pretorijuje" (Fil 1, 13). Pretorijaus sąryba buvo rinktinis karių vienetas, kuriam pavesta saugoti imperatorių. Kadangi Paulius buvo laikomas netoli imperatoriaus rūmų, jis tapo žinomas pretorijuje. Kai kurie Naujojo Testamento tyrinėtojai teigia, kad tai nebūtinai įrodo, jog Paulius kalėjo Romoje, nes maži pretorijaus sąrybos vienetai buvo laikomi ir kituose svarbesniuose imperijos miestuose, primindami imperatoriaus valdžią bei galią. Be to, yra sunku suderinti Pauliaus planus keliauti į vakarus, kuriuos jis išreiškia Laiške romiečiams (15, 28-29) su užuomina Laiške filipiečiams, kad jis dar tikisi Filipų bendriją aplankyti (Fil 1, 26). Taigi iš to daroma išvada, kad Paulius rašė filipiečiams iš Efezo. Efezo miestas netoli nuo Filipų. Paulius kitame laiške užsimena apie savo kova Efeze "su laukiniais žvėrimis" (1 Kor 15, 32), o tai galima suprasti, kad jis turėjo prieš akis galimybę mirti kankiniu Efezo arenoje. Laiškas filipiečiams yra laiškas iš kalėjimo, tačiau be tikslaus kalėjimo adreso.

Svarbiau už šio laiško rašymo aplinkybes yra jo nuotaika ir požiūris, nes tai daug atskleidžia apie patį Paulių. Kai kuro simpoziumuose reikėtų rasti progą pasirodyti lietuvių muzikam, solistam ir menininkam.

Mokslo ir kūrybos simpoziume su pranešimais dalyvaus apie 1000 lietuvių mokslininkų. Apie banketą ir meninę jo dalį pranešė A. Lipskienė ir V. Lapienė. Dainuos solistai Nerija Linkevičiūtė ir Bernardas Prapuolenis, akomponuojant muz. A. Vasaičiui.

III-sio mokslo ir kūrybos simpoziumas vyks lapkričio 23-27, Padėkos dienos savaitgalį, Chicagoj, Jaunimo Centro salėse.

J. Kaunas

Solistai Nerija Linkevičiūtė ir Ričardas Daunoras Europos lietuvių studijų savaitėj.

tikriausiai buvo rašyti žymiai vėliau, po Pauliaus mirties.

Esama ir nešventraštinųjų šaltinių apie Pauliaus veiklą. Vienas jų tai apokrifinė Pauliaus darbų knyga. Joje pilna smulkmenų ir romantikos. Čia randame ir Pauliaus išvaizdos aprašymą. Jis buvęs "žemas ūgiu, plika galva, kreivakojis, su suaugusiais antakiais ir didoka nosimi, bet labai malonus". Yra ir dvi Pauliaus apokalipsės (apreiškimų knygos). Viena jų, nuo senovės žinoma įvairiose formose, aprašo Pauliaus išgyvenimą esant pagautam iki "trečiojo dangaus" (2 Kor 12, 1-5) ir ten sutikus Mozę, Eliją bei kitus garbingus Izraelio praeities asmenis. Kita knyga buvo neseniai užtikta tarp gnostikų rašytos Nag Hamadi (Egipte) vietovėje 1945 metais. Ši raštija liudija, jog jos autoriai turėjo lakias vaizduotes. Tai buvo plačiai žinoma net antrajame amžiuje.

Antrojo amžiaus pabaigoje Tertulijonas, žymus Vakarų Bažnyčios teologas, rašo Paulių buvus romėnų valdžios nukankintu Ostijos kelyje (Via Ostiense). Dvi vietos nurodomos ryšium su Pauliaus mirtimi: Pauliaus bažnyčia prie Trijų Šaltinių (Tre Fontane) ir Pauliaus bazilika šalia Miesto sienų (Basilica di San Paolo fuori le Mura). Pirmasis pastatas yra gana vėlyvas, ir todėl vieta, atrodo, netikra. Antroji vietovė nuo seno gerbiama, nes čia mirė Tautų Apaštalas Paulius. Čia buvo pastatyta bazilika jau imperatoriaus Konstantino (atbaigta jo sūnaus). Ketvirtuo amžiaus pabaigoje ji buvo nugriauta, nes norėta pastatyti įspūdingesnę paminklą Pauliaus garbei. Ši bazilika sudegė devynioliktojo amžiaus pradžioje ir vėl buvo atstatyta visu puošnumu. Po didžiųjų jos altoriui ir šandien galima skaityti įrašą, kuris buvo padarytas imperatoriaus Konstantino laikais: PAULO APOSTOLO MARTYRI (Pauliui Apaštalui Kankiniui).

Paulius apaštalų tarpe

Daugumoje Laiškų Paulius skaitytojams prisistato kaip "Paulius ..., apaštalas ..." (1 Kor 1,1; Rom 1,1; Gal 1,1; 2 Kor 1,1; Kol 1,1). Visi Laiškai, net ir tie, kuriuose žodis "apaštalas" nėra naudojamas, atspindi Pauliaus apaštališką savimone. Jis nematė reikalo šio žodžio tiksliau aptarti, nors jis buvo gana padrikai naudojamas, turįs savitą prasmę tiek pagonių, tiek žydų bendrijose.

Stoikų filosofų tarpe "apaštalais" save vadino mokytojai, kurie save laikė dieviškos tiesos nešėjais. Dievo samprata buvo gerokai miglota, tad jie patys, pažinę dieviškąją tikrovę, jaučėsi įpareigoti skleisti tikrąją visatos sampratą kitiems. Žydijos galvosena buvo visai kita: žmogus tėra žmogus, o Dievas yra Dievas. "Šalich" (apaštalas) tai Dievo siųstas žmogus, jo pasiuntinys atlikti kokius nors misijai. Senajame Testamente pranašai buvo Dievo siųsti kalbėti Sendoros tautai ir konkrečiame istoriniame momente jai priminti apie jos pareigas Dievui.

(Bus daugiau)

V. Gerulaitis žaidė Šveicarij

Sporto paraštė

AKTUALIAIS KLAUSIMAIS

Sportas yra sritis, kurioj nesibijoma atviro kritikos žodžio — bent taip buvo anksčiau. Tikėkim, kad taip yra ir dabar. Ta linkme ir suka jauna sportininkė iš Rytų pakraščio, atsiuntusi savo minčių pluoštą. Prašydama neskelti jos pavardės, ši lietuvaitė taip rašo: “Turime sporto klubus, rengiamo pirmenybes, žaidynes, bet ar kartais savęs neapgaudinėjame? Kur dingio tas idealas, kuris ryškino jaunųjų sportininkų? Spaudoj skaitome apie sporto šventes, bet reikia pastebėti, kad jose visuomet yra susipažinimo vakaras, kuris yra tikras pokylavimas. Jokių būdu sportininkas negali šokti ir linksintis iki parvyčių ir po to gerai pasirodyti varžybose. Po pirmosios dienos rungtynių reikia atsišvėpti, gerai pailsėti, protiniai ir fiziniai pasiruošti kitos dienos įtampai.

Ir kas čia kaltas? Jaunimas ar senimas? Iš viso dera rimtai pagalvoti ir kritiškai įvertinti padėtį. Mums stinga disciplinos, ir todėl neturim daug gerų sportininkų. Jaunimas sveikas, energingas, bet jį reikia mokyti, vesti tikruoju keliu, o ne guostis fantazija. Daug vadinamųjų sportininkų fiziškai yra labai neišsilavinę. Kas kita didieji sportininkai, pasivardžiuojantys Vitas Gerulaitis, seserys Nešukaitės, Valaitytė (bėgikė iš Kanados), Balukaitė, Jankūnas, Kontrimas (plaukikas iš Kalifornijos). Jie daug pasiekė, nes, be savaitvardos, nesibaide daug darbo vandų.

Didesnis lietuvių jaunimo procentas taip pat galėtų pasiekti aukštesnį lygį. Neužtenka eilinėse varžybose pasidalinti taurėmis. Daugiausia dėmesio skiriam krepšiniui ir tinkliniui, bet ir ten ne visada mes tokie iškilūs. Mūsų jaunimui stinga ne dvasios, ne energijos, bet disciplinos. Kol jis to neturės, sporte negalės žengti į priekį. Ir gaila, nes per sportą galime pasauliui priminti, kad lietuviai vis dar gyvuoja”. Ne pro šalį išgirsti tokį jaunuolės balsą ir džiugu, kad jos sakiniai gerai lietuviškai sustyguoti.

Slidžių instruktorė Rita Garbačiauskaitė, dabar besidarbuojanti St. Moritze, Šveicarijoje, atsakė su laišku, kuriame rašo apie Vito Gerulaitio trumpą viešnagę Lucerne. Tai buvo spalio 4. Tą vakarą keturi pasaulinės klasės tenisininkai demonstravo savo sugebėjimus (2000 žiūrovų). Iš pradžių Gerulaitis nugalėjo Filloj (Čilė) 9-5, o Nastase (Rumunija) įveikė Okkerį (Olandija) 9-8. Baigmė Gerulaitis laimėjo prieš Nastase

9-8. Šia proga šveicarų spaudoj sumirgėjo ir lietuviškas atspalvis. Jei Bostono sporto žurnalistas Bud Collins per televiziją bene pirmasis praminė Vitą “lietuviškuoju liūtu” (The Lithuanian Lion), tai šveicarai pasėkė, tik čia “lietuviškasis liutas” nuskambėjo vokiškai (der litauische Loewe).

Išgirdusi, kad į Šveicariją atvyksta Vitas Gerulaitis, Garbačiauskaitė, Šveicarijos lietuvių vardą, pasiuntė telegramą — norėjo, kad tėvynainis dar prieš rungtynes žinotų, jog vietos lietuviai jam linki sėkmės. Pamačiusi Gerulaitį žaidžiant, Garbačiauskaitė sako, jog reikia gėrėtis šiuo šviesiaplaukiu, grakščiu judesiu žaidiku. Po pirmųjų rungtynių Garbačiauskaitė galėjo su Vitu pasikalbėti, ir Gerulaitis nuoširdžiai šypsodamasis lietuviškai padėkojo už telegramą ir dėmesį. Jei Nastase, kaip dažnai, buvo teniso klauas, tai Gerulaitis neperžengė estietinių ribų ir savo santūrumu, gaivia šypsena ir puikiu stiliumi patraukė žiūrovus. Apskritai tai buvo aukšto teniso prošvais-tazija. Beje, dvejetainis Gerulaitis-Fillolo nugalėjo Nastase-Okker 9-8. Žaidimai nusitęsė iki vidurnakčio, bet jau ankstyvą rytą teniso virtuozai išskubėjo į Amsterdamą.

O dabar apie futbolą. Dar vis tebeaidi karnavalo būgnai ir trimtai — New Yorko Cosmos JAV profesionalų meisteris, atsivėkinimo rungtynės brazilų žaidikui Pele (vieną kėlinį Pele žaidė už Cosmos, kitą — už savo senąjį klubą Santos) ... Spaudoj pasipylė rašiniai, — esą futbolas (soccer) įsitvirtino JAV. Net toks žurnalas kaip Business Week paskelbė ilgoką rašinį apie naujojo sporto didžiūno užkuliusius.

Kad patrauktų amerikietį žiūrovą, griebiamasi limonadinės reklamos, keičiamos taisyklės ir dirbtinai išdidinami taškai pirmenybių lentelėse. Dallas Tornado šeši žaidikai eina pliekiti tinklinį prieš studentus. Nieko čia ypatingo, bet futbolininkai kamuolių valdo tik kojomis ir galva ... Edinjo, Minnesota, žiūrovai kviečiami prieš rungtynes piknikauti automobilių aikštėse, ir už gražiausiai padengtą stalą skiriama premija. Kitur, jei perki tris bilietus į rungtynes, gauni priedą — tris hamburgerius ... Nežiūrint pakilusio susidomėjimo, gal tik penkios (iš 18) komandų šį sezoną baigs su pelnu, bet turima daug vilčių ateity.

KIAULĖS ATRODĖ PANAŠIOS Į KENGŪRAS

Komunistės prisiminimai iš gyvenimo kolchoze

Jau 1940 liepos 22 Lietuvos okupanto sudarytas “liaudies” seimas buvo paskelbęs žemę esant visos liaudies nuosavybe. Oficialiai tada buvo vykdoma tik pagilinta žemės reforma; kolchozai dar nebuvo organizuojami. Po karo rusai, antrą kartą užėmę Lietuvą, jau atvirai pradėjo ruoštis žemės ūkio kolektyvizacijai. Pirmieji nedideli kolchozai (iki 500 hektarų) buvo sudaryti 1947, į juos suvarant vadinamus vargingus valstiečius.

1949 vasario mėn. įvyko kompartijos Lietuvos padalinio suvažiavimas, per kurį buvo paskelbta įvykdyti visuotinę žemės ūkio kolektyvizaciją. Tariant bolševikiniu žargonu, nuo šio suvažiavimo prasidėjo naujas žemės ūkio socialistinio pertvarkymo etapas. Jo tempą rodo šie duomenys: 1949 pabaigoj per 60% valstiečių ūkių buvo sujungti į kolchozus, 1950 — jau 89%, 1951 — apie 94%, o 1952 pabaigoj jau 99%. “Tai reiškė visišką kolūkinės santvarkos pergalę, o tuo pačiu ir socialistinių gamybinių santykių įsigalėjimą visose liaudies ūkio srityse. 1951 gruodžio 26 Lietuvos TSR Aukščiausioji Taryba konstatavo, kad visame respublikos liaudies ūkyje viešpatuoja socializmas ... Konstitucijos papildymais bei pakeitimais buvo įstatymiškai įtvirtinta socializmo pergalė, jo ekonominės santvarkos pagrindai” (Liaudies Ūkis, 1977 Nr. 6, psl. 163).

Šių metų lietuviškame Komunisto žurnaliuko Nr. 6 yra skelbiami A. Beitnarienės, dabartinės Alytaus rajono žemės ūkio vyriausios zootechnikės, atsiminimai, pavadinti “Komunistė širdimi”. Ji, vos būdama 19 metų, 1955 baigė Vilniaus žemės ūkio technikumą ir buvo tuojau paskirta zootechnike į Pūnijos kolchozą (Alytaus rajone). Vadinasi, jos pasakojimai liečia kaip tik tą laikotarpį, kai jau buvo atšvęsta “visiška kolūkinės santvarkos pergalė” ir teikiama praktiškai parodyti “socialistinių gamybinių santykių įsigalėjimo” rezultatus okupuotos Lietuvos žemės ūkyje. Pasėkim juos iš tos žemės ūkio specialistės pasakojimų.

1955 rudenį buvę pradėti sėti žiemkenčiai, nors dirva buvo šiurkštai paruošta, sėkla nevalyta ir dirbėta. Atvažiuos atstovas iš Vilniaus sėjos patikrinti. Paklausta, kiek jau žiemkenčių pasėta, pasakiusi tikrą teisybę — 15 ha, o kolchozo pirmininkas ją suniekinęs nežinojimu ir įvykdytos sėjos plotą dešimterio-pai padidinęs — iki 150 ha...

“Sunku buvo dirbti ir gyvuliams, ir traukti šaltą vandens ... Mūsų rankose Muencheno sporto laikraščio Die Blaue (eina 55 metai) rugsėjo 10 numeris. Jame rašinėlis “Ar matėte Cosmos?” Rašoma, kad per televiziją vokiečiai galėjo susipažinti su amerikiniu soccer: “Senieji iš įvairių kraštų paviliojo moliakanai (tarp 30 ir 40 metų amžiaus) neužmiršo, kaip žaisti futbolą, bet nėra tokie greitai. Vis dėlto įspūdis toks, jog žaidžiama labai sparčiai. Tai dėl to, kad aikštė mažesnė ir aikštės danga yra dirbtinė. Šiose sąlygose žaidikai turi vargo išlaikyti pusiausvyrą, todėl daug pražangių”.

Toliau vokiečiai taip rašo: “Dabar mes suprantam, kad Pele buvo pats laikas atsivėikinti, nes tokiose aplinkybėse jis atrodė juokingai. Kita žvaigždė, Beckenbauer (iš Muencheno FC Bayern), Cosmos komandoj yra lyg ne savas. Visoj toj paimiovoj jo stiprybė taip ir lieka neišryškėjusi. Normaliose aikštėse Europoj Cosmos ne kažin ką parodytų, nors Beckenbauer ir kitaip sako. Dabartinis Vokietijos futbolo rinktinės (pasaulio meisteris 1974) treneris Helmut Schoen apie Cosmos yra taip pasakęs: “Antrosios lygos pajėgumas ...”

K. Čerkeliūnas

ninkystėje. Kiaulės atrodė panašios į kengūras ar kupranugarus. Jų fermoje iš viso buvo 157 ... Sulūžę pastatai skendėjo purve. Fermose žmonės nieko neuždirbdavo, buvo viskam abejingi, ir baisiausia tai, kad šitie žmonės niekuo netikėjo. Vieną rytą, atėjusi į kaulių fermą, atradau apsiparšavusias dvi kiaules. Viena atsivėdė 12 paršelių, antra — 10. Po trijų valandų neradau nė vieno. Viena kaulė paršelius nuspaudė, Šėrėja ramiausiai užkasė juos tame pačiame tvarte, o antra kaulė visus savo paršelius suėdė. Kai paklausiau Šėrėjos, kodėl ji nesaugojo tų paršelių, ji atsakė: Džiaukitės, kad šeriū, nes mesiu darbą ir tada žinosite; už dyką nė šuo neloja.”

Ir pati zootechnikė visiškai negavusi jokio atlyginimo. Žemės ūkio mašinos nuolat lūždavusios; arimo kokybė buvusi prasta, todėl nesitikėta gero žiemkenčių sudygimo.

Tą vasarą buvęs geras kukurūzų derlius. Juos reikėjo silosuoti. Sulūžusi silosapiovė, o kukurūzų buvę privežti ištisi kalnai. Kol sutaisė silosapiovę, praėjusi ištisa diena, o žmonės visą dieną sėdėję be darbo. Pradėję krūvose kaisti kukurūzai ir rūkti dūmai, kaip iš laužo.

Šalčiam užėjus, darbas fermose pasidaręs ypač sunkus. Ten, kur stovėję gyvuliai, nebuvę visiškai privežta pašaro. Reikėjo juo vežti iš kolchozininkų kluonų, nes šiaudai ir šienas ten buvo sukrauti. “Šitai vežiojant pašarus, daug jų nubyrėdavo. Kad sustiprintume pašarų apsaugą, buvome priversti, išleisdami vežimus, apmatuoti juos. Taip pat matavome pašarus, priimdami į fermas.”

Iškraunant šiaudus, net patys apylinkės tarybos deputatas norėjęs parsivežti į namus 20 kg šiaudų, nes jis baigęs savo pašarą ir jo karvė buvusi neršėta. Zootechnikė žinojusi, kad dauguma kolchozininkų stokojo pašaro, bet šiaudų išsivežti deputatui nedavusi, nes “dar bevilteskesni kolūkio fermų reikalai”. Mat, “daržinės švilpavo vėjai, nerimavo alkani gyvuliai ... Dauguma karvių jau nesikėlė ... Melžėjos negalėjo jų pamelžti. Šėrėjai perjuosdavo karves virvėmis, išdavo tas karves prie lubų. Tik taip ant kojų pastatytos karvės pastovėdavo... Melžėjos paskutiniai žodžiai keikė savo gyvenimą ir kolūkio valdybą. Tylėjau, nes žinojau, jei pasakysiu nors žodelį, jos, trenkusios kibirus, išeis iš fermos”.

O 1956 pavasaris buvęs vėlyvas. Naujai paskirtas kolchozo pirmininkas išvažiuos į Kaliningrado sritį šieno, “pasiėmęs pinigų iš savo santaupų, o mes sušėrėme visus šiaudinius stogus”. Kai atšilę, kolchozas išgines laukan karves “išliesėjusias, su žaizdotom pragulom ant šonų”. 1957 buvę žymiai geresni. “Visą žiemą kulėm javus, nes turėjom tik vieną kuliamažą. Jinai dažnai gesdavo. Visą žiemą išstovėjau prie kuliarnosios. Reikėdavo žiūrėti, kad sutvarkytų šiaudus, pelus, kad nebūtų grobstomi javai.”

Vis dėlto apgavysčių neišvengta. Du kolchozininkai, vežę nuo kuliomos rugius į sandėlį, pakeliui nupylę nuo kiekvieno maišo grūdų ir pripylę į

juos žvyro iš pakelės. Sandėlininkas atsivėręs grūdus, o vyrai supylę “gėrybę” į aruodus. Po to vyrai atvežę dar du vežimus tokių “padaugintų” rugių. Tik rytojaus dieną sandėlininkas pastebėjęs suktybę ... “O tie grūdai buvo paskirti žmonėms už darbadenius. Tais metais už darbadienį išėjo po pusę kilogramo rugių ir po pusę kilogramo kviečių. Palyginti su ankstesniais metais, tai buvo didelė pažanga, tačiau juk baisi gėda atiduoti žmonėms duonai su žvyru maišytų rugių. Tuo metu jokios valomosios mašinos negalėjo atskirti žvyro nuo grūdų.” (Čia reikėtų prisiminti žemdirbio uždarbį vadinamaisiais buržuaziniais laikais: piūties metu už darbo dieną buvo duodama centneris rugių ar kviečių ir valgis.)

Zootechnikė išdirbusi Pūnijos kolchoze 18 metų. Per tą laiką “žmonės nuėjo ilgą sunkų gyvenimų kelią. Kolūkis susikūrė, neturėdamas jokios materialinės bazės. Vyko klasių kova, vyravo kerštas. Siautėjo buržuaziniai nacionalistai. Jie žudė žmones. Taip žuvo Baranauskai, Sakalauskai, apylinkės tarybos pirmininkas Vincas Simelevičius ir jo sūnus Petras — pirmasis Pūnijos komjaunuolis. Nepaisant žiaurumo ir grasinimų, kolūkis gyvavo ...”

Kaip matom, išvadų pripažįstama, kad žmonės kovojo, kol pajėgė, prieš naujos baudžiavos įvedimą kaime. Partija, matyti, leido A. Beitnarienei duoti bent dalinį vaizdą kolchozinės santvarkos okupuotoj Lietuvoj, kad tuo būdu išryškėtų šios komunistės vaidmuo “socializmo statyboj”. Ji buvo padaryta okupuotos Lietuvos aukščiausios tarybos deputate, o 1966 buvo parrinkta delegate į pačios Sovietų Sąjungos kompartijos suvažiavimą Maskvoj. Šio numerio Komunisto viršelį papuoštas viso puslapio dydžio jos spalvota nuotrauka.

Šia proga verta pažiūrėti į oficialius kompartijos duomenis apie tuolaikinį sukollektivintą žemės ūkį okupuotoj Lietuvoj. Apie 1956-60 metų penkmečio pasiekimus rašoma: “Partijos nuolatinio rūpinimosi, žemės ūkio darbuotojų įtemptų pastangų dėka penkmetyje buvo pasiektas žymus persilaužimas plėtojant žemdirbystę ir gyvulininkystę. Bendras grūdinių ir ankštinių derlius visų kategorijų ūkiuose padidėjo du kartus, cukrinių runkelių — 3,6 karto, mėsos gamyba išaugo 65%, o pieno — 75% (Liaudies Ūkis, 1977 Nr. 7, psl. 196). Čia partija, operuodama procentiniais duomenimis, nuslepia tikrą gamybos lygį.

Nėra kalbos, kad didelių aukų dėka kolchozų padėtis žymiai pagerėjo nuo A. Beitnarienės aprašomų laikų. Tačiau veik ir dabar pusę savo metinių pajamų žemdirbiai susidaro iš privačiai apdirbamų sklypų (šeimai gali būti skirta iki 0,5 ha žemės). Tie sklypininkai 1976 augino apie 30% visų galvijų, kaulių 24% ir ožkų 73%, nors jiems teleidžiama turėti po vieną melžiamą karvę ir dvi kiaules. Tuo laiku jie pagamino apie 30% visos mėsos, 39% pieno ir 47% kiaušinių.

J.P. (Elta)

Antinacinės rezistencijos vadai ir nacių politiniai kaliniai, susitikę Washington. Iš k. dr. A. Damušis, prof. pulk. J. Vėbra ir Br. Bieliukas. Nuotr. V. Maželis

Atsiųsta paminėti

BENDRADARBIS. Nr. 23, 1977. Išeina 2 kartus metuose. Leidžia Nekaltai Pradėtosios Marijos Seserys ir Vienuolijos Rėmėjų valdyba. Redaguoja sesuo Ona Mikailaitė. Redakcijos adresas: I.C.C., Putnam, CT 06260. Ilustruota nuotraukomis. Viršely — procesija 1977 m. lietuvių susitikimo šventės metu. 32 psl.

Idomus leidinėlis, skiriamas Putnamo seselių vienuolijos rėmėjams, bendradarbiams ir bendraminčiams, kurių sąskrydis įvyksta spalio 30 Putname.

Turinys: Ses. M. Margaritos žodis, kun. St. Yla — Prisimenu, Iš Matulaičio užrašų, Studijų dienos Putname, V. Bagdavičius, MIC — Apaštalavimas Povilo VI supratimu, ses. M. Margarita — Vaikų religinis švietimas, ses. M. Ignė — Jaunimo tikėjimas ir ieškojimas, ses. M. Aloyza — Apaštalaujant vyresniesiems, Mąstymai apie Čiurlionio paveikslus (eilės iš Lietuvos), ses. M. Rožė — Įžadinkinės įspūdžiai, ses. O. Mikailaitė — Sidabriniai metai, A. Vasaitis — Lietuvių šventė Putname, A. Čiuberkis — Neringos pėdsakai manyje, Amžiną atilsį, M.Š. — Ka dažnai pamirštame.

ATEITININKŲ KELIU. 1911-1927-1977. Žmonės, įvykiai, darbai. Red. Stasys Barzdukas. Išleido Ateitis Ateitininkų Šalpos Fondo lėšomis. Chicago, 1977. Ilustruota nuotraukomis. Viršelis Danguolės Stončiūtės-Kuolienės. Didelio formato. 224 psl.

Gera apibūdina šį leidinį pats jo redaktorius:

“1977 rugsėjo 1-4 Clevelande sušauktas Ateitininkų IX Kongresas. Ryšium su Reorganizacinės Konferencijos (1927 Palangoj) 50 metų sukaktim rūpėta “liudyti Kristų ir savąją tautą”. Iš tikrųjų ateitininkai tai liudija nuo pat savo įsisteigimo. O minėtis dar ankstyvesnė — 1907 metais. Taigi 70 metų idejinis kelias ir 66 metų organizacinis kelias yra jau pakankamai ilgas, kad vėta jį ne tik apžvelgti, bet jame ir giliau susimąstyti. (...) Dirbdamas kongreso komitete, pasisiūliau parengti tam tikrą “konspėktinę bei populiarią ateitininkų dvasios abėcėlę”, atspindinčią ateitininkų istorinį kelią, šį kelią tiesiusius įžymiuosius veikėjus, ideologijos pagrindus, pastangų, siekimų bei darbų įnašą, laimėjimus bei džiaugsmus, bet taip pat ir rūpesčius.”

Šis leidinys kaip tik ir yra toji “ateitininkų abėcėlė”. Jame, be pradinųjų straipsnių “Tiesą liudykime kūryba ir darbais” ir “Ateitininkų darbai ir dienos”, yra šie skyriai: Dienų ir darbų keliais, Užgesusių žiburių šviesa, Pirmųjų žingsniais sveturi, Dabarties veiklos baruose, Ateitininkų principai ir gyvenimas.

“Kaip kiekvienas galės lengvai pastebėti”, sako leidinio redaktorius, “ieškojau bendradarbių ir jų raadų. (...) Tačiau susidėjusiomis sąlygomis daug ką reikėjo rašyti ir pačiam redaktoriui. Kaišioti atsirandančias spragas. Ne kartą vis paskubom. Neretai ir kompiliuojant. (...) Nors šis bandymas negali išvengti kai kurių trūkumų, reikia tikėtis, juos atsvers mūsų visų pozityvioji iniciatyva bei kūrybiniai polėkiai. Dėvė duok, kad kas kitas kada ateity šios rūšies darbą ir geriau atliktų.”

Šį leidinį tenka vertinti teigiamai, juo labiau, kad jo redaktorius jį vadina bandymu ir neužglosto kai kurių trūkumų.

Tik ar neapsunkina skaitytojo šio leidinio lauzymas, kairiojo ir dešiniojo puslapio tekstus suglaudindamas, o šonuose palikdamas daug tuštumos? Dėl šio metodo nukenčia ir knygos fizinis tvirtumas, ypač kai lankai surišti kljais, o ne siūlais. Vis tas taupymas!

Globoja LŠST Naujosios Anglijos Rinktinė
55 Welles Ave., Dorchester, Mass. 02124

LIETUVOS

ŠAULIŲ GRETOSE

LŠST NAUJOSIOS ANGLIJOS ŠAULIŲ RINKTINĖS SAVAITGALIO STOVYKLA KENNEBUNKPORTE

Šiais metais įvykusiame Lietuvos Šaulių Sąjungos kultūriniame savaitgaly tegalėjo iš Naujosios Anglijos šaulių rinktinės dalyvauti 8 asmenys, todėl rinktinės valdyba nutarė rugsėjo 3-5 suruošti Kennebunkport, Maine, lietuvių pranciškonų vasarvietę rinktinės kultūrinį savaitgalį.

Stovyklos viršininku pakviestas Dr. Vinco Kudirkos šaulių kuopos pirmininkas Algirdas Zenkus. Organizacinę valdybą sudarė sekretorė E. Gorodeckienė, programos vedėjas Vl. Gedmintas ir stovyklos finansinius reikalus tvarkyti apsiėmė rinktinės finansinių reikalų vedėjas Pov. Tyla.

Šeštadienį, rugsėjo 3, 10 val. ryto prie buv. Šv. Antano gimnazijos įėjimo šaulės A. Maskeliūnienė ir E. Gorodeckienė registravo atvykstančius šaulius, o vasarvietės administracija juos skyrė į šauliam rezervuotus kambarius. Tuo pat metu šaulio Vl. Pajėdos vadovaujama vėliavų tarnyba pastatė 2 metalinius 18 pėdų aukščio vėliavų stiebus.

12 val. uniformuoti šauliai ir šaulės, kurių dalis dėvėjo tautinius drabužius, pasitiko atvykstantį rinktinės pirm. J. Stašaitį. Po tradicinio stovyklos raporto rinktinės pirm. pasveikino visus suvažiuavusius ir perskaitė raštą gautus LŠST pirmininko K. Milkovaičio ir Vytauto Didžiojo šaulių rinktinės pirmininko Vl. Išganaičio sveikinimus.

Stovyklos viršininkui paskelbus laisvalaikį iki 3 val., atidarymo iškilmės buvo baigtos. Visi vykom pietų, o po jų išsiskirstė. Vieni nuskubėjo į Atlanto vandenyno paplūdimį, kur malonus vanduo ir didelės bangos žavėjo visus, kiti ramiai plaukiojo jūros vandens dideliame baseine, kuris įrengtas svečių patogumui pačioje vasarvietėje. Taip pat matėsi žaidžiančių teniso aikštelėje ir ramiai belankančių šventoves ir apžiūrinių paminklus.

3 val. popiet prasidėjo šaudymo varžybos. Jose dalyvavo 22 šauliai. Varžybas pravedė A. Zenkus ir Vl. Gedmintas. Vyrų I vietą laimėjo J. Stašaitis (Bostono kp.), II vietą — P. Pulminskas (Brocktono kp.), moterų I vietą — B. Martišienė (Brocktono kp.), jaunimo — P. Pulminskas, Jr.

Vakare sulaukėm svečių iš New Yorko. Atvyko 45 asmenys autobusu. Malonu buvo sutikti šaulius, mūsų rinktinės nuolatinius rėmėjus, Vl. Butkį ir Pumpučius šeimą.

Vakariėnės metu stovyklos viršininkas supažindino svečius su šaulių kuopų vadovais ir iš tolimesnių vietovių atvykusiais šauliais ir pakvietė visus

dalyvauti šaulių ruošiamame vakarėly.

Šaulių vakarėlis pradėtas menine dalimi, kurią atliko solistas Valius Roževičius, akomponuojant Olgai Keršytei, ir poetė A. Maskeliūnienė, kuri skaitė savo kūrybą. Solistas padainavo: Pajūry — Hammersteino, Kol jaunas nevedęs buvau — liaudies daina, harmonizuota Winsbergerio, Aš nepyktu — Schuberto, Tamsioj naktelėj — liaudies daina, Mergužėle brangi — Šimkaus, bisui Žirgelis — vokiečių daina.

Po to sesės šaulės vaišino svečius savo gamintais pyragaičiais, sumuštiniais ir kavute. Šokiame grojo geras orkestras. Sekmadienį, rugsėjo 4, šauliai organizuotai su vėliavomis dalyvavo mišiose, kurias aukėjo ir šauliam pritaikytą pamokslą pasakė vienuolyno viršininkas Tėvas L. Andriekus, OFM. Po pamaldų iki 4 val. popiet buvo laisvalaikis, kada vėl visi susirinko į gražiai išpuostą salę Tautos šventės minėti.

Minėjimą atidarė ir jam vadovavo Vl. Gedmintas. Paskaitą skaitė A. Zenkus. Meninė dalis buvo pradėta Tėvo L. Andriekaus kūryba. Skaitė pats poetas iš knygos "Po Dievo antspaudais" — Vytauto Didžiojo gados. Šie eilėraščiai nepaprastai gražiai derinos prie Tautos šventės minėjimo. Po to jaunoji dainininkė, Geležinio Vilko šaulių kuopos narė, Marytė Bizinkauskaitė visus sužavėjo nepaprastai gražiu dainavimu. Dainavo šias dainas: Kur gintarais nusėtas marių krantas, Plaukia sau laivelis, Kur bakūžė samanota — St. Šimkaus, Žvaigždutė — Stepanausko; bisui — dar dvi dainas. Už didelę pažangą, kurią padarė jaunoji dainininkė, turim būti dėkingi jos tėveliui dr. P. Bizinkauskui, kuris jai ir šioje programoje akomponavo. Meninė dalis buvo baigta šaulio E. Meilaus akordeonu pagrota liaudies dainų pyne. Minėjimas baigtas visiem giedant giesmę Marija, Marija.

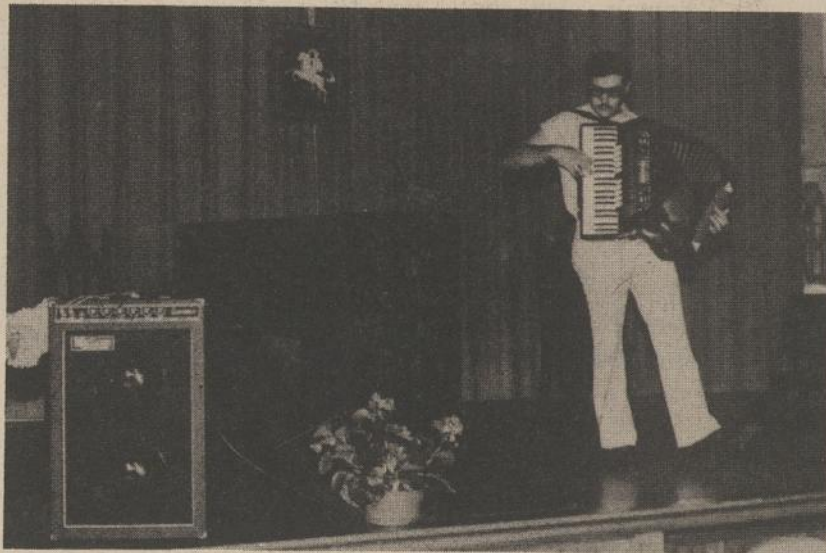
8 val. vakaro tradicinį šaulių laužą uždegė rinktinės pirm. J. Stašaitis. Laužui vadovavo Vl. Gedmintas ir E. Gorodeckienė. Skambios ir gerai vedamos dainos buvo perpainamos atskirų asmenų pasirodymais. Muzika linksmino E. Meilus ir solo dainomis M. Bizinkauskaitė. A. Maskeliūnienė skaitė savo humoristinius eilėraščius. Vl. Gedmintas, Vl. Pajėda, E. Juciūtė pasirodė monologais. Tėvas Rafaelis, matyt, pastebėjęs mūsų kalboj trukmų, visus pamokė, kaip turim "gryninti lietuvių kalbą". Pabaigoje buvo pastatyta "Opera". Čia solistais pasirodė mūsų jaunieji šauliai Ed. Meilus ir M. Bizinkauskaitė, orkestras — Ed. Meilaus, chorą pava-

davo visi laužo dalyviai.

Laužas baigtas tradicine "Lietuva brangi" daina, kurią visi sudainavo atsistoję. Laužo programą pabaigus, Tėvas L. Andriekus paprašė visus kavutėn, kurią paruošė vasarvietės šeimininkės. Patyrę, kad Darbininko administratorius Tėvas Petras Baniūnas švenčia savo gimtadienį, jį nuoširdžiai sveikino Tėvas L. Andriekus ir visi vasarotojai.

Rugsėjo 5, pirmadienį, 10 val. vietoj numatytos prof. dr. V. Mantauto paskaitos Vl. Gedmintas perskaitė tos paskaitos trumputį santrauką, kuri nesudarė

laukiamo įspūdžio ir nesulaukė deramo dėmesio, kokio būtų susilaukusi prof. dr. V. Mantautui asmeniškai dalyvaujant. Po paskaitos stovyklos viršininkas įteikė laimėtojam taures ir padėkojo visiems prisidėjusiems prie šios stovyklos. Po to visi vykom prie vėliavų, kur stovyklos viršininkas, viešai išreikšdamas šaulių padėką lietuviams pranciškonam, Tėv. L. Andriekui įteikė šaulių dovaną. Giedant Marija, Marija, nuleistos stovyklos vėliavos. Visi skubėjom pakuoti savo daiktelių ir po pietų išvykom kupini neužmirštamų įspūdžių. J.S.

Dr. Vinco Kudirkos kuopos šaulys Ed. Meilus šaulių kultūriniame savaitgaly atlieka programą.

JONO VANAGAIČIO ŠAULIŲ KUOPA

BOSTON, MASS.

Spalio 10 d. 3 val. popiet Lietuvių Piliečių Draugijos patalpose įvyko kuopos narių susirinkimas. Jam pirmininkavo kuopos pirm. J. Stašaitis. Pradėtas tradicine šaulių malda, kurią perskaitė vicepirm. P. Tyla.

Veiklos apžvalgoj pirmininkas pažymėjo, kad šią vasarą mūsų kuopos veikla buvo labai gyva. Gegužės 15 buvo bendras jaunimo ir Jono Vanagaičio kuopų susirinkimas. Gegužės 28 ir 29 kartu su ramovėnais aplankyti mirusiųjų kapai ir papuošti lietuviškomis vėliavėlėmis. Gausiai atsilankyta Dr. Vinco Kudirkos šaulių metinė šventė. Birželio 12 dalyvauta TV 7 kanalo mišiose pamaldose. Šaulės dėvėjo tautinius drabužius. Iš Bostono katalikų televizijos centro vedėjo Rev. Francis T. McFarland gautas asmeninis padėkos raštas, kurį pirm. perskaitė susirinkime. Dalyvauta su vėliava birželio minėjime. Buvo pasiruošta dalyvauti Brocktono šaulių kuopos ruošiamoj Joninių šventėje, bet, Brocktono kp. šventę atšaukus, ji buvo kuopoj atšvęsta Dorchester. Iš Bostono 5 šauliai su vėliava dalyvavo LŠST kult. savaitgaly Union Pier, Mich. Rugsėjo 3-5 gausiai dalyvauta Kennebunkporte, rinktinės kultūriniame savaitgaly. Sesės šaulės gražiai ir gausiai prisidėjo prie ten rengiamos kavutės savo kepsniais ir kitokia pagalba. Su vėliava dalyvauta Brocktono šaulių ruošiamoj Tautos šventėje. Rugsėjo 24 į Washingtono lietuvių demonstraciją buvo nuvykę 9 šauliai, jų tarpe 5 jaunuoliai.

Kuopos išdininkė B. Šakenienė pranešė, kad iš Chicago gyvenančio Algio Valiukaičio kuopa gavo 20 dol. auką. Kuopos kasoj yra 587.81 dol. Taip pat

pranešė, kad kuopos valdyba paskyrė 50 dol. Bostono žmogaus teisių komitetui. Šį paskyrimą susirinkimas vieningai patvirtino. Taip pat nutarta iš kuopos kasos po 15 dol. išmokėti šiem jaunimo Geležinio Vilko kuopos nariam: M. Bizinkauskaitei, J. Grauslytei, L. Jagninui, R. Grausliui ir L. Kontautaipei (kelionės išlaidoms Washingtoną apmokėti).

Nutarta spalio 30, sekmadienį, 3 val. popiet Bostono Lietuvių Piliečių Draugijos 3 aukšto salėje suruošti dr. Kosto Jurgėlos knygos "Lithuania: The Outpost of Freedom" pristatymą lietuvių visuomenei. Kalbėti pakviestas Mykolas Drunga. Taip pat kalbės ir knygos autorius, kuris atvyksta iš Marylando valstijos. Meninę dalį atliks solistas Benediktas Povilavičius, akomponuos komp. Julius Gaidelis. Sesės šaulės sutiko suruošti po meninės dalies savo gaminių kavutę. Kavutės metu bus galima įsigyti papiginta kaina knygą ir gauti autoriaus autografą. Dalyvauti kviečiami visi, laisva auka prisidedant prie išlaidų apmokėjimo.

Skaitytas centro valdybos aplinkraštis ir Dr. Vinco Kudirkos šaulių kuopos prašymas paauginti jos statomam žuvusiems už Lietuvos laisvę paminklui. Susirinkimo metu nariai į aukų lapą Nr. 11 suaukojo 150 dol.

Perskaitytas raštas, kurį atsiuntė kuopai kongresmanas J. Moakley kartu su JAV kongreso išleista knyga "The Bicentennial Salute to the Captive Nations". Nutarta kongresmanui padėkoti ir jam kuopos vardu įteikti Lietuvos Šaulių Sąjungos Tremtyje išleista dr. Kosto Jurgėlos knygą "Lithuania: The Outpost of Freedom".

Baigiant susirinkimą, kuopos pirmininkas pranešė, kad lapkričio 26 Maironio Parke kviečiamas visuotinis Naujosios Anglijos šaulių suvažiavimas. Jame bus renkamas naujas N.A. rinktinės pirmininkas, nes dabartinis pirmininkas, kaip jau pavašarį buvo pranešta, tom pareigom nebekandidatuos.

Susirinkimas baigtas Lietuvos himnu.

E.J.

Naujosios Anglijos šauliai, dalyvavę LŠST kultūriniame savaitgaly Union Pier, Mich. Iš k. A. Zenkus, O. Pajėdienė, Vl. Pajėda, L. Kontautaitė, R. Grauslys, D. Grauslytė, J. Stašaitis ir St. Augonis.

Jaunoji dainininkė Marytė Bizinkauskaitė dainuoja šaulių kultūriniame savaitgaly Kennebunkporte, Maine. Prie piano dr. P. Bizinkauskas.

JONAS VANAGAITIS, BOSTONO ŠAULIŲ KUOPOS ŠEFAS

(tąsa)

Jono Vanagaičio atvykimą į Kauną trumpai aprašo 1923 vasario 1 Trimitas, Nr. 125: "Sėkmadienį, sausio 28 d., 11 val. traukinių iš Klaipėdos atvyko Vyr. Mažosios Lietuvos Gelbėjimo Komiteto atstovas gerb. Jonas Vanagaitis — Klaipėdos vadavimo karžygys. Stotyje jį sutiko įvairių mūsų organizacijų atstovų būrelis, kurių vardu gerb. St. Šilingas pasveikino taip brangų svečią. Jau, kaip žinome, Mažosios Lietuvos seimas sausio 19 d. Šilutėje priėmė deklaraciją, kurioje pareiškė, kad Klaipėdos Kraštas, kaip lietuvių tautos nuo amžių gyvenamas, prisijungia prie savo močiutės Didžiosios Lietuvos į vieną Lietuvos Respubliką. Taigi gerb. J. Vanagaitis ir yra to krašto gyventojų atstovas. Gerb. J. Vanagaitis tą pačią dieną lankėsi Karo Muzejų, o vakare V. operoje "Traviatoje", kaip vienur, taip ir kitur, buvo karštai žmonių minios sutiktas ir sveikinamas.

Gerb. atstovo J. Vanagaičio žodžiai "Ar gyvensim ar mirsim, bet drauge" ir "Nei lenkas nei vokiečiai mūsų nevaldys" ne vienam tautiečiui sujudino širdį ir iššaukė broliškos meilės ir džaugsmo ašaras, kurios tikrai liudija, kad mūsų broliai — Klaipėdos krašto lietuviai — jau seniai troško prisijungti prie mūsų. Atėjo valanda, ir kantriai lauktas įvykis auksinėmis raidėmis jau įrašytas į Lietuvos istorijos lapus, kurio niekas neišdildys. Bendras Tautos reikalas ir vergijos jūroje skęstančių brolių balsas, it trimito aidai, perskrodė Lietuvos šaulių širdis, ir mes ramiai žiūrėti negalėjom...

Mes, Lietuvos šauliai, karštomis, tėvynės meile degančiomis širdimis sveikiname Mažosios Lietuvos atstovą, tikrąjį įvykio fakto vykdytoją ir liudininką — didžiai gerbiamą Joną Vanagaitį!"

1923 vasario 20 Kaunas šventė džiugią ir iškilmingą Klai-

pėdos prisijungimo prie Lietuvos šventę.

Jau iš pat ryto miestas buvo pasipuošęs vėliavomis. 12 val. 40 min., kai Klaipėdos laikrodis rodė lygiai 12 valandą, Karo Muzejaus sodely ministeris pirmininkas Galvanauskas susirinkusiai didžiulei miniai žmonių ir vyriausybės nariam pranešė, kad Klaipėdos kraštas yra prijungtas prie Lietuvos, kad ten jau iškelta Lietuvos vėliava ir mūsų kariuomenės daliniai įžengė į Klaipėdos miestą. Po to tarė žodį Mažosios Lietuvos atstovas Jonas Vanagaitis. Minėdamas šį faktą, 1923 vasario 22 dienos Trimitas taip rašė:

"Mažosios Lietuvos atstovas p. J. Vanagaitis pasakė karštą kalbą, pažymėdamas, kad Klaipėdos atvadavimas neįvyko dėl diplomatų rūpesčių ar kokių nors geradarių malonės, o yra išimtinai vaisyus pastangų, kurias padarė pasiryžėliai kovotojai už to krašto išvadavimą. Po to p. Vanagaitis skambino Laisvės Varpą, skelbdamas Lietuvos Tautai džiaugsmingą žinią, kad jos atskala — Klaipėdos kraštas vėl prisiglaudžia prie savos motinos Lietuvos. Tokiu tad formaliu ir oficialiu būdu buvo paminėtas ir įvykdytas Klaipėdos prisijungimo faktas."

(Bus daugiau)

J.S.

Pasaulio Lietuvių Gydytojų Sąjungos išleistas 3 spalvų ženklelis Lietuvos okupacijai prisiminti. Ženkliui lipinami ant vokų. 100 ženklių už 1 dol. Kreiptis: Darbininkas, 341 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. 11207.

Naujosios Anglijos šauliai kultūriniame savaitgaly Kennebunkporte, Maine. Prie vėliavų iš k. P. Tyla, P. Pulminskas, Vl. Pajėda, B. Martišienė ir Ed. Martišius, stovyklos viršininkas A. Zenkus ir rinktinės pirmininkas J. Stašaitis.

AIDAI

vienas geriausių
kultūros žurnaly
išeivijoj.
Ar juos prenumeruoj?

TARĖSI BALFO DIREKTORIAI

Balfo direktorių suvažiavimas New Yorke, Kultūros Židiny, pirmą kartą Balfio istorijoje, įvyko spalio 22. Po vietos Balfio skyriaus pirm. J. Gerdvilienės pasveikinimo ir Tėv. Pauliaus Baltakio, OFM, invokacijos, mirusių pagerbimui vadovavo kun. A. Trakis. Gen. sekretorė Ona Jokubaitienė patikrino dalyvių skaičių. 17 direktorių dalyvavo asmeniškai, 13 — per įgaliotinius. Tik vienas direktorius nedalyvavo ir nebuvo atstovaujamas.

Lietuvos gen. konsulas A. Simutis sveikindamas suvažiavusius direktorius, priminė, kad garbingas Balfio darbas vis nesibaigia, nes vargstančių tautiečių netrūksta. Okupantas gi siekia pagrobti tai, kas priklauso vargšams pavergtiesiems.

Sveikino ir direktorių pirmininką Andrius Keturakis, pirmininkavęs visam suvažiavimui, o taip pat ir Balfio centro valdybos pirmininkė Marija Rudienė.

Mandatų komisijon pakviesti: J. Brazauskas iš Waterburio, J. Jasaitis iš Chicagos, J. Genys iš Washingtono. Balsų skaičiavimo komisijon pakviesti: O. Zailskienė iš Chicagos, J. Andriūnas iš Philadelphijos, dr. B. Radzivas iš New Yorke.

Priėmus dienotvarkę ir pereito suvažiavimo protokolą, išklausyta direktorių pirmininko pranešimo. Kiek ilgiau kalbėjo centro valdybos pirmininkė Marija Rudienė, išsamiai išaiškindama šakotą Balfio veiklą ir atskirus atvejus, reikalingus komentarų. Paliesta skyrių lankymas, senelių bei ligonių šelpimas Vo-

kietijoj ir kituose Europos kraštuose, testamentų sudarymas, Suvalkų trikampį esančių šelpimas, pagalba neseniai atvykusiems. Dėl Suvalkų trikampį esančių vargšų šelpimo pagauda, kad visi, gavę pagalbos prašančių adresus, juos siųstų centro valdybai, o iš čia šalpa bus vykdoma sistemingai. Yra patirta, kad kai kurie asmenys Balfio dosnumą piktnaudvoja. Tam išvengti ir būtina centralizuota veikla.

Po E. Mickeliūnienės pagamintų pietų dalyviai turėjo progos apžiūrėti dail. Adomo Galdiko vardo galeriją ir Kultūros Židinį.

Centro išdininkas pranešė, kad nuo pereito suvažiavimo (1976 rugsėjo 16) iki 1977 spalio 18 Balfas turėjo pajamų 129, 642.93 dol. ir išlaidų 101,445.29 dol. Susirinkusiem buvo smulkiai ir tiksliai nurodyta, kuriom sritim ir tikslam pinigai išleisti.

Dar išklausyta gen. sekretorės Onos Jakubaitienės, socialinių reikalų komisijos pirm. kun. A. Trakio ir rūbų sandėlio vedėjo Juozo Mackevičiaus pranešimų.

A. a. Kazio Kasakačio, mirusio Balfio direktoriaus, vieton išrinkta dr. Živilė Modestavičienė iš Chicagos.

Dėl 1978 m. seimo vietos sulaukta pasiūlymų iš St. Peterburgo, Fla., ir Los Angeles, Calif. Dėl tolimesnių atstumų nuo abiejų vietovių atsisakyta ir palikta centro valdybai parinkti kurį nors centrinį JAV miestą. Tuo pačiu metu ir ten pat vyktų ir direktorių suvažiavimas. (kbė)

Kodėl sustota pusiaukelėj?

Spaudoj skelbiama ir St. Petersburgo lietuvių kolonijoj plačiai kalbama apie lietuviams katalikam misijos įsteigimą. Gera, gražu ir miela, kad lietuvių sielovadoj yra daroma pažanga; kad gautos iš vietos vyskupo platesnės teisės ir laisvės. Šiuo metu dar pilnai nežinomos visos misijos smulkmenos, tačiau, kiek tenka nugirsti, lietuvių misijos reikalai yra sustoję pusiaukelėj, kai buvo galima pasiekti pilnų laimėjimų.

Gražu turėti savą misiją, tačiau reikia apgailėti, kad misijos dvasinis vadovas yra amerikietis klebonas. Sunku tokią misiją pavadinti lietuviška, kai jos vyriausias tvarkytojas yra ne lietuvis. Tiesa, yra skelbiama, kad pagal klebono direktyvas ihetuvių misiją aptarnaus lietuvis kunigas, bet graudu, kad pagal vyskupo patvarkymą ji turi vadovautis klebono nurodymais.

Kolonijoj kalbama, kad reikia džiaugtis pasiektais laimėjimais ir būti dėkingais už tai. Bet ko-

dėl gi nebuvo daryta, kad ši misija būtų lietuvių rankose? Etninės grupės nėra antros klasės tikintieji, kad jiems reikia kitų kontrolės.

Jei šiuo metu nieko daugiau nebebus daroma, o sėdima ant pasiektų "laurų", tai bent tokiose sąlygose turėtume reikiamai persitvarkyti. Kaip naujai įsteigtosios misijos narys, aš siūlyčiau:

1. Prašyti vyskupą, kad jis išduotų misijos steigimo raštą.
2. Nieko nelaukiant, reikia išrinkti misijos bažnytinį komitetą, kuris būtų lietuvių kunigo tiesioginis talkininkas.
3. Lietuvis kunigas tvarko visus misijos dvasinius reikalus ir kartu su komitetu svarsto misijos išlaikymą ir tolimesnę jos plėtotę.
4. Sudaryti misijos tikinčiųjų kartoteką.
5. Dėti pastangas, kad misija tiek sielovadoj, tiek finansiniuose reikaluose greit taptų savarankiškai lietuvių tvarkoma.

St. Petersburgo lietuvių Šv. Kazimiero misijos narys

DOKUMENTAS, PASISAKAS PRIEŠ "SUVIRINIMO" POLITIKĄ

Prieš dvidešimt penkerius metus popiežius Pijus XII pasiskelbė tremtinių gyvenimui labai reikšmingą konstituciją "Exul Familia" — Tremtinė Šeima. Tai dokumentas, kuris paliduoja Bažnyčios rūpinimąsi skaudžia emigracijos problema ir emigrantų globa. Be to, jame aiškiai ir nedviprasmiškai pabrėžiama kiekvieno žmogaus ir jo šeimos naliečiama įgimta teisė pasinaudoti emigracijos laisve; teisė dėl darbo, šeimyninių ar kitų priežasčių išvykti iš savo krašto ir norint jį jį vėl sugrįžti.

Dokumento pradžioj Pijus XII primena šventąjį Nazareto šeimą tremty ir nurodo jai kaip pavyzdį ir paguodą visiem dabartinių laikų emigrantam, dėl persekiojimų ar gyvenimo sunkenybių priverstiem palikti savo tėvynes ir ieškoti laisvės ar gerovės svetimoje žemėje.

Konstitucija "Exul Familia" nustato aiškias gaires emigrantų dvasinei globai, ypač atsi-

žvelgiant į jų nepaprastą padėtį svetimoje krašte ir iš to kylančias psichologines problemas. Aiškiai pasisako prieš plačiai paplitusią teoriją, pagal kurią emigrantus priimanti valstybė turi būti tartum "suvirinimo katilas", kuriame jie kuo greičiau susilietų su vietine visuomene ir tuo pačiu būtų įjungti į vietinės Bažnyčios struktūrą. Tam išvengti konstitucija "Exul Familia" numatė tautinių-etninių parapijų steigimą, kuriose emigrantai galėtų garbinti Dievą savo tautine kalba ir pagal savo tautines tradicijas.

Šios konstitucijos dėka ir lietuvių laisvajam pasauly turi savas parapijas, kurios yra stipriausi tautiško židiniai.

— Aušros sporto klubo metinis balius įvyks lapkričio 26 Toronto Prisikėlimo parapijos didžiojoj salėj. Koncertinę programą atliks solistai V. Verikaitis ir J. Sriubiškienė. Akomponuos muz. E. Kriksčiūnas.

Balfio direktorių suvažiavimo dalyviai prie Kultūros Židinio Brooklyne spalio 22. Pirmoj eilėj iš k. F. Andriūnas, p. Genienė, P. Montvila, Lietuvos gen. konsulas A. Simutis, O. Jokubaitienė, Andrius Keturakis — direktorių tarybos pirmininkas, Marija Rudienė — Balfio pirmininkė, Simas Kudirka, Jonas Brazauskas, kun. A. Trakis. Nuotr. L. Tamošaitis

PABALTIEČIŲ MENAS KULTŪROS ŽIDINY

New Yorke ir artimesnių apylinkių lietuvių spalio 29-30 turės labai retą progą savame Kultūros Židiny pamatyti jungtinę pabaltiečių meno parodą. Jų dalyvaus apie 40 lietuvių, latvių ir estų dailininkų iš rytinio pakraščio valstijų.

Iki šiol ne vien tik New Yorke, bet ir kituose JAV didmiesčiuose bendros parodos nebuvo rengiamos, ir pabaltiečiai menininkai, nekalbant jau apie platesnę visuomenę, vieni apie kitus nedaug težinojo. Betgi ypač tokiame judriame tarptautiniame kultūros centre, kaip New Yorke, bendra pabaltiečių meno veikla turėtų būti visapusiškai naudinga. Ji ne tik suteiktų progos pabaltiečiam vieniems kitus geriau pažinti, bet ir sudarytų galimybių mūsų menininkams ateity pasireikšti bendroj Amerikos meno gyvenimo tėkmėje, praplėstuose etniniuose rėmuose, ir net gauti valdiškų "grants".

Šios mintys ir įkvėpė mažą būrelį iniciatorių, buvusių 6-tosios AABS konferencijos New Yorke talkininkų, suvesti į kontaktą pabaltiečių menininkus savitarpio veiklai. Eilė menininkų atsiliepė su entuziazmu, susirinkdami kas mėnesį Estų namuose, Manhattane, planuodami bendrą veiklą. Jie taip pat ėmė lankytis vieni kitų individualinėse ir grupinėse meno parodose. Taip ir įsisteigė BALTIA, pabaltiečių meno draugija.

Tarp pabaltiečių menininkų užmegzti kontaktai New Yorke jau davė vaisių. Šį pavasarį bendram susipažinimui ir suartėjimui buvo surengta labai pasisekusi ir įdomi meno skaidrių popietė, o štai dabar ruošiamas stambaus masto jungtinė meno paroda. Ateity draugija gal praplės savo veiklą, suruošdama ir kitokių pasirodymų — gal įjungs literatūros, dramos, muzikos sritis.

Šioj parodoj meno mylėtojai turės kuo pasidžiaugti ir "pasmaguriuoti". Latviai ir estai, kaip ir mes, rytiniam pakrašty turi stiprių meno pajėgų. Todėl bus tikrai įdomu pamatyti ir palyginti jų kūrybą su mūsų.

Edtų menininkų tarpe dominuos grafika. Tarp tapytojų dalyvaus įvairių srovių dailininkai. Vienas jų — abstraktistas Endel Koks, kuris gyvena New Yorke, bet nuolat būna Švedijoje, Islandijoje, Kanadoj, o dabar, rodos, Indijoj. Kitas — surrealistas Karl Niider, kurio aliejinis kūrinys "Trys Pabaltijo tautos" domino žiūrovus meno skaidrių popietėj. Patys jauniausi estų dailininkai pasirodys su neorealistine krypties kūryba.

— Šešta baltiečių studijų d. gijos AABS konferencija įvyks 1978 pavasarį Toronte. Ruošai šį kartą vadovauja latviai. Iš lietuvių rengėjų komitete dalyvaus: Gintas Berius Beresnevičius — finansų kom., Tatjana Renkauskaitė — parengimų kom., Ona Amolevičienė — parodų kom. pirmininkė, Algimantas Banelis — parodų kom.

Latvių dailininkų tarpe irgi bus kelių generacijų atstovų. Vyriausias amžium — prof. Augusts Annus, gyvenęs Brooklyne, buvęs daugelio kitų latvių dailininkų mokytojas. Parodoj dalyvaus ir jo dukterė Anna, modernistė skulptorė, ir sūnus Janis, dailininkas iš Philadelphijos. Iš ten bus ir kitas įdomus dailininkas, surrealistas Laimons Eglitis, kuris tapo renesansinių proporcijų figūras multidimensinės erdvės stipriose kompozicijose. Jauniausieji latvių dailininkai irgi, kaip ir estai, neorealistine krypties.

Vidurinėj kartoj dominuoja semiabstraktistai, kurie įjungia realistinius elementus iš Latvijos praeities — senovines medines duris, klėties sienas, juos suabstraktindami. O 70-metis Friedrichs Milts akrilika tapo New Yorke dangoraižius, kuriuos mato iš savo studijos lango Manhattane, "Hell's Kit-

chen" rajone. Toj "pragaro virtuvėj", jo studijoj, kitados susirinkdavo mūsų žemininkų kartos latvių poetai, kaip Gunars Salins, kurio eilėraštis apie New Yorką ir Milts paveikslas reprodukcija neseniai buvo išspausdinti Aiduose (kur taip pat buvo recenzuotas latvių meno žurnalas Latviu Maksla (1977 Nr. 3)).

Iš lietuvių menininkų dalyvaus beveik visi žinomaisi dailininkai rytiniam pakrašty, nuo Bostono iki Philadelphijos. Dalyviai buvo parinkti bendro pabaltiečių atrankos komiteto.

Paroda veiks abiejose Kultūros Židinio salėse. Ji bus atidaryta šeštadienį, spalio 29, nuo 1 iki 10 v.v. ir sekmadienį, spalio 30, nuo 12 iki 7 v.v. Oficialūs atidarymas šeštadienį 7 v.v. Vaisės ruošia daugelio parodų uoli talkininkė Renata Alinskiene.

Alina Staknienė

Dail. P. Puzinas — XX amžiaus madona

DEŠIMT METŲ BE DAIL. P. PUZINO

Spalio 22 suėjo 10 metų, kai mirė dail. Povilas Puzinas. Mirė New Yorke, čia ir buvo palaidotas. Taip pat rugpjūčio 3 suėjo 70 metų nuo jo gimimo.

Dailininkas buvo gimęs Rygoj, baigęs Latvijos Meno Akademiją, dirbo Panevėžy, Kaune, Vilniuj. Karo metai išbloskė iš tėvynės. Atvykęs į Ameriką, pradžioj gyveno New Yorke, paskui Los Angeles ir vėl New Yorke.

Dailininkas turėjo savitą stilių, tapė tarp realizmo ir ekspresionizmo, ieškodamas kur kas gilesnės minties, nuotaikos, nei ją matė gamtoj. Tapė dramatinės

žmonių situacijas, ir čia pasireiškė jo gilus žvilgsnis į žmogaus būtį. Tą žmogų vaizdavo tragiškai liūdna.

Tapė jūrą, laivelius. Šie paveikslai pasižymėjo gilia ramybe, jautia vakaro nuotaika. Tapė ir senus apleistus namus. Šie paveikslai pasižymėjo poetine, romantine nuotaika.

Žmonos Austros Puzinienės pastangomis išleista labai graži monografija. Tai gražiausias paminklas dailininkui. Knyga gaunama ir Darbininko administracijoj. Gi pati Austra Puzinienė spalio gale atvyksta į New Yorką ir apsilankys pabaltiečių parodoj Kultūros Židiny. (p.j.)

IŠ VISUR

— Naujosios Anglijos lietuvių kunigai rugsėjo 27 buvo suvažiavę į Šv. Kazimiero lietuvių parapijos kleboniją, Providence, R.I. Su 34 lietuvių kunigais pasitarimuose dalyvavo ir vysk. V. Brizgys. Tarp įvairių nutarimų, išklausius Lietuvos vyčių centro valdybos dvasios vado Tėv. A. Jurgelaičio, OP, pranešimo, nutarta išreikšti viešą pritarimą Lietuvos vyčių veiklai, taip gražiai vystomai ne tik savųjų, bet ir kitataučių tarpe, ginant žmogaus teises okupuotoj Lietuvoj bei dirbant Lietuvos nepriklausomybės atstatymui.

— Lietuvių Moterų Klubų Federacija paruošė platų memorandumą ir įteikė JAV delegacijai, vykstančiai į Belgrado konferenciją. Pasinaudodama Lietuvos Katalikų Bažnyčios Kronika, federacija faktais įrodė žmogaus teisių laužymą ir persekiojimus dėl religinių ir tautinių įsitikinimų pavergtoj Lietuvoj.

Putnam, Conn., Nek. Pr. Marijos seserų rėmėjų saskrydis įvyks spalio 30, sekmadienį. Šalia kitų svarstymų bus kun. prof. St. Ylos paskaita apie Dievo Tarną arkivyskupą Jurgį Matulaitį ir solistės Ginos Čapkauskienės koncertas.

— Solistas Arnoldas Voketaitis šį sezoną dainuoja Chicagos Lyric operos statomoj Britteno "Peter Grimes" operoj. Spektakliai vyko ar vyks spalio 19, 22, 25, 28, 31, lapkričio 3, 5.

— Simas Augaitis, gyvenęs Watertown, Conn., spalio pradžioj dalyvavo Hartfordo lietuvių klubo surengtame lietuvių dienų festivaly. Jis buvo išstąsęs 46 savo darbus, pusę medžio drožinių, pusę vario kalinių. Jo darbai festivaly turėjo gražų pasisekimą, pusę darbų pardavė ir gavo 12 naujų užsakymų.

— Antras Kaimas, Chicagos teatro vienetas, lapkričio 12 atlieka programą Philadelphijoj, o lapkričio 13 Elizabeth, N.J.

— Studentų Ateitininkų Sąjungos suvažiavimas vyks spalio 28-30 Chicagoj.

— Lietuvių Fronto Bičiulių Los Angeles sambūrio valdyba pasiskirstė pareigom: Aleksas Kulnys — pirm., Algis Raulinaitis — sekr., J. Kojelis — išd., vicepirmininkai — B. Varnienė, E. Arbas, Z. Brinkis, I. Medziukas ir L. Valiukas. Artimiausi sambūrio renginiai: rąšytojos Alės Rūtos kūrybos vakaras gruodžio 10 ir politinių studijų savaitgalis sausio 28-29.

— Linas Kojelis, Princeton, N.J., pakviestas atstovauti Lietuvių Fronto Bičiulių sąjūdžiui Vyriausio Lietuvos Išlaisvinimo Komiteto taryboj New Yorke. Spalio mėn. pabaigoj Linas, Princetono universiteto siunčiamas, lanko Los Angeles ir San Francisco universitetus. Ten praves informacinius pokalbius su studentais, kurie domisi studijomis Princetone.

— Argentinos Lietuvių Organizacijų ir Spaudos Tarybos metiniame susirinkime rugsėjo 9 išrinkta nauja valdyba: pirm. Raul Stalioraitis, vicepirm. Zeferinas Juknevičius, sekr. kun. Augustinas Steigvilas, MIC, antroji sekr. Ona Kairelienė, išd. Adomas Burba. Susirinkimai vyksta kas mėnesį. Pagrindinis ALOST veikimas — draugijų veiklos koordinavimas. Prama-toma talkinti VI-jam P. Amerikos lietuvių kongresui, kuris įvyks 1978 vasario 3-5 Montevideo mieste, Urugvajuj.

— Varpas, Toronto lietuvių choras, ruošiasi 25-rių metų sukakčiai, kuri bus minima gruodžio 3 Lietuvių Namuose.

— Sudbury, Ont., Kanadoj, rotušės oficialūs atidarymas įvyko rugsėjo 21-24 su įvairia menine programa, šokiais ir tautinių grupių patiekalais. Lietuviai, vadovaujami J. Labuckienės, labai gražiai pasirodė. Lietuvių skyrius buvo vienas gražiausių, su tautiniais audiniais ir kitais ornamentais. Naujoji rotušė labai moderni, kainavo 22 milijonus dolerių.

Per skautybę — lietuvybei!

SKAUTŲ PASTOGĖJE

Globoja: Lietuvių Skautų Sąjunga

Redaguoja:

s. Birutė Kidolienė, 94-08 Jamaica Ave. Woodhaven, N. Y. 11421
Tel. HI 1-3894 (Area code 212)

SAJUNGAI 60 METŲ LIETUVIŲ SKAUTŲ

Lietuvių Skautų Sąjungos 60-mečio sukaktuves pradėdam minėti lapkričio 1. Šių sukaktuvių pradžia atžymima Australijoje 1978 sausio pradžioje vykstančia VI-ąja Tautine Stovykla.

Su dideliu džiaugsmu sveikinu kelionės į Australiją rengimo komiteto pirmininkę v.s. Reginą Kučienę ir jos talkininkus-es. Jų nuoseklus darbas veda keliautojus prie tikslo.

Seserijos VS v.s. I. Kerelienė ir jos vadiją, Brolijos VS s. fil. S. Miknaitį sveikinu po didelio darbymečio. Įdėto darbo rezultatai yra šie: 100 skautų ir skaučių vyksta į VI-ąją Tautinę Stovyklą. Jie, tarsi V-sios Tautinės Stovyklos laužų liepsnos nešėjai, veža į Australijos kontinentą tą jungiantį ryšį, kuris sudaro lietuvių skautų šeimą pasauly. Pirmą kartą Tautinė Stovykla bus tame kontinente.

Didelė padėka skautų-čių tėveliam ir mūsų nuolatiniam rėmėjam, kurie medžiagiškai bei morališkai remia mus, skatina

siekti skautiškų idealų, patys vis budėdami mūsų užnugary.

Australijos rajono vadas v.s. A. Mauragis, vadovai ir vadovės laukia atvykstančių svečių ir ruošiasi stovyklai. Dr. s. H. Antanaičio vadovaujamas rengimo komitetas surinko apie 10,000 dol., kad šios stovyklos pravedimas ir gerai suplanuotas svečių priėmimas būtų užtikrintas. Jie, ruošdami ir reklamuodami šią stovyklą, išgarsino lietuvių vardą ir surado daug draugų bei rėmėjų australų tarpe.

Iš Australijos valdžios yra gauta finansinė parama ir leidimas Australijos paštui išleisti oficialų antspaudą lietuvių skautų VI-ąją Tautinei Stovyklai atžymėti. Tai didelis stovyklos rengimo komiteto laimėjimas, ir mes galim tik didžiuotis jo nuopelnais.

Mūsų visų tikslas — kuo iškilingiau atšvęsti 60-mečio sukaktuves ir reprezentuoti lietuvių skautus pasauly.

Iki pasimatymo Australijoje!

v.s. Lilė Milukienė

LSS Tarybos pirmininkė

AKADEMINIO SKAUTŲ SAJŪDŽIO SUVAŽIAVIMAS

Rugsėjo 3-5 Gintaro vasarvietė, Union Pier, Mich., buvo suvažiavę ASS nariai ir jų padalinių atstovai. Suvažiavimo tikslas — išklausti ir išdiskutuoti vadovų pranešimus, susumuoti atliktus darbus, peržiūrėti organizacinę struktūrą ir nustatyti ateities darbo gaires.

Akivaizdžiu būdu ar per įgaliotus asmenis dalyvavo 198 nariai, iš Chicago, Los Angeles, Toronto, Detroito ir po vieną iš Clevelando, Bostono ir Havajų. Tolimesnėse vietovėse ar net kituose kontinentuose gyvenę nariai laiškais išreiškė savo nuomones, tuo įsijungdami į suvažiavimą. Daugumos narių kiti šeimos nariai sudarė panašų į suvažiavimo dalyvių skaičių.

Suvažiavimas pradėtas vėliavos pakėlimu. Pasveikindamas susirinkusius, posėdžius pradėjo ASS pirmininkas Vytenis Statkus.

ASS pirm. Vytenis Statkus.

Nuotr. Jono Tamulaičio

kus. Suvažiavimo pirmininkais išrinkti H. Plaušnaitienė ir dr. T. Remeikis. Buvo sudarytos rezoliucijų, mandatų, registracijos komisijos ir sekretoriatas.

Sveikinimus suvažiavimui atsiuntė LSS TP L. Milukienė, Lituanistikos instituto pirm. dr. J. Gimbutas, dail. Br. Jameikienė, Los Angeles, Adelaidės ASS vienetai ir kt.

Pirmąją suvažiavimo dieną daugiau buvo skiriama laiko įvairiems pranešimams. Nors nusišūsta, kad dalis organizacijos narių yra neveiklūs, iš esmės buvo veikta sklandžiai ir padaryta, kas buvo galima.

Atskirus pranešimus pateikė ASS vadijos pirm. V. Statkus, vicepirm. V. Remienė, išd. K. Jėčius, ASD vad. pirm. L. Jasaitienė, Korp! Vytis pirm. M. Griauzdė, ASS evangelikų dvasios vad. kun. P. Dilys, garbės gynėjas inž. V. Germanas, A. Gaputis, Filisterių s-gos pirm. J. Dainauskas, inž. E. Vilkas ir kt.

Akademines skautijos leidyklą per 7 metus išleido 9 knygas. Šiuo metu taip pat spausdinami du dideli veikalai.

ASS apimty veikiąs Vydūno jaunimo šalpos fondas šiemet švenčia savo sukaktį. Jo pirm. D. Eidukienės pranešimu, nuo įkūrimo fondas parėmė 128 studentų, išduodamas paskolų 61,000 dol. su viršum, 18 studentų gavo stipendijas lituanistikai studijuoti bendrojo 7,779 dol. sumoj. Jau ketvirti metai iš eilės premijuojami pasižymėję įvairių sričių jaunieji veikėjai.

Vakare vyko atskiros ASS šakų — filisterių, vytičių ir studentų skaučių sueigos, kurių metu aptarti jų specifiniai reikalai. Iš-

pat, atmesdamas viduramžio asmens patyrimą, emocijų pusiausvyrą bei subrendusio proto logiką, garbina išleptą dažnai tuščiaavidurį jaunystę. Visa tai, be abejo, nepraestina pro šalį, be įtakos mūsų jaunimui. Ir čia, man rodos, skautininkė turėtų būti tos logiškos pusiausvyros palaikytoja: skautiškoji, kultūrinė, visuomeninė veikloja rodomi patyrimai, kaip nenuvertinti ir nepervertinti nei jauno, nei seno.

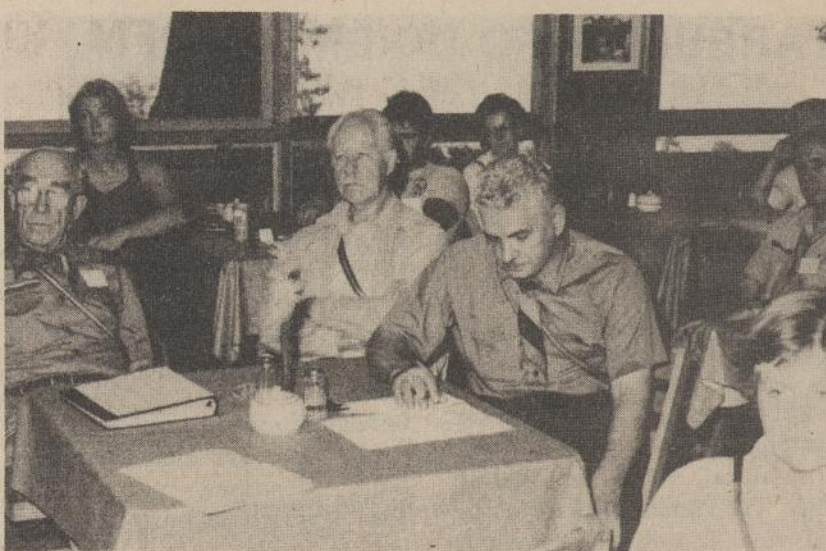
Tačiau lietuvių visuomenės mes viduramžiai ir per tą vidurį perkopę darom klaidą, žmogiškąsias vertybes, būtyti skautiškieji ar lietuviškieji idealai, perduodami jaunimui pasenusia, jam nebesuprantama forma. Neretai mes laikomės tų formų, lyg jos būtų tikslas savy. Tačiau ar ne turinys yra svarbesnis už formą? Todėl, dirbdamos lietuvių, nevenkim ieškoti suprantamų formų tam svarbiui turiniui. Anot vieno atmintin įstrigusio posakio, paduokim jaunimui lietuvišką šieną moderniuose ratuose.

Baigdama norėčiau palinkėti daugiau pasitikėjimo vienai kita ir vieni kitos darbais bei pastangomis. Daugiau nuoširdžios šilumos, mažiau drungno mandagumo; daugiau atvirumo, mažiau užkulisų; daugiau seseriškumo, mažiau svetimumo. Argi ne visos mes esam vienos, lietuviškos, šeimos dukterys ir vienos, skautiškos, idėjos seserys? Neleiskim, kad šiuos faktus apneštų žmogiškųjų silpnųjų dulks!

Kada pilkoji kasdienybės migla nebeleidžia mums įžvelgti tikrojo tikslo, prisiminkim tuos, kurie Lietuvoje, rizikuodami pačiu gyvenimu, leidyklą Liet. Bažnyčios Kroniką ir antrąją Aušrą. Juk ir mes esam tos pačios garbingos šeimos narės ir, kaip tokios, esam įpareigosotos prisidėti prie jų darbų, ką kuklesnėmis, gal lengvesnėmis pastangomis, tačiau siekiančiomis to paties tikslo — išlikti ir išlaikyti savo jaunimą žmonėmis ir lietuviams.

v.s. Irena Kerelienė

LS Seserijos vyriausia skautininkė

ASS suvažiavime diskusijų metu iš k. V. Tallat-Kelpša, E. Korzonas, B. Kviklys. Nuotr. Jono Tamulaičio

rinkta ASS kontrolės komisija: V. Tallat-Kelpša, M. Ročkuvienė ir R. Strikas.

Po organizacinių posėdžių buvo susipažinta su nauju Akademines skautijos leidyklos leidiniu — pogrindžio Aušra. Naujajį veikalą aptarė vienas jo leidimo sumanytojų ir ruošos darbo talkininkų dr. T. Remeikis. Knygą redagavo J. Dainauskas. Dr. Remeikis savo stropiai paruoštoje paskaitoje apžvelgė lietuvių rezistencines kovas pokario metais ir nustatė tris skirtingo pasipriešinimo etapus, kurių paskutinis, disidentinio pasipriešinimo etapas, ir išaukė rezistencinę spaudą. Jo paskaitos metu buvo paskaitytos ryškesnės ištraukos iš J. Basanavičiaus ir pogrindžio Aušros.

Pirmoji suvažiavimo diena buvo baigta laužu, sukurto Michigano ežero pakrantėje.

Rugsėjo 4 pradėta mišiomis, kuriose dalyvavo ir vietos vasarotojai. Po pamaldų buvo tęsiami organizaciniai posėdžiai, pradėti J. Dainausko paskaita ir simpoziumu "ASS veikimo kryptis šiuo metu". Diskusijose dalyvavo apie 20 suvažiavimo dalyvių.

Antroji suvažiavimo diena buvo baigta vakarine programa, kurios metu akt. Jonas Kelečius, talkinamas savo žmonos akt. St. Kielaitės-Kelečienės, pateikė susirinkusiems Samuel Beckett "Paskutinį Krabo įrašą" ir mūsų rašytojo P. Andriešio apsakymą "Neįleido". Abu veikalai ir jų atlikėjai buvo labai šiltai sutikti. Jaukiu pobūviu užbaigta ši diena.

Rugsėjo 5 skirta nutarimams susisteminti ir rezoliucijoms priimti. Nutarta ateinančiais metais ruošti studijų savaitę, aktyviai dalyvauti jubiliejinėje stovykloje, remti skautų-čių organizacijos darbus, paremti lituanistikos mokyklas, einant į jas mokytojais ir siunčiant savo vaikus. Patvirtintos Korp! Vytis Chicago skyriaus narių pastangos suruošti dviračių lenktynes lituanistinėm mokyklom remti.

Nutarta paruošti specialią studijinę anketą mūsų jaunimui, norint išaiškinti jo dabartines aspiracijas. Daryti viską, kad pasyvūs ASS nariai būtų aktyvesni lietuviškame gyvenime ir organizaciniame darbe.

Suvažiavimas pritarė dabartinės ASS vadijos ir jos aktyvesnių vadovų bei padalinių veiklai, pasveikino LSS tarybą ir jos pirmiją, Vydūno j. fondą jo sidabrines sukakties progą. Išreikšta padėka kun. A. Keziui už jo filmą iš ASS gyvenimo. Dėkota ASS leidyklai, pasveikinti ASS garbės ir visi nariai. Padėkota liet. spaudai, radijo ir televizijos programom, skiriančiom vietos ASS pranešimam. Išreikšta padėka akt. J. Kelečiui.

Suvažiavimą užbaigė V. Statkus, padėkdamas jo dalyviams už aktyvų dalyvavimą suvažiavimo darbuose. Nuskambėjus skiriančiom vietos ASS pranešimam, buvo nuleista vėliava ir sugiedotas Lietuvos himnas.

Pastebėtina, kad suvažiavimas buvo gerai suplanuotas ir sklandžiai vedamas. Reikia manyti, kad jis padės ASS dar sustiprinti ir ji galės atlikti dar didesnius darbus mūsų tautai. (bk)

ATLANTO RAJONE

Seserijoje vyko konkursas važiuojančiom į Australiją. Pirmąją vietą laimėjo Ramutė Palilytė iš Waterburio, trečią — Gintarė Gečytė iš Philadelphia. Jos abi vyks į VI Tautinę Stovyklą Australijoje. Laimingos kelionės, sesės!

Atlanto rajono vadovų ir vadovių suvažiavimas įvyko sekmadienį, spalio 16, Worcesterystery. Buvo aptarti praėjusieji veiklos metai. Pasitarta dėl ateities darbų ir uždavinių jubiliejiniais 1978 metais.

Nuo spalio 15 pasikeitė New Yorko Tauro tunto tuntininkas. Iš ps. R. Kruliko tuntininko pareigas perėmė ps. Viktoras Kirkyla. Sėkmės!

SKAUTININKĖS VEIKLA SESERIJOJ

Jei kas nors mus čia susirinkusius paklaustų, kas mes esam, esu tikra, kad be priklausomybės žmonijai apsprendžiančių aspektų, moters ir lietuvių, nė viena nepamirštų pridėti — skautės. Tačiau, kad skautybė yra mūsų gyvenimo būdas, kažin ar galėtum 100 nuošimčių patvirtinti. Gal todėl, kad kartais skautybė traktuojam per lengvai, gal kaip malonų užsiėmimą, talkinant mugėm, šventėm, stovyklom, kartais net savo ambicijų realizavimui, žodžiu, dažnai skautavimas pavirsta labiau tarnyba sau negu artimui.

Žinoma, tarnauti artimui yra pati sunkiausia tarnyba ne tik neskautam, bet ir skautam. Labai ribota žmogiškoji prigimtis visada linkusi rūpintis pirmu egoizmo kultas yra pasiekęs savo zenitą. Nuolat kartojamas šūkis "do your thing" (nebūtinai tik seksualine prasme) ir "nesi už nieką atsakingas" sukuria tam tikrą neatsakingumo atmosferą ir, be abejo, daro įtakos net suaugusiems, nekalbant jau apie jaunimą. Tapti pylimu prieš šiuos skandinaviškos egoizmo vandenį ir antibiotikų neatsakingumo ligai būtų vienas iš svarbiausių lietuvių skautininkės uždavinių.

Galvoti, kad esam jaunimui nereikalingos arba jau "savo dailį atidavusios", būtų labai klaidinga. Sunkiomis sąlygomis entuziastiškai skautavusi pokario Vokietijoje, atkūrusi LSS JAV-bėse ir jau 30 metų talkinanti jauniesiems sesėi visokiose skautavimo srityse, lietuvių skautininkė toli gražu nėra nei pasenusi, nei nereikalinga. Skautininkės veiklos dirvonai platus, kaip plati tarnyba artimui.

Ko iš skautininkės laukiama dabarty — klausimas, kurį galima būtų pastatyti kiekvienai geros valios moteriai, kiekvienai principingai lietuvei. Apibendrintas atsakymas būtų maždaug keturiypis:

1. Dėmesio ir pagalbos jaunimui;

2. Lietuviškos skautybės išlaidų kymo;

3. Kultūrinės veiklos;

4. Savęs ugdymo.

1. Jau pats priklausymas LSS reiškia siauresnį ar platesnį įsijungimą į veiklą su jaunimu. Reta skautininkė nėra savo laiku buvusi skiltininke, draugininke ar tuntininke; daugumas skautininkų yra motinos, taigi jaunimo problemos jom nesvetimos. Daugelis skautininkų yra aktyviai įsijungusios į tuntų veiklą; todėl mano dėmesys krypta labiau į tas, kurios dėl įvairių priežasčių stovi atokiau nuo kasdienio skautavimo. Būtų labai gerai ir reikalinga, kad tokios sesės susiburtų į pvz. lyg "pagalbinę skiltį" skautininkų draugovės ribose, į kurią galėtų kreiptis kiekviena tuntininkė, ieškodama ar tai specifinio patarimo, ar kurios nors praktinio skautavimo šakos žinovės, kursų organizatorės, ar pagaliau skautininkės, kuri nuoširdžiu išklaušimu ir patarimu uždaram kontakte galėtų padėti asmeniškai sunkumams bei problemoms išgyvenančiai jaunai sesėi, kuri gal negauna savo problemom reikiamo dėmesio namuose. Tuo nenoriu pasakyti, kad skautininkė turi užsiimti psichoterapija. Tačiau mes negalim užsimerkiti prieš mūsų sesių problemas, kurios jom iškyla, jas vargina ir kartais net prazūdo, kaip ir kitus šio krašto jaunuolius.

2. Prie lietuviškos skautybės išlaikymo skautininkė gali daug prisidėti, pvz. skautininkų draugovės ribose rengdama vyresnėm skautėm vakarones, diskusijas lietuviškos kultūros, lietuviško skautavimo, lietuvių bės išlaikymo temomis; tam kviesdama svečius prelegentus, rašytojus, mokslininkus, kultūrininkus.

3. Į lietuviškus reikalus ir dabartinę Lietuvos padėtį aplinkos dėmesį patraukti geriausiai galima išeinant viešumon su savo kultūra. Ir čia skautininkė

TĖV. PAULIAUS BALTAKIO, OFM, KUNIGYSTĖS 25 METŲ SUKAKTIES MINĖJIMAS K. ŽIDINY

Salės papuošimai

Salės papuošimą tvarkė dail. Česlovas Janušas. Salėj buvo du papuošimų akcentai — scena ir siena. Scenų buvo ant raudono skydo pakabintas didžiulis lietuviškas kryžius, prie jo buvo skaičius — 25, papuoštas tulpėmis ir laurų šakele. Buvo padėtas ir gyvų gėlių krepšys.

Priešais pagrindinį įėjimą buvo įrengtas garbės stalas. Čia siena buvo ypatingai dekoruota. Pagrindą sudarė dvi didžiulės lietuviškos vėliavos. Vienos vėliavos plotis buvo 9 pėdos, ilgis — 8 jardai. Vidury baltam skyde buvo išpieštas pranciškonų vienuolijos ženklas, viršum jo — lietuviškas koplystulpis, kurio viršūnėje matėsi skaičius — 25. Iš abiejų šonų buvo laurų šakelė ir ąžuolų lapai. Viršum vėliavos — lietuviškas ornamentas. Abi lietuviškas vėliavas jungė graži lietuviška juosta.

Garbės svečiai

Ties centru garbės stalas buvo užtiestas ruda, pranciškoniškos spalvos staltiese, kurios šonai buvo papuošti gėlėmis. Ten ir atsisėdė šių iškilmių solenizantas Tėv. Paulius Baltakis, OFM.

Į dešinę nuo jo sėdėjo: Tėv. Pranciškus Giedgaudas, OFM, pranciškonų vienuolijos viceprovincijolas; Tėv. Viktoras Gidžiūnas, OFM, dvi tuščios kėdės buvo paliktos New Yorko valstybės sekretoriui Mario Cuomo ir jo žmonai. Toliau sėdėjo skautų atstovė, Lietuvių Skautų Tarybos pirmininkė Lilija Milukienė su savo vyru Viktoru Miluku. Už jų — Lietuvių Atletų Klubu atstovas Stasys Prapuolenis su žmona, ateitininkų atstovė Danutė Norvilaitė ir Antanas Miciulis — ketvirtadienio popiečių darbuotojų atstovas.

Į kairę nuo solenizanto sėdėjo: Lietuvos gen. konsulas Anicetas Simutis su žmona, Kunigų Vienybės Atlanto pakraščio pirmininkas kun. Antanas Petrauskas, rengimo komiteto pirmininkas ir LB New Yorko apygardos pirmininkas Aleksandras Vakselis su žmona, Maironio lituanistinės mokyklos vedėja Gintarė Ivaškienė, programos vedėjas Paulius Jurkus, Elena Mickeliūnienė, penktadienio popiečių darbuotojų atstovė Apolonija Radzivanienė su savo vyru dr. Bronium Radzivanu.

Šis garbės svečių stalas atstovavo organizacijom, institucijom, su kuriom Tėv. Paulius Baltakis dirba ar palaiko glaudesnius ryšius.

Sveikinimo tostas

Visa salė atsistojo sutiko svečius, plovimais palydėjo solenizantą į garbės vietą. Tuoj prie mikrofono priėjo renginio pirmininkas A. Vakselis, pasveikino suaktyvininką ir pakvietė visus pakelti šampano taure. Po to visa salė sugiedojo Ilgiausių metų.

Žodis apie suaktyvininką

Toliau Aleksandras Vakselis vaizdžiai apibūdino Tėv. Pauliaus darbus. Sakėsi, kad Tėv. Paulių pažįsta beveik ketvirtį šimtmečio. Gi newyorkiečiai jį pažįsta nuo 1969 metų, kai jis čia atsikėlė vadovauti statybom.

Tėv. Paulius Baltakis, krikštytas Antanu, gimė 1925 sausio 1 Rytų Aukštaitijoje, mokėsi Latvijoje, Kretingos pranciškonų ir Anykščių gimnazijose; II-ojo pasaulinio karo metu vokiečių išvežtas darbams į Suomiją ir Norvegiją. 1946 įstojo į pranciškonų ordiną Belgijoje, kur gavo Pauliaus vardą, baigė pranciškonų seminariją ir 1952 rugpjūčio 24 buvo įšventintas į kunigus.

Baigęs studijas, 1953 atvyko į Toronto besikuriančią pranciškonų lietuvių Priskėlimo parapiją. Čia jis buvo vikaru ir uoliai reiškėsi visuomeninėje, kultūrinėje veikloje.

Labiausiai jis rūpinosi lietuviško jaunimo auklėjimu, jo būrimu į lietuviškus centrus. 1964 buvo paskirtas Toronto pranciš-

konų vienuolyno viršininku. Drauge vadovavo vienuolyno ir salės statybai. 1955 buvo įkurtas parapijos sporto klubas Aušra. Klubas subūrė tarp dviejų ir trijų šimtų jaunimo. Tėv. Paulius buvo ilgametis to klubo globėjas, to jaunimo sambūrio vadovas ir dvasia. Vežiojo jaunimą į sportines žaidynes, jį ten globojo.

Wasagoj buvo įkurta sportininkų stovykla, kur nuolat telkias ir lietuviškas atžalynas.

1969 pabaigoje Tėv. Paulius buvo atkeltas į New Yorką. Čia jis įsijungė į Kultūros Židinio statybą. Jau buvo nupirkta statybai žemė. Tėv. Paulius ėmė organizuoti bingo žaidimus. Taip buvo suorganizuotos penktadienio ir ketvirtadienio popietės, taip statybai pradėjo plaukti lėšos. Taip 1972 lapkričio 12 buvo pašventinti Kultūros Židinio pamatai, o 1974 vasario 10 oficialiai atidarytas Kultūros Židiny.

Jo pastangom buvo pastatytas Kultūros Židiny. Lietuviškasis jaunimas ir čia turi savo namus. Vėliau buvo įsteigtas Lietuvių Kultūros Fondas, kurio kūrėju ir pirmuoju pirmininku yra suaktyvininkas. Fondas rūpinasi Kultūros Židinio išlaikymu.

Tėv. Paulius nuo 1973 yra Brooklyn vienuolyno viršininkas ir Židinio administratorius. Ir Brooklyne jis jaunimą skatino ir skatina burtis į lietuviškas organizacijas, į lietuviškus sporto vienetus. Įvedė ir jaunimo pamaldas Kultūros Židiny.

Aleksandras Vakselis savo kalbą baigė šiais žodžiais: "Džiaugiamės turėdami Tėv. Paulių su mumis ir prašom Viešpatį, kad jį ilgas metus laikytų mūsų newyorkiečių tarpe."

Po jo kalbos publika atsistojo ir plovimu pagerbė suaktyvininką.

Tolimesnei programai vadovauti pakviestas Paulius Jurkus.

Sutartinės dainos

Akademijos meninę programą atliko New Yorko jaunimo ansamblis Sutartinė. Taip ir derėjo, kad šį jaunimo globėją pagerbtų jaunimo ansamblis.

Užtraukus uždangą, tuoj buvo persiorganizuota ansamblio pasirodymui. Dirguojamas Jūratis Vėblaitytės-Litchfield, ansamblio atliko keturias lietuvių liaudies dainas: Kas subatos vakarėlis, Pradės aušrelė aušti, Siūbau lingau paukštelis, Kur giria žaliuotė. Pianu palydėjo Dalia Sakaitė. Ir dirigentei, ir pianistei prisegta korsažas. Jom gražiai paplojo publika ir Sutartinė.

Vakariene

Maldą prieš vakarienę sukalbėjo Tėv. Viktoras Gidžiūnas, OFM. Toliau prasidėjo vakariene — šalti ir šilti valgiai. Iš virtuvės ritos vežimėliai, jaunos merginos skubiai patamavo. Per garsiakalbius buvo grojama lietuviška muzika.

Atvyksta N.Y. valstybės sekretorius Mario Cuomo

Visą laiką buvo laukiamas Mario Cuomo, New Yorko valstybės sekretorius, kuris kandidatuoja į New Yorko miesto burmistrus. Jam ir jo žmonai buvo palikta vieta prie garbės stalo. Pirmą jį pasirodė, o paskui ir pats Mario Cuomo buvo sutiktas triukšmingais plovimais.

Sveikinimai žodžiu

Kavos metu prasidėjo sveikinimai. Pirmą buvo sveikinimai žodžiu.

Anicetas Simutis, Lietuvos gen. konsulas, savo sveikinimo žody nukeliavo į praeitį, kad pirmasis ir antrasis Lietuvos vyskupai buvo pranciškonai. Pranciškonai ypač artimi ir savi buvę žemaičiam. Prisiminė, kaip 1941 į konsulatą New Yorke atvyko Tėv. Justinas Vaškus, OFM, pasakojo, kaip jis manė organizuoti pranciškonų vienuoliją Amerikoje. Pirmą įsikūrė Pittsburghe, paskui Greene, Maine. Dabar štai New Yorke pastatė net Kul-

Kultūros Židiny spalio 16 buvo paminėta Tėv. Pauliaus Baltakio, OFM, kunigystės 25 metų sukaktis. Scenų dainuoja N.Y. jaunimo ansamblis Sutartinė. Prie piano Dalia Sakaitė. Nuotr. Charles Binkins

tūros Židiny. To Židinio vienas iš didžiųjų statytojų ir yra Tėv. Paulius, kuris aplinkui buria jaunimą. Palinkėjo jam sėkmės ir ilgiausių metų.

Mario Cuomo pirma pristatė Aleksandras Vakselis. Jis pasiūlydė, kad atsilankė valdžios atstovas ir pakvietė tarti žodį. Publika valstybės sekretorių sutiko audringais plojimais ir pagerbė atsistojimu. Mario Cuomo pasisakė, kad tai jo septintas susitikimas šiandien ir kad dar reikia aplankyti 5 vietas. Jis prisiminė, kad buvęs mišių patarnautoju, kad kunigystė esanti labai graži. Prisiminė etnines grupes ir pabrėžė, kad jos turi būti stiprios, nes tas įvairumas sudaro Amerikos gražią mozaiką. Pasveikino Tėv. Paulių jo kunigystės sukakties proga ir palinkėjo kuo ilgiau išlaikyti lietuviškas tradicijas ir lietuvišką kultūrą.

A. Vakselis dar pridėjo, kas sudaro komitetą, kuris dirba, kad Mario Cuomo būtų išrinktas į New Yorko burmistrus.

Tėv. Pranciškus Giedgaudas, OFM, pranciškonų viceprovincijolas, pabrėžė, kad suaktyvininkas yra mūsų vienuolių brolis, ir geras brolis. Vienuolyno broliai ir sveikina jį. Jis dar turėjo popiežiaus pasveikinimą ir palaiminimą, kurį tat pat pristatė. "Yra dar ypatingas sveikinimas — Paulius iš Romos sveikina Paulių Brooklyne". Palaiminimą taip ir perdavė Tėv. Pauliui.

Kun. Antanas Petrauskas, Kunigų Vienybės Atlanto pakraščio pirmininkas, linkėjo ir toliau sėkmingai darbuotis Dievui ir Tėvynei.

Rasa Razgaitienė pasveikino ateitininkų vardu. Padėkojo už pastangas ir darbą su New Yorko jaunimu ir linkėjo su tokiu uolumu dirbti ir ateity.

Sveikinimai raštu

Sveikinimų raštų buvo gauta gana daug. Dauguma jų buvo su "priedais". Svarbesnieji buvo paskaityti ištais ar pacituotos ištraukos.

Raštu sveikino: vysk. V. Brizgys, vysk. L. Povilonis iš Kauno, Tėv. Jurgis Gailiusis, OFM, pranciškonų provincijolas, kuris šiuo metu yra išvykęs į provincijolų suvažiavimą. Nekaltai Pradėtosios Marijos Seserys Putname — Ses. Margarita, Liet. Moterų Klubų Federacijos vardu Irena Banaitienė, LMK Federacijos New Yorko Klubas — pirm. M. Žukauskienė, Moterų Vienybės narės ir valdyba, New Yorko lietuvių tautinių šokių ansamblis Tryptinis ir jo vadovė Jadvyga Matulaitienė, Maironio lituanistinės mokyklos tėvų komitetas ir mokyklos vedėja Gintarė Ivaškienė, Petras ir Loreta Vainiai, New Yorko skautai — Neringos tuntas, Tauro tuntas, skautam remti komitetas, vyr. skaučių židiny Vilija, Simo Kudirkos šaulių kuopa New Yorke, Marytė Šalinskienė ir giminės, Juozas ir Pranė Jurkuvėnai, Antanas Matulaitis ir šeima, prel. Jonas Schamus, Jonė ir Antanas Pum-

učiai, Šilbajorių šeima, DLK Birutės draugovės N.Y. skyrius — pirm. M. Klivečka, Toronto Priskėlimo parapija, Lietuvių Skautų Sąjunga — Tarybos pirm. Lilija Milukienė, New Yorko apylinkės jaunimas, kun. Pranas Bulovas, Balfo 100-tasis skyrius — pirm. J. Gerdvilienė, Liet. Kat. Moterų Kultūros Draugija, Liet. Fronto Bičiulių Sambūris New Yorke, dr. Aldona Janačienė — Pasaulio Lietuvių Katalikų Organizacijų Sąjungos valdybos pirmininkė, Laisvės Žiburys — Romas Kezys, penktadienio popiečių bendradarbiai, Lietuvos Atsiminimų radio valandėlė — Jokūbas ir Loreta Stukai, Katalikų apdraudos susivienijimo direktorius Bronius Bobelis, N.Y. Liet. Jaunimo Sąjungos valdyba, Vaižganto Kultūros Klubas, Kario žurnalas, Liet. Dail. Sąjunga — pirm. Jonas Rūtenis, Rytų apygardos mokyklų inspektorius Antanas Masionis su žmona (A. Masionis yra buvęs suaktyvininko mokytojas), žuvautojų ir medžiotojų klubas Aras — pirm. V. Alksnins, Lionė ir Janina Mathews, Vytautas Beleckas, J. Botyrius, solistas Kazys Yakutis, Tėv. Jonas Bacevičius, OFM, Tėv. Kęstutis Butkus, OFM, Tėv. Justinas Vaškys, OFM, Teodora ir Jonas Šlepečiai, kun. V. Karalevičius, Sėsuo Marija Augusta, Nijolė ir Jonas Ulenai, Elena Solomonienė, iš Toronto Gustainiai ir Grajauskienė, Onutė, Adelė ir Vacys Steponiai, Tėv. Steponas, OFM, Živilė ir Zenonas Juriiai, Ignas ir Jadvyga Gasiliūnai, Šimkai, Rima ir Kęstutis Čerkeliūnai, Gintarės ir Antano Ivaškų šeima (pasirašė visi šeimos nariai), Zdanavičiai, Nelie Butkus, Stasys ir Anelė Nutautai, kun. A. Rubšys, Aušros sporto klubas Toronto, Kazys ir Elena Vainiai, Tėv. Juvenalis Liauba, OFM, J.A. Kazickai, V. ir L. Koppai, kun. D. Pocius, A.B. Reventai, sol. V. Verikaitis ir Prakupų šeima iš Toronto, kun. J. Pakalniškis, V.A. Staškai iš Clevelando, Julius Kumpikas ir šeima.

J.A. Rygelių šeima, L. Licata, kun. S. Yla, O. Klausevičienė, Ses. Teresėlė.

Ketvirtadienio popiečių darbuotojų vardu sveikino A. Miciulis, Lietuvių Atletų Klubu vardu sveikino Stasys Prapuolenis ir įteikė įgraviruotą plokštę, Perkūno choro vardu sveikino Antanas Razgaitis.

Komiteto vardu pirm. A. Vakselis įteikė adresą, kurį nešė Birutė Mikalauskienė. Adresą nupiešė dail. Č. Janušas. Įteikė ir piniginę auką. Gražioji lietuviškoj dėžutėj buvo įdėtas čekis. Dėžutė įteikė jaunimo atstovė Audronė Lukoševičiūtė. A. Vakselis pakvietė dar prisidėti E. Mickeliūnienę. Ji įteikė čekį — 500 dol.

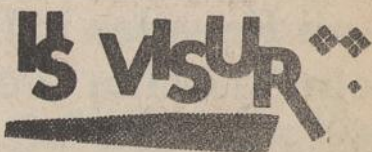
Tuo metu išėjo Mrs. Cuomo. Jai Janina Mathews suorganizavo ir įteikė lietuvišką lėlę.

Pabaigoj pakviestas kalbėti Tėv. Paulius Baltakis, OFM. Jis padėkojo visiem susirinkusiems, padėkojo už sveikinimus, dovanas. Prisiminė, kaip jis jaunystėj jautė kunigystės pašaukimą, kaip vėliau dirbo ir mokėsi.

Padėkojo visiem — komitetui, šeimininkėm ir visiem New Yorko lietuviams už bendrą darbą.

Užbaigus ir uždarymo žodį dar tarė A. Vakselis. Publika dar valandėlę pasiliko prie stalų pasikalbėti, aplankyti gretimus stalius. Žmonių buvo arti dviejų šimtų. (p.j.)

— **Lietuvių dienų**, kurias Clevelande rengia JAV LB Clevelando apylinkės valdyba, programa tokia: lapkričio 12, šeštadienį, 7 val. 30 min. punktualiai Dievo Motinos parapijos salėj muzikinis veiklas "Kulgrinda", kurį stato Chicago "Dainavos" ansamblis; po spektaklio dainaviečių vaišinimas, į kurį kviečiami visi; salėj šokiai; lapkričio 13 dailės dirbinių paroda, kurioj kviečiami dalyvauti ir kūrėjai, ir žiūrovai. Apyl. valdyba laukia visų visokeriopos paramos, bilietai pas valdybos narius.

— **"Ateities"** vakaras ruošiamas spalio 29, šeštadienį, 7:30 val. vak. Chicagoj, Jaunimo Centro didžiojo salėj. Bus įteiktos "Ateities" žurnalo premijos, paskui bus vakarienė ir šokiai. Gros "Vyties" orkestras. Šią šventę ruošia ateitininkų draugijų valdyba.

— **"Kulgrindos"** spektaklis LB Clevelando apylinkės valdybos lapkričio 12-13 rengiamose Lietuvių dienos nėra koks eilinis įvykis. Valdyba, daugiau duodama, taip pat tikisi daugiau ir gauti. Tokio masto muzikiniam veikalui pastatyti reikia visokeriopos paramos — taip pat mecenatų bei rėmėjų. Nelaukim, kad vis tik valdyba prašytų bei maldautų, parodykim iniciatyvos ir patys. Bilietus įsigykim iš anksto. Jie gaunami pas apylinkės valdybos pirmininką J. Malskį ir narius.

— **Cleveland, Ohio**, Lietuvių Namuose lapkričio 9 posėdžiaus Clevelando tautybių atstovai su JAV Valstybės departamento atstovais. Paruošiamasis posėdis ten pat įvyko spalio 11.

— **Kento universitetas**, Ohio, gavo iš Rockefellerio fondo 35,000 dol. paramą. Pinigai skiriami studentams, kurie dirbs etninių studijų srity, kiek tai liečia estus, latvius, lietuvius ir suomių. Universiteto etninių studijų direktorius dr. J. Cadzow praneša, kad etninė medžiaga, knygos, žurnalai ir periodika teberenkama. Bibliotekoj jau yra 8,000 lietuviškų knygų.

— **Solistų trijulė** — Gina Capkauskienė, Vaclovas Verikaitis ir Rimas Strimaitis — pakviesi koncertui į Montrealį lapkričio 26. Jiem akomponuos muz. J. Govėdas. Koncertą rengia šauliai.

— **D. Lapinskienės** lėlių teatro spektaklis įvyks lapkričio 6 Cleveland, Ohio. Rengia L.K. Moterų Sąjungos 36 kuopa.

— **Solistės S.V. Žiemelytės** dainų ir operų arijų koncertas įvyks lapkričio 13 Toronto Lietuvių namuose. Koncertą rengia Lietuvių namų Moterų būrelis.

— **Pranas Lemberas**, prieš 10 metų Santa Monicoj, Calif., miręs poetas, šeimos pastangomis gruodžio 17 bus prisiminęs koncerte — akademijoj Šv. Kazimiero lietuvių parapijos salėj. Los Angeles, Calif. Akademijoj globos LB Santa Monicos apylinkė, kuriai vadovauja M. Kevalaitis. Kultūrinę programą dalyvaus Los Angeles lietuviai solistai ir muzikai bei rašytojai.

— **Trečiajam mokslo ir kūrybos simpoziumui** paskaitininkai biagiškai telkti. Jų bus apie 120. Bus išleistas specialus simpoziumo leidinys lietuvių ir anglų kalbomis. Kiekvienam paskaitininkui bus skiriama po du puslapius.

— **Los Angeles, Calif.**, Balfo skyriaus labdaros vakaras-balius įvyks lapkričio 12 Šv. Kazimiero lietuvių parapijos salėj.

— **Rymantė Steponaitytė**, gyvenanti Santos mieste, Minas Gerais valstijoje, Brazilijoje, dirba amerikiečių Bechtel firmos kasyklų raštinėje. Ji veikliai reiškiasi lietuviško jaunimo veikloje, Brazilijos Lietuvių Bendruomenės literatūros rately, rašo savaitraštį "Mūsų Lietuva". Šiemet atostogas praleido Australijoje. Ji kaip jaunimo atstovė lankėsi JAV, kai čia vyko pirmasis pasaulio jaunimo kongresas.

— **Lituanistikos instituto** narių suvažiavimas bus Chicagoj, Jaunimo Centre, Padėkos diena — lapkričio 24, nuo 10 val. ryto iki 12:30 val. po pietų, prieš Mokslo ir kūrybos simpoziumo atidarymą.

— **Lietuviškas pamaldas**, kurias Šv. Kazimiero parapijos kunigai saležiečiai laiko keliolikoje Sao Paulo miesto vietoje, pajavirina "Palangos" skautų ir skaučių vietininkijos nariai, nuvykdami jose giedoti. Šiam Brazilijos lietuvių skautų vienietui vadovauja ps. Eugenija Bacevičienė, o nuveža skautų tėvai.

DĖMESIO! MŪŠŲ BIČIULIAI — RĖMĖJAI!

Šių metų spalio 30, sekmadienį, Nek. Pr. Marijos Seserų vienuolyne, Putname, Conn. įvyksta mūsų Rėmėjų

SĄSKRYDIS

PROGRAMOJ:

11:00 val. pamaldos, pietūs

1:30 val. paskaita—"Dievo Tarno Ark. Jurgio Matulaičio šventumas ir mes"—kun. St. Yla.

Rėmėjų posėdis

3:00 val. koncertas — Gina Čapkauskienė

4:15 val. mišparai ir vakariene

Maloniai kviečiami visi dalyvauti!

Laukiame!

NEK. PR. MARIJOS SESERYS IR RĖMĖJŲ VALDYBA

V-oji Kanados ir JAV lietuvių dainų šventė

Ši kartą dainų šventė įvyks 1978 liepos 2 Toronto, Kanadoj. Pasiruošiamieji darbai jau prasidėjo. Buvo sudarytas šventės rengimo komitetas ir įvairių darbams atlikti atitinkamos komisijos. Jau užsiregistravo 33 chorai su 1200 chorisčių. Šalia suaugusiųjų pasirodys su daina ir lituanistinių mokyklų mokiniai. Vien iš Chicago's žada atvykti 400 mokinių. Jungiasi ir Toronto Maironio mokykla. Reikia manyti, neatsiliks ir kitos lituanistinės mokyklos.

Šventė įvyks Toronto Maple Leaf Gardens stadijone, kurioje telpa 16,000 žiūrovų. Todėl vietos bus pakankamos.

Šventės komiteto karščiausias noras, kad JAV ir Kanados lietuviai kuo gausiausiai šio dainų šventėje dalyvautų. Čia ne tik atsigaišins lietuviškoji dvasija, bet kartu ir pademonstruosim kitataučiam savo kūrybinę jėgą bei tautines aspiracijas, ypač savo brolių atžvilgiu pavergtų tėvynę. Didelis skaičius visus imponuoja. Didžiulio stadijono pripildymas atkreiptų didžiosios spaudos, televizijos ir radijo reporterių dėmesį.

Dainų šventės išvakarėse, šeštadienį, didžiausiam Toronto Royal York viešbuty bus šokiai, o sekmadienį tame pačiame viešbuty — banketas.

Tuo pačiu metu Toronto vyks dar ir kiti renginiai: lietuvių sporto olimpiada ir pasaulio lietuvių seimas. Olimpiada sustraus iš laisvojo pasaulio per 1000 sportininkų. Bus paminėta ir 40 metų sukaktis nuo Iosios tokios olimpiados Lietuvoj. Pasaulio lietuvių seime, kuriame dalyvaus daugiau kaip 130 išrinktų atstovų, bus aptarti gyvieji lietuvių reikalai.

Visiems tiems renginiams yra sudarytas bendras komitetas, kuriam vadovauja J. R. Simanavičius. Taip pat sudarytas lėšoms telkti ir finansų komitetas, vadovaujamas inž. E. Čuplinsko. Visiems renginiams samata numatyta iki \$160,000. Todėl JAV ir Kanadoj bus vykdomi vajai. Tikimasi, kad lietuvių finansinės institucijos ir atskiri asmenys savo aukomis tuos didžiulius rengi-

nus nuoširdžiai parems.

Informacinė tarnyba apie šiuos renginius informuos visą laisvąją lietuvių spaudą.

J.A.

Šventės rengimo komitetas

Pirmininkas J. R. Simanavičius, 175 Parkside Dr., Toronto, tel. 534-1274.

Vicepirmininkė L. Skripkutė, 90 Duke St., apt. 1006, Hamilton tel. 529-4811.

Protokolų sekretorius J. Andriulis, 49 Burrows Ave., Islington, tel. 239-0863.

Susirinkimų sekretorė L. Zenkevičiūtė, 47 King George, Toronto, tel. 231-1492.

Išdininkas V. Bireta, 199 Sylvan Ave., Scarborough, tel. 261-4312.

Koordinatoriai: J. Karasiejus, 744 Melton Dr., Mississauga, tel. 279-9079; dr. V. Kvederas, R.R. 3, Dundas, tel. 627-1927.

Muzikų komisija: V. Verikaitis, 608 Dawes St., Toronto, tel. 775-7984; St. Gailevičius, Atlas St., Toronto, tel. 654-3938; J. Govėdas, 2 Fern St., Toronto, tel. 531-5870.

Informacija lietuvių spaudai: M. Vasiliauskienė, 51 Smithfield Dr., Toronto, tel. 251-5126; K. Mileris, 152 Kensington Ave. So., Hamilton, tel. 545-4058.

Informacija spaudai anglų kalba: R. Lapaitė, tel. 445-9578; A. Nausėdas, tel. 231-1423.

Parengimų komisija: T. Stanulis, 13 Alhambra Ave., Toronto, tel. 533-6074; A. Juzukonis, 116 Van Dusen, Toronto, tel. 231-6619; V. Taseckas, 3380 Galena Cr., Mississauga, tel. 239-0363.

Nakvynių komisija: V. Dauginis, 1418 Bridge Stone Lane, Mississauga, tel. 533-1121; J. Vingelienė, 55 Indian Rd. Cres., Toronto, tel. 536-1785; G. Tarvydienė, 65 Botany Hill Rd., Scarborough, tel. 239-0363.

Jaunimo chorų globos komisija: I. Kryževičiūtė, 250 Scarlett Rd., apt. 806, Toronto, tel. 767-2971; A. Senkus.

Biliėtų platinimo komisija: V. Aušrotas, 29 Sun Row Dr., Wes-

PREMIJA JAUNIMUI

Dr. Leono ir Irenos Kriaučeliūnų šeima savo mirusiam sūnui ir broliui prisiminti steigia kasmetinę EUGENIJAUŠ KRIAUČELIŪNO PREMIJĄ.

Apie šią premiją Darbininko skaitytojai buvo informuoti liepos 29, Nr. 30. Primenamos premijai skirti sąlygos:

1. EUGENIJAUŠ KRIAUČELIŪNO 1000 dolerių premija skiriama lietuviui jaunuoliui, geriausiai pasireiškusiam raštais (lietuvių, anglų ar kita kalba), veikla, organizaciniu vadovavimu, ar jaunimo vienetui (sambūriui, tautinių šokių grupei, jaunimo chorui, sporto būreliui), geriausiai reprezentavusiam lietuvių ir Lietuvą vienerių metų bėgy.

2. Premijai gauti asmenis ar vienetus raštu pasiūlo jaunimo organizacijų vadovybės, jaunimo grupės, vyresniųjų organizacijų ar paskiri asmenys iki kiekvienų metų gruodžio 31 (pašto antspaudas).

3. Premijuotino asmens ar jaunimo vieneto tinkamumui įvertinti sudaroma komisija, kurioje po vieną atstovą skiria Pasaulio Lietuvių Bendruomenės jaunimo reikalų vadovas, Pasaulio Lietuvių Jaunimo sąjungos valdyba ir Šiaurės Amerikos Lietuvių Jaunimo sąjunga, o du atstovus paskiria Kriaučeliūnų šeima.

4. Vertinimo komisija, aptarusi asmens ar vieneto tinkamumą premijai, ją skiria balsų dauguma iki kitių metų vasario 15

ton, tel. 242-3648; A. Jankaitienė, 55 Colbeck St., Toronto, tel. 762-9183; O. Delkus, 14 Shano Ave., Toronto, tel. 233-8510.

Leidinio redaktorius Č. Senkevičius, 40 Burrows Ave., Islington, tel. 233-7321.

Visos šios vietovės yra Kanadoj, Ontario provincijoje.

NAUJOS KNYGOS

Katalikų Bažnyčia Lietuvoj 1940-1944 metais, Vysk. V. Brizgio. 4 dol.

Žemaičiai, A. Pakalniškio. 4 dol.

Bastūno maištas, Br. Railos. Kietais viršeliais 10 dol.

Kai grįžta praeitis. Titaniko nuskendimas. P. Montvilos prisiminimai. 3 dol.

Lietuvių dainos Amerikoje. Antrasis rinkinys. J. Balio. 8 dol.

Religijos filosofija, Dr. A. Macceinos. Kietais viršeliais 6 dol.

Kristus ir Eucharistija, P. Manelio. Kietais viršeliais 7 dol.

Naujųjų laikų Lietuvos istorija, I tomas, Pr. Čepėno. Kietais viršeliais 15 dol.

Nykštukų mokykla, A. Abromaitienės. Vaikams apsakymėliai su spalvotomis iliustracijomis. 3 dol.

Šios bei kitos lietuviškos knygos ir plokštelės gaunamos Darbininko administracijoje, 341 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. 11207.

ir susitaria su Kriaučeliūnų šeima dėl premijos įteikimo laiko ir pobūdžio.

5. Premijai asmenys ar vienetai siūlomi raštu, nurodant tiksliai premijai tinkamumo motyvus, ir siunčiami: EUGENIJAUŠ KRIAUČELIŪNO PREMIJOS KOMISIJAI, 12500 Pawnee Rd., Palos Park, Ill. 60464.

RUDUO JAV LB CONNECTICUT APYGARDOJ

Be aukų rinkimo Washingtono žygiui, LB-nei ir Balfui, be dalyvavimo pačiam žygy, apygardos didžiosios kolonijos suruošė eilę koncertų-vakarų.

Rugsėjo 17 Hartfordo LB apylinkės valdyba suruošė solistų N. Linkevičiūtės ir B. Prapuolenio koncertą. Publika galėjo būti daugiau. Gaila to, kurie koncerto negirdėjo.

Spalio 1 Waterburio LB apylinkės valdybos suruošto koncerto programą atliko solistė G. Ugianskienė. Nors lietus daugelį atbaidė, bet pasiryžėlių iš Hartfordo, New Britaino ir New Haveno/ nuo gražaus koncerto nesulaikė. Koncertas buvo puikus. Solistės pasirinktos dainos ir jų dainavimas klausytojus užburė pavasariu, gėlėmis ir tėviškės ilgesiu. Ypatingai šiltai buvo priimtas solistės nuliptimas nuo scenos ir dainavimas vaikščiujant po salę. Čia solistė pasirodė laisva, nuoširdi ir draugiška...

Spalio 8 trečios savo didumu apygardoj New Britaino LB apylinkės valdyba suruošė vakarą su tautinių šokių ir vietinio cho-

Dalis lietuvių grupės prie Sunny Hills įvažiavimo fontano spalio 8-10 išvykoj. Iš k. į d. Emilija Kielienė (Chicago, Ill.), Gery Calderaro (Palm View Realty), Kostė Krauskienė (viešnia iš Lietuvos), Genovaitė Beleckienė, Julija Čepukienė, Hery Shumanas (newyorkiečiai), Ed Calderaro (Palm View Realty), Bronė Matuzienė (Geneva, N.Y.), J. Vyšniauskas su žmona (Detroit, Mich.), Stasė Ratnikienė (Dearborn, Mich.) Artimiausias ir paskutinis šiais metais tiesioginis bei papigintas skridimas į Sunny Hills įvyks lapkričio 12-14. Dėl informacijų kreiptis į komiteto narius ar skambinti New Yorke Vyt. Beleckui 212 382-6440 ir New Jersey Jonui Zubavičiui 201 381-3198.

ro programa. Šokių grupė Aušrinė atvyko iš Philadelphiajos. Šokėjų ir ypač vadovės darbo rezultatai buvo puikūs. Vakara parėmė Hartfordo, Waterburio ir New Haveno LB apylinkės gaušiu atsilankymu.

Kitos penkios šios apygardos apylinkės nepajėgia surengti tokių koncertų, vakarų ar balių, bet jos reiškiasi kitokiais būdais.

Malonus ir sveikas reiškinys šio rudens LB parengimuose, kad paremia vieni kitus ir bendrauja.

Albina Lipčienė

NAUJOS PLOKŠTELĖS

Kur dangus ugnim liepsnoja. Clevelando vyrų choro, vadovaujamo Juliaus Kazėno, įdainuota: Ramovėnų maršas, Ei, jaunyste, Karo žygio daina, Žygis į Vilnių, Ei, Lietuvos karieivėliai, Artojų maršas, Jau praveros, Gaudžia trimitai, Nurimk, sesut, Aras, Tėviškėlė, Subatos vakarėlį, Žvaigždutė, Ne taip staigia, Šiaurės pašvaistė, ištraukos iš operų: Demonas, Užburtoji fleita, Studentas princas, Faustas. Kaina 6 dol.

"Vilija", Moterų kvartetas su sol. L. Stuku dainuoja: Kur gimta padangė, Apynelis, Pavasaris, Naktis svajonėms papuošta, Laisvo brolio žodis, Oi motinėle, Pušys kalne, Rid rito, Svajonės, Tyli naktis, Piršliai, Oi, kada, Širdies gelė, Kareivėliai. Kaina 6 dol.

Laša laiko lašai, Brocktono Šv. Kazimiero choro, vadovaujamo muz. J. Gaidelio, įdainuota:

DEXTER PARK PHARMACY
Wm. Anastasi, B. S.
77-01 JAMAICA AVENUE
(Cor. 77th Street)
Woodhaven, N.Y. 11421
WE DELIVER
TELEF. 296-4130

DARBININKO SKAITYTOJŲ VAJUS

Po daugelio metų pertraukos Darbininkas vėl kviečia visus skaitytojus į talką surasti naujų skaitytojų. Daug skaitytojų iškeliavo amžinybėn ir jų vietas užimti ieškomi bent 800 naujų skaitytojų.

Administracija prašo skaitytojų surasti bent vieną naują skaitytoją ar prisiūsti adresą asmens, kurs pageidautų skaityti Darbininką. Iki šių metų pabaigos Darbininkas bus siunčiamas už 1 dolerį. Per šių metų likusius mėnesius ir per visus 1978 metus naujimi skaitytojams Darbininkas bus siunčiamas tik už 10 dol. Nepagalėkit dolerio ir padėkit Darbininkui skleisti lietuvišką žodį.

Platintojams ir naujimi skaitytojams bus duodamos dovanos lietuviškomis knygomis.

Laukiame Jūsų talkos ir iš anksto dėkojam.

T. Petras Baniūnas, OFM
Darbininko administratorius

Siunčiu užsakymą naujam skaitytojui už 1 dol., už 10 dol.

Vardas, pavardė

Adresas

Užsakytojas

Anglų kalba nauja virimo knyga

LITHUANIAN COOKERY

(In English, 316 pages, price 7 dol.)

Agronomės Iz. Sinkevičiūtės parašyta lietuviškų valgių receptų knyga. Graži dovana draugėms amerikietėms. Knyga su plastikiniu aplanku, nugarėlė patogiai suverta. 316 pusl. Kaina 7 dol. Darbininkas, 341 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. 11207.

Užsakau "Lithuanian Cookery" už 7 dol. Persiuntimas-Postage 50 c.

Vardas, pavardė

Numeris, gatvė

Miestas, valstija, Zip

1977 — 1978 KELIONĖS Į LIETUVĄ

REZERVUOTI (CHARTER) SKRIDIMAI Į LIETUVĄ

Išvyksta iš New Yorko	
Vasario 5, 12, 19 ir 26	\$669.00
Kovo 5	\$716.00
Kovo 12, 19 ir 26	\$746.00
Balandžio 2, 9, 16 ir 23	\$746.00

Išvyksta iš Pittsburgho
Balandžio 9 \$838.00

Kainon įskaitoma pilna kelionė Pan American lėktuvu, pirmos klasės viešbučiai ir grupės palydėjimas. Kelionė: 1 naktis Maskvoj, 6 dienos ir 5 naktys Vilniuj 1 naktis Leningrade.

NAUJI METAI LIETUVOJ: gruodžio 26 — sausio 9 — \$1,120.00 — 6 pilnos dienos ir 5 naktys Vilniuj, 3 naktys Maskvoj, 3 naktys Budapeste ir 2 naktys Londone.

Dėl informacijų apie mūsų rezervuotas arba specialias grupines keliones kreiptis:

ALGIRDAS MITKUS
BALTIC TOURS
8-White Oak Road
Newton, Mass. 02168

Telef. (617) 969-1190
arba
1-800-223-7898
(prašyti kalbėtis su "Pat")

HOLIDAY INN'S TURF RESTAURANT

proudly presents for your dining pleasure

SUNDAY BRUNCH

every Sunday served from 10 a.m. to 2 p.m.

Adults \$3.95

Children under 12 — \$2.50

DINNER BUFFETS

Wednesday, Thursday and Friday 5 to 10 p.m.

includes salad bar, Sideship Round of Beef

Sauces, Dessert Table and much, much more

ALL YOU CAN EAT

FOR ONLY \$5.95

Entertainment

Featured every Friday and Saturday night

Located on Highway 36

West Long Branch, N.J.

Phone 201 229-0190

RITTER RELIABLE CONSTRUCTION

115 MARCY PLACE BRONX

CONSTRUCTION IS OUR BUSINESS NO JOB TOO BIG OR TOO SMALL

FINISHED BASEMENTS TO ROOFS OUR SPECIALTY CALL (212) 661-6299

Free Estimates

100'S OF PUPS! PUPS! PUPS!

ALL POPULAR TYPES AVAILABLE FOR CHILDREN'S PETS, HOUSE PETS AND WATCH DOGS.

FROM \$49.00. OPEN SATURDAY AND SUNDAY 10 TO 5 ONLY. J.P. O'NEIL PUPPY FARM, LOCATED ON U.S. HIGHWAY NO. 1 PRINCETON, N.J.

(2 MILES SOUTH OF PRINCETON HOLIDAY INN)

MARIO'S

AUTO INSPECTION SERVICE

MARIO DE SANTIS PROP. COMPLETE BRAKE REPAIRS FRONT END WORK ELECTRICAL WORK

TUNE UPS OUR SPECIALTY. AUTO REPAIRS SKILLED MECHANICS, SHELL BAY ROAD

MAVILLON OPP. EXIT OF STATE INSPECTORS

PHONE 609 465-5607 CAPEMAY COURT HOUSE

Crazina Paeglė kalba gydytojų suvažiavime Floridoj.

Medicinio švietimo klausimais

New Jersey medicinos žurnalas — Journal of the Medical Society of New Jersey — rugsėjo mėnesį įsidėjo **Cražinos Paeglės** pranešimą apie medicininę globą ir medicininį švietimą (Medical Care and Health Education). Ji apklausinėjo visą eilę pacientų tais dviem klausimais. Parengiant šį pranešimą, dar koooperavo kiti žmonės, vienas žurnalistas, kitas daktaras, rašas medicinos klausimais, ir jos vyras — dr. Ronald Paegle.

Šį pranešimą ji skaitė pavasarį, balandžio 22, Miami, Fla., specialioj konferencijoj, kur buvo nagrinėjami kaip tik medicininio švietimo klausimai. Ji išnagrinėjo atsakymus į duotus klausimus, ir paskui diskusij

metu klausimai ir atsakymai buvo apibendrinti.

Klausimai lietė daugiausia medicininį švietimą. Klausimų buvo įvairių, pvz., jei turi kokį klausimą apie sveikatą, kur kreiptis? Kaip patogiau pasinaudoti medicininio švietimu, koks medicininis švietimas pasiekiamas per televiziją, kaip pagerinti ir padidinti šį medicininį švietimą, ar tenka laukti pas daktarą, ar ilgai, kodėl taip nutinka ir t.t.

Bendrose išvadose pasiskaičiavo, kad reikia daugiau medicininio švietimo. Tai turi atlikti radijas, televizija, spauda. Visa, kas naudinga, kas reikalinga žmogaus sveikatai, turi būti pateikta žmonėms tokioj formoj, kad jie lengvai suprastų. Daktarai per daug pasiima pacientų, per daug nori uždirbti, todėl ir kyla kai kurių nesusipratimų tarp pacientų ir daktarų. Jei tiksliau ribotų laiką, pacientams nereiktų laukti, tiek vargti, tiek nervintis. — P.P.

L. D. Kunigaikščio Algirdo minėjime — akademijoje paskaitą Kultūros Židiny spalio 9 skaito Tėv. dr. V. Gidžiūnas, OFM. Nuotr. L. Tamošaičio

PRISIMINTA ALGIRDO SUKAKTIS

Spalio 9, sekmadienį, Kultūros Židinio mažojo salėj paminėta Didžiojo Lietuvos Kunigaikščio Algirdo 600 metų mirties sukaktis. Minėjimą rengė New Yorko ramovėnai, šauliai ir savanoriai kūrėjai. Pradėta 3 val. popiet. Atidarymo žodį tarė ramovėnų pirmininkas dr. E. Noakas, išryškindamas, kas yra Lietuvos priešai, kokį vaidmenį atlieka praeities pažinimas.

Paskaitą apie Algirdą skaitė istorikas Tėv. Viktoras Gidžiū-

DAIL. M. ŽUKAUSKIENĖS PARODA

Kas nepažįsta dr. Marijos Žukauskienės. Jos pilna visur. Organizacijos, fondai, klubai, komitetai — niekas neapsieina be jos pagalbos. Ji dainavo cho-

nas, OFM. Jis apžvelgė Gedimino laikus, paskui Algirdo ir Kęstučio valdymo laikus, kaip jie kariavo su Lietuvos priešais, kaip Algirdas net tris kartus buvo pasiekęs Maskvą ir ją apsupęs.

Ant sienos buvo pakabinti trys žemėlapiai, tai paskaitininkas parodė, kur buvo daromi žygiai. Vienas iš tų žemėlapių buvo Radvilos Našlaitėlio sudaryto žemėlapių foto kopija.

Paskaita truko apie valandą. Po jos Jonas Rūtenis paskaitė poemą, skirtą šiam kunigaikščiui pagerbti. Tuo ir baigėsi visa programa. Toliau buvo vaišės. Publikos atsilankė apie 50. (p.j.)

ruose, buvo aktyvi sportininkė, vaidino scenoj, radijo programose ir dabar ne tik kad nenu-rimsta, bet ir tapybai randa laiko. Jeigu yra veikėjų, kurie daug šneka, tai M. Žukauskienė yra iš tų, kurie ne šneka, bet dirba. Jos būdas yra atviras ir tiesus, ir ji niekad savo nuomonės nevykioja į vatą. Tas atspindi ir jos tapyboj. Jos kūrybą galima pavadinti tradicinio arba realistinio žanro, nes jos menas, kaip ir visuomeninė veikla, yra tiesus ir be pretenzijų. Todėl jis yra patrauklus, įdomus, populiarus ir prieinamas.

Marija Žukauskienė yra dalyvavusi amerikiečių parodose, kur buvo įvertinta medaliais ir pažymėjimais. Lietuvių tarpe jos parodos yra įvykusios Chicagoj, Philadelphijoje, Waterbury ir prieš kelerius metus dar senose K. Židinio patalpose New Yorke. Jei kas prisimena, paroda buvo labai sėkminga ir daug paveikslų buvo nupirkta, todėl verta jos kūrinius New Yorke vėl pamatyti.

Šį kartą dail. Marijos Žukauskienės tapybos kūrinių paroda įvyksta lapkričio 5 ir 6 mažojo salėj, Kultūros Židiny. Parodą rengia ir globoja N.Y. Lietuvių Atletų Klubas, kuriame dailininkė visada buvo ir tebėra nuoširdi rėmėja. Šeštadienį parodos lankymo valandos bus nuo 1 val. po pietų iki vėlaus vakaro, o sekmadienį nuo 1 val. p.p. iki 7 val. vakaro. Oficialus parodos atidarymas bus šeštadienį, 7 val. vak. Apie dailininkę ir jos kūrybą kalbės rašytojas ir dail. Paulius Jurkus. Po atidarymo visiems kavutė ir užkandžiai. Rengėjai nuoširdžiai kviečia atsilankyti į parodą, pasidžiaugti dail. M. Žukauskienės kūryba, o šventėm besiantinant, pagalogti ir apie malonią, menišką dovaną savo artimiesiems.

Alg. Š.

Neužmiršk lietuviškos spaudos! Skaityk ir platink ją!

Jaunimui-vaikam lietuviškos plokštelės: Zuikis Puikis, Sigutė, Aukuras, Žirginėliai, Antrieji Žirginėliai, Lietuvos kanklės, Lietuvių tautiniai šokiai, Lietuvos Aidai (Ch. Daubaro). Visos plokštelės po 6 dol. Per siuntimas 50 c. Darbininkas, 341 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. 11207.

LAISVĖS VARPAS
Sėkm. 11-12 val.
7/WEL, 1430 KC.
P. Viščinis
173 Arthur St.
Brockton, Mass. 02402
Telef. 586-7209

Seniausia lietuvių radijo programa Naujojoje Anglijoje išstoties WLYN 1360 banga veikia sekmadieniais nuo 1:00 iki 1:30 val. po pietų. Perduodama vėliausių pasaulinių žinių santrauka ir komentarai, muzika, dainos ir Magdūtės Pasaka. Šią programą veda Steponas J. ir Valentina Minkai. Biznio reikalais kreiptis į Baltic Florists — gėlių bei dovanų krautuve, 502 E. Broadway, So. Boston, Mass. 02127. Telefonas: 268-0489. Ten pat gaunamas Darbininkas. Didelis pasirinkimas lietuviškų knygų.

PIRMOJI NAKTIS 1978

Bostono Lietuvių Bendruomenės jaunimo sekcija ruošia Naujų Metų sutikimą. Jis įvyks Park Plaza viešbuty (buvusiame Statler Hilton), Grand Ballroom, gruodžio 31, šeštadienį, 8 v.v.

Priėmimas — nuo 8 iki 9 v.v. Iškilminga vakarienė ir pradžia gausių naujų metų lauktuvių — 9:30 v.v.

Svečius linksmins gerai žinomas aštuonių asmenų valsų ir pramoginių šokių orkestras.

Bilietai kaina — 26 dol. asmeniui (apima vakarienę, gėrimus ir iškilmes).

Automobilius pastatyti bus galima garaže, šalia Park Plaza viešbučio.

Stalai organizuojami dešimčiai žmonių, bilietai įsigijami iš anksto iki gruodžio 10.

Norintiems kambarius bus galima užsakyti pačiam viešbuty, su didele nuolaida.

Kviečiam visus sutikti 1978 metų pirmąją naktį įspūdingoj salėj su mumis.

Tolimesnių informacijų ir rezervacijų reikalu kreipiamasi į Daivą Izbickaite, 20 Old Stone Road, Westwood, MA 02090, (617) 326-7442, Birutę Adomavičiūtę, 4 Sheffield West, Winchester, MA 01890, (617) 729-0278, Gintarą Subatį, 645 Plymouth Street, Holbrook, MA 02343, (617) 767-0335.

KALĖDINIAI DOVANŲ SIUNTINIAI Į LIETUVĄ IR KITAS ŠALIS

KALĖDINIS 1977

Vilnonė gėlėta arba su ornamentais skarelė; 2 m. vilnonės medžiagos suknelei; 2,75 m. crimpleno medžiagos moteriškai eilutei; 1 moteriškas arba vyriškas puikus nertinis; 2 poros vyriškų arba moteriškų nailono kojinių; 1 sv. šokoladinių saldainių dėžė; 40 anglišių cigarečių ir 3 m. vilnonės eilutei medžiagos su jaudimu "All wool made in England".

Kaina su įsakaičiuotu maitu ir visomis persiuntimo išlaidomis \$180.00.

Į šį siuntinį dar galima dėdėti prekių 8 svarų svorio. Gali būti 4 m. medžiagos, 2,75 m., dirbtinio minko keilis arba kitokios prekės. Žemiau siūlome keletą populiariesnių dovanų. Visos kainos yra jau su įsakaičiuotu maitu.

Dirbtinio minko kailis moteriškam paltui	\$80.00
Jeans "Wrangler", vyriškos arba moteriškos	40.00
Nertinis, vyriškas arba moteriškas	27.00
Geresnis nertinis	32.00
Nailono kojinės, vyriškos arba moteriškos	3.00
Tights	3.50
Vilnonė medžiaga suknelei	24.00
Crimpleno medžiaga suknelei	18.00
Crimpleno medžiaga moteriškam kostiumėliui	30.00
Nailono apatinis	10.00
Nailono marškiniai	11.00
Geresni marškiniai	15.00
Vilnonė skarelė	15.00
Lietargis telescopic	12.00
Angliška vilnonė medžiaga eilutei	50.00
Geresnės rūšies medžiaga eilutei	50.00
Dar geresnės rūšies medžiaga eilutei	75.00
Sudarant visai naują siuntinį dar reikia pridėti \$24.00 persiuntimui.	

Sudarom testamentus, administruojam nuosavybes, persiunčiam palikimus į Lietuvą ir kitas šalis.

BALTIC STORES LTD.
11 LONDON LANE, BROMLEY, KENT, ENGLAND
TEL. 01 460 2592

1977-1978 METŲ EKSKURSIJOS Į LIETUVĄ

Paskutinė 1977 m. grupė išvyksta: **GRUODŽIO 31 d. — 2 savaitę (Leningradas, Vilnius, Ryga, Maskva) — \$999.00**
Registruokitės iki lapkričio 15 d.

NAUJOS SKRAIDOS (CHARTERS) Į VILNIŲ SU PAN AMERICAN LĖKTUVAIS IŠ NEW YORKO IŠVYKSTA:
1978 m. vasario 5, 12, 19, 26 — \$669.00
kovo 5, 12, 19, 26 — \$716.00-746.00
balandžio 2, 9, 16, 23 — \$746.00

TOLIMESNIŲ KELIONIŲ EIGA IR KAINOS 1978 METAMS BUS PASKELBTOS VELIAU.

Prieš šių visų grupių galima jungtis IŠ VISŲ AMERIKOS IR KANADOS MIESTŲ su papildomu mokesčiu New Yorke.

Smulkesnių žinių ir registracijos reikalu kreipkitės į:

TRANS-ATLANTIC TRAVEL SERVICE
393 West Broadway, P.O. Box 116
South Boston, Mass. 02127
Telefonas: 617 268-8764

Savininkė: Aldona Adomonienė

Prices are based on double occupancy and are subject to changes and/or Government approval.
Norintiems atsikviesti gimines iš Lietuvos sutvarkom iškvietimo dokumentus.

STASJ GUDĄ PRISIMENANT

Lapkričio septintąjį sueina vieneri metai, kai su šiuo pasauliu atsiskyrė daugiau kaip dvejus metus vėžio ligos iškankintas a.a. Stasys Gudas, palikdamas giliam nuliūdime žmoną Veroniką, dvi dukras su šeimos ir būrį draugų.

Gimęs 1907 Gargžuose, Kretingos apskrity, gimnaziją ir mokytojų seminariją lankė Telšiuose, kur žengė ir pirmuosius visuomeninės veiklos žingsnius. Reiškėsi įvairiose moksleivių organizacijose, bet tikroji jo meilė buvo Šaulių Sąjunga. Veik nuo pat moksleivių šaulių būrio įsisteigimo Telšiuose tapo jo vadu ir kelerius metus sumaniai ir energingai jam vadovavo. Prie būrio priklausė daugelis Telšių mokytojų seminarijos auklėtinių ir Vyskupo Valančiaus vardo gimnazijos vyresniųjų klasių mokinių. Persirites 1925 į ketvirtąją klasę ir įstojęs į moksleivių šaulių būrį, radau Stasį jo vadovybėj. Nuo tada prasidėjo mudviejų pažintis, vėliau virtusi daugelio metų draugyste.

Kaip ir visos atgimusios Lietuvos jaunimas, tuo metu augom ir brendom atgautos nepriklausomybės entuziazmo dvasioj. Viskas tada mum buvo nauja, bet kartu sava ir suprantama. Kokie nenatūralūs tada atrodė vyresniųjų pasakojimai, kad dar taip neseniai be svetimos rusų ar lenkų kalbos ne-

drįsk ir prisitarti prie gimnazijos ar valdinės įstaigos! Dėl mum tada dar ne visai suvokiamos kažkieno kaltės praeity mūsų tėvai neturėjo laimės lankyti mokyklų sava kalba, o jei kurie ir lankė, tai tik slapta ir su baimė, lyg nusikalstamą darbą atlikdami. O dabar štai mes, laimės vaikai, net išdaigaujam, pamėgdžiodami laužytai lietuviškai kalbančius iš seniau užsilikusius mokytojus.

Prisikėlusioji Lietuva tai mūsų motina, o mes — jos vaikai. Čia mūsų žemė, čia mes būsimieji šeimnininkai. Ir kaip tada nebūti šauliu ir nebandyti sekti tais, kurie iškovoję ir apgynę Lietuvos laisvę, kuria mes naudojames? Stojom ir į kitas organizacijas, bet būti šauliu bresnančiam jaunuoliui buvo prestižo reikalas.

Tada kariuomenės įgulos Telšiuose kaip ir nebuvo, todėl koks šimtas iš pirmojo karo užsilikusiais šautuvais ginkluotų ir išrikiuotų jaunuolių jau buvo šis tas, ypač apmokymo ir paradų metu. Kada su kariškais šautuvais ant pečių, grįždami iš pratimų ir žengdami į koją, užtraukdavom "Čiulba čiulbutis, gieda lakštutė ant putino šakelių", tai mum atrodydavo, kad senosios Žemaičių sostinės Ežero ir Kalno gatvės linksta po mūsų kojom, o pats Telšių miestas siūbuoja nuo mūsų dainų. Ir to

viso būrio priešaky išdidžiai žengia moksleivių būrio vadas Stasys Gudas, pakaitom užkomanduodamas "koją" arba "dainą".

Dar ir šiandien po daugelio metų prieš akis tebestovi to šviesiai mėlynų paltu pasidabinusio smarkaus seminaristo Stasio vaizdas. Savo tarpe juokaudavom — čia mūsų būsimas Napoleonas.

Neilgi buvo moksleivių vargų, džiaugsmo ir entuziazmo metai. 1929 Stasys baigė Telšių mokytojų seminariją ir pradėjo mokytojo karjerą mažam Nevarėnų miestely. Trumpam išsiskyrę, mūsų keliai vėl susibėgo 1930 Pirmojo Lietuvos Prezidento karo mokyklų ir vėl vėliau Kaune Vytauto Didžiojo universitete.

Jo draugai stebėjomės, kad Stasys vis dėlto nesusigundė pastoviai likti kariuomenėj. Nors ir nepasirinko kariškos karjeros, su kariškais reikalais susijusios organizacijos jam visada liko prie širdies. Tad ir 1933, įstojęs į V.D. universitetą, tuoj įsijungė į studentų atsargos karininkų korporacijos Ramovės veiklą. 1934 buvo išrinktas pirmininku, kurio išbuvo iki 1936.

Išgalint hitlerininkam ir nacizmo filosofijai Vokietijoj, vis labiau pradėjo niauktis juodi karo debesys Europos padangėj. 1939 rugpjūčio mėn. Ribbentropo-Molotovo aktu dvi totalitarinės galybės pasidalino "įtakos sferomis" Rytų Europoj; dėl to 1940 birželio mėn. buvo okupuota ir Lietuva. Tik laimingų aplinkybių dėka Stasys išvengė kalėjimo arba ištėrimo Sibiran.

Artėjant antrajai rusų okupacijai, 1944 Stasys su šeima pasitraukė į Vakarus, o 1947 persikėlė į JAV-bes. Kaip ir kiekvieno jaujakurio Amerikoj, kūrmosi pradžia buvo labai sunki. Nors ir sunkiai kurdamasis, neapleido visuomeninių darbų ir bendradarbiavimo spaudoj. Kietu darbu ir žemaitišku užsispyrimu pajėgė išmoksinti abi dukras ir pakenčiamai įsikurti.

Tur būt, ir juodžiausio kosmaro metu anais laikais neprisapnavo Stasiui, kad dar pačiam gyvenimo tvirtume teks, lyg nusikaltėliui, amžinai palikti numylėtąją tėvynę ir užbaigti gyvenimo dienas tolimoj Amerikoj.

A. Simutis

A.A. STASIO GUDO

vienerių metų mirties sukaktį minint, bus aukojamos Šv. Mišios lietuvių pranciškonų koplyčioj, Kultūros Židiny, lapkričio 5, šeštadienį, 10 val. ryto. Kviečiame draugus ir pažįstamus kartu pasimelsti už velionio sielą.

Liudinti šeima

DARBININKAS

Redakcija (212) 827-1352
Administr. (212) 827-1351
Spaustuvė (212) 827-1350
Vienuolynas .. (212) 235-5962
K. Ž. salė (212) 827-9645

341 HIGHLAND BLVD.
BROOKLYN, N.Y. 11207

Visų Šventųjų šventė bus atnradienį, lapkričio 1. Privaloma išklausti mišių.

Pasukamas laikrodis vieną valandą atgal šį savaitgalį, šeštadienio naktį į sekmadienį, spalio 29-30.

Šį savaitgalį Kultūros Židiny bus pabaltiečių dailės paroda. Užimtos abi salės. Tai pirmą tokia paroda, rengiama trijų tautų dailininkų. Dalyvauja per 40 dailininkų, bus išstatyta apie 120 įvairaus žanro kūrinių.

Dail. Romas Viesulas, kuris profesoriauja Philadelphijoje, atidarys pabaltiečių parodą spalio 29, šeštadienį, 7:30 v.v. Kultūros Židiny. Jis taip pat dalyvauja ir parodoj su trim grafikos darbais.

Vėlinės bus trečiadienį, lapkričio 2. Visur bus specialios pamaldos už mirusius.

Maironio liuanistinės mokyklos tėvų susirinkimas šaukiamas spalio 29, šį šeštadienį, 9:30 v.v. mokyklos patalpose. Visi tėvai, kurie leidžia savo vaikus į šią mokyklą, prašomi dalyvauti.

Apiešimo parapijos metinis balius ir šokiai vyks spalio 30, šį sekmadienį. 11 val. bus koncertacinės mišios. Pamokslą sakys Tėv. Viktoras Gidžiūnas, OFM. Giedos parapijos choras, vadovaujamas Viktoro Ralio, gros koncertinis orkestras. 12:30 v. parapijos salėje vyresniųjų parapijiečių pagerbimas, pietūs, šokiai. Stalai iš anksto užsakomi klebonijoje ir pas rengėjus.

Kun. A. Račkauskas jo 70 metų sukakties proga buvo pagerbtas spalio 21, jo gimtadienį, kai Apiešimo parapija rengė pietus bingo talkininkam. Sukaktuvininkas buvo gražiai pasveikintas, sugiedota Ilgiausių metų.

Apiešimo parapija spalio 21 surengė bingo talkininkam pietus Durow's restorane Glendale. Po pietų visi buvo pakviesti į vaidinimą Hello Dolly. Vaidinimas buvo Christ the King mokyklos salėje.

Kas nori išmokyti lietuviškai ar pagilinti lietuvių kalbos žinias, prašomi lankyti lietuvių kalbos kursus, kurie vyksta Kultūros Židiny. Veikia dvi grupės. Pažangiųjų grupė renkasi du kartus — pirmadienį nuo 7:30 iki 9:30 val. vak., šeštadienį nuo 10 iki 12 val. ryto. Pradedančiųjų grupė renkasi šeštadieniais nuo 10 iki 12 val. ryto. Informacijos reikalais kreiptis į Bill Kumat — (516) 538-8985.

Putnam, Conn., Nek. Pr. Marijos seserų rėmėjų sąskrydis įvyks spalio 30, šį sekmadienį. Bus svarstomi rėmėjų reikalai, o prof. kun. St. Yla skaitys paskaitą apie Dievo Tarną arkivyskupą J. Matulaitį. Visus pradžiuogins iškilios solistės Ginos Čapkauskienės koncertas.

Aktorius Vitalis Žukauskas spalio 30 vyks į Philadelphiją ir ten Balso vakare atliks humoringą programą. Balso vakaras bus Šv. Andriejaus parapijos salėje.

A. a. Marijos Bujokienės atminimui Antanas Sakaitis aukoja 20 dol. Kultūros Židiniui. Vėlinės artimiesiems reiškiamas nuoširdžią užuojautą, o A. Sakaitiui — lietuvišką aciu už auką.

Studentų ateitininkų susirinkimas Kultūros Židinio posėdžių kambaryje įvyks spalio 28, penktadienį, 9 val. vak. Visas jaunimas maloniai kviečiamas atsilankyti.

Dail. Kazimiero Žoromskio kūrinių paroda Laffayette kolegijoje Easton, Pa., bus nuo lapkričio 28 iki gruodžio 23. Darbininko 40 nr. buvo klaidingai parašyta, kad paroda vyks nuo spalio 28.

Juliaus Bagdono 2 metų mirties proga mišios bus spalio 29, šeštadienį, 10:30 v.v. pranciškonų vienuolyno koplyčioje. Po mišių bus pašventintas paminklas. Kviečiami dalyvauti visi jo draugai.

Vargonininkų-Muzikų Sąjungos ilgamečiui dvasios vadui kun. A. Petrauskui atsisakius iš pareigų, Kunigų Vienybės dvasios vadu paskyrė kun. Joną Pakalniškį.

Lietuvos kariuomenės šventė bus paminėta lapkričio 20 Apiešimo parapijos salėje. Kalbės Simas Kudirka.

Darbininko naujų skaitytojų vajas jau sulaukė rezultatų. Kviečiami ir kiti prisidėti prie lietuviškos spaudos palaiškymo. Administracija kviečia surasti bent vieną naują skaitytoją ar prisiųsti adresą asmens, kurs pageidautų skaityti Darbininką. Iki šių metų pabaigos Darbininkas bus siunčiamas už 1 dol. Per šių metų likusius mėnesius ir per visus 1978 metus naujiems skaitytojams Darbininkas bus siunčiamas už 10 dol. Patogi atkarpa spausdinama Darbininko šio numerio 10 puslapyje.

Žuvautojų ir medžiotojų klubas Aras spalio 23, sekmadienį, 4 v. popiet Kultūros Židinio mažojoje salėje surengė vaišes, kuriose dalyvavo klubo nariai su šeimomis. Buvo ir kviestų svečių. Visi valgiai buvo pagaminti iš žuvies, — žuvų sriuba, rūkyta Aliaskos lašiša, ežerų upėtakis, baltoji žuvis ir k. Geroj nuotaikoj pasikalbėta apie žuvinimą. Klubui pirmininkauja Vytautas Alksninis.

— ST. PETERSBURG, FLORIDA ir apylinkėse perkant, parduodant ir nuomojant nuosavybes, kreipkitės į ANGELE KARNIENĘ Broker - Realtor, 6900-10th Ave. North, St. Petersburg, Fla. 33710. Telef. (813) 345-2738.

Lietuvių Atletų Klubas lapkričio 5 ir 6 Kultūros Židinio mažojoje salėje rengia dail. Marijos Žukauskienės tapybos kūrinių parodą.

D.L.K. Birutės draugijos New Yorko skyrius kviečia nares pabendravinimui lapkričio 6, sekmadienį, 4 v. popiet pas M. Kliveckienę, 76-13 85 Rd. Woodhavene. Bus rodomos skaidrės.

Solistė Violeta Rakauskaitė lapkričio 12 New Yorke, Kultūros Židinio didžiojoje salėje, atliks estradinės muzikos koncertą. Po koncerto šokiai. Solistė, neseniai atvykus iš okupuotos Lietuvos, dabar gyvena Miunchene, V. Vokietijoje. Koncertą rengia New Yorko Lietuvių Jaunimo Sąjunga. Pelnas skiriamas IV Pasaulio Lietuvių Jaunimo Kongresui, kuris įvyks Europoj.

Dail. Aleksandros Merker-Vitkauskaitės tapybos ir skulptūros kūrinių paroda vyksta visą lapkričio mėnesį Bergen Community Mokslo ir Meno muziejaus Modern Artists Guild, Inc., salėje, Farway ir Ridgewood Aves, Paramus, N.J.

N. Y. Lietuvių Dailininkų Sąjungos susirinkimas buvo spalio 16, sekmadienį, 2 v. popiet Kultūros Židinio bibliotekoje. Dalyvavo apie 15 dailininkų. Trumpam buvo užsukęs ir dail. A. Dargis, kurio paroda tuo metu vyko K. Židinio mažojoje salėje. Susirinkime kalbėta apie Sąjungos parodą, kuri rengiama lapkričio 26-27 Kultūros Židiny. Ji skiriama Dailininkų Sąjungos 25 metų sukaktčiai paminėti. Aptarti jos įvairūs darbai. Numatomas išleisti katalogas su Sąjungos trumpa istorija. Aptarti ir einamieji reikalai, pasisakyta dėl nario mokesčio. Pirmininkavo Sąjungos pirm. Jonas Rutenis, sekretoriavo Juozas Sodaitis.

Dail. Alfonso Dargio kūrinių paroda buvo surengta spalio 16-17 Kultūros Židinio mažojoje salėje. Buvo išstatyta 43 jo kūrinių. Atidarymas įvyko šeštadienio vakare. Kalbėjo Tėv. Leonardas Andriekus, OFM, prisiminėdamas modernų meną ir aptardamas A. Dargio kūrybos pobūdį. Tą savaitgalį Kultūros Židiny buvo labai gyvas judėjimas, tai ir parodą aplankė gana daug žmonių. Parodą rengė ir globojo LMK Federacijos New Yorko klubas, kuriam pirmininkauja Marija Žukauskienė.

Kelionės į Havajus labai papigintom kainom galimos per Vyties kelionių agentūrą. Nurodytos kainos apmoka kelionę lėktuvu, pirmos klasės viešbutį, pervežimus ir visus mokesčius. Vienai savaitei Vaikiki Village viešbuty gruodžio 10-18 ir gruodžio 12-20 — tik 319 dol. Dviem savaitėm Vaikiki Village viešbuty gruodžio 3-18, gruodžio 10-25 — tik 389 dol. Dvių savaitių kelionė aplankant 4 vietas — 7 naktys Honolulu, 3 naktys Maui, 3 naktys Kona, 1 naktis Hilo — tik 479 dol. Kreiptis: Vytis, 2129 Knapp St., Brooklyn, N.Y. 11229. Tel. 212 769-3300.

FLUSHING — NEW BUILDINGS. Vienam mėnesiui nuoma nemokama už visus apatamentus, išnuomotus šį savaitgalį. Liko tik keli 1 ir 2 miegamų apartamentai. Puiki vieta. Butai su vėsinimu ir terasa. HERITAGE. 143-37 38th Ave. (tarp Bowne St. ir Parsons Blvd.). 445-1135. Atidaryta kasdien (išskyrus treč.), 11-7 val.

Richmond Hill parduodamas gerame stovy dviejų šeimų namas. Butai 4 ir 5 kambarių, garažas, kaina 35,000 dol. Skambinti VI 6-3720.

Pensininkė moteris ieško 3-4 kambarių buto. Pageidautų Richmond Hill, Woodhavene, Ridgewood ar Glendale. Tel. 827-3005.

So. Ozone Park — Detached 1 Family, 3 bedroom, 1 1/2 baths, aluminum siding, gas baseboard heating, finished basement, private drive, 1 car garage. Principals only. \$37,500 — Owner VI 8-0574.

Kultūros Židinio metinis po-būvis įvyks šeštadienį, lapkričio 19, 7 val. vakaro. Koncertinėje programoje pirmą kartą New Yorke pasirodys Toronto jaunimo ansamblis Gintaras. Po koncerto veiks valgių bei gėrimų užkandinė ir bus šokiai. Įėjimo aukat 5 doleriai, o jaunimui 3 dol. Šis parengimas yra vienas iš svarbiausių būdų sutelkti lėšas Kultūros Židinio išlaikymui, todėl tikimasi gausaus visuomenės atsilankymo.

Apiešimo parapijos bažnyčioje spalio 30, sekmadienį, 11 val. mišių metu parapijos choras, vadovaujamas muz. Viktoro Ralio, atliks jubiliejinę Peeters mišias ir pritaikytas giesmes. Solo partijas atliks Louise Senken, Leonardas Ralys ir Vytautas Daugirdas.

Lietuvos vyčių Maspeth, N.Y., 110 kuopos valdybą sudaro pirm. Marian Skabeikis, vicepirm. Jonas Adomėnas, sekr. Philip Skabeikis, izd. Nellie Skabeikis, fin. sekr. Mary Kulis, Lietuvos reikalų komit. Jonas Adomėnas, tarporganizaciniam reikalams Ann Sidtis, kultūros reikalams Helen Yocis, ritualo reikalams Valerie Drissel, junjorų patarėjas Bill Sidtis. Susirinkimai kviečiami kiekvieno mėnesio pirmą trečiadienį 8 val. vak. V. Atsimaitymo lietuvių parapijos salėje, Maspeth. Kūčios, rengiamos jau trečią kartą, šiemet bus gruodžio 18 parapijos salėje po 11 val. mišių.

Programa apie Nijolę Sadūnaitę, kuri buvo transliuojama per New Yorko televiziją, susilaukė daug puikių atgarsių. Pro Ecclesia Fundacija šią pusvalandžio programą pakartos per New Yorko miesto kabelio televiziją, kanalą "C" šeštadienį, spalio 29, 9 val. vak. ir po savaitės kitą šeštadienį, lapkričio 4, 4 val. popiet. Programą atlieka kun. Kazimieras Pugevičius ir Laisvės Žiburio radijo angliškiosios dalies vedėja Daiva Kezienė, modoruojant Pro Ecclesia Fundacijos prezidentui Timothy A. Mitchell ir Murray Hill News redaktoriui Edward Brennan. Programą paruošė, technškai jai vadovavo bei televizijoje laiką nemokamai išrūpino Batuno pirm. Kęstutis K. Miklas.

Šv. Petro ir Povilo lietuvių parapijos bažnyčia Elizabethe atremontuota ir išdažyta iš vidaus ir iš viršaus. Darbo baigimo proga parapijos vadovybė išleido knygelę su padėka ir aukotojų sąrašu. Knygelė gausiai iliustruota vaizdais iš bažnyčios remonto darbų. Spaudos darbus atliko pranciškonų spaustuvė.

Anglų kalbos kursas dėstomas Hunter College kalbų institute. Yra įvairių rūšių ir įvairių ilgųjų kursų. Artimiausi 8 savaitių kursai prasideda lapkričio 21. Registruotis galima jau dabar asmeniškai šiuo adresu: The International English Language Institute, 466 Lexington Avenue (prie 45 Street), 1313 kambarys. Registruotis galima ir telefonu 949-4361.

New Yorko valstijos sekretorius Mario Cuomo spalio 16 su žmona dalyvavo Tėv. Pauliaus Baltakio, OFM, kunigystės 25 metų sukakties minėjime. Jo žmonai L. Mathews įteikė lietuvišką lėlę. Iš k.: Mario Cuomo, Tėv. Petras Baniūnas, OFM, Lionė Mathews, Al. Marcelynas, Matilda Cuomo. Mario Cuomo kandidatuoja į New Yorko burmistrus ir visi lietuviai kviečiami lapkričio 8 už jį balsuoti. Nuotr. B. P. Graziano

A. a. Pajautai Ivašauskienei Kultūros Židiny jamžinti Aldona Jonynienė ir Sofija Zagorski paaukojo 20 dol. Nuoširdus aciu.

Už a.a. Albertą Ošlapą, minint vienerių metų mirties sukaktį, mišios bus aukojamos spalio 30, sekmadienį, 10 val. ryto lietuvių pranciškonų koplyčioje, Brooklyne. Giminės ir draugai maloniai kviečiami dalyvauti.

Rūta ir Albinas Strazdžiai, Rochester, N.Y., aukoja 15 dol. Kultūros Židiniui a.a. Pajautai Ivašauskienei atminti. Nuoširdus aciu.

A. a. Pajautai Ivašauskienei mirus, Antanas ir Bronė Reventai, giliai užjausdami vėlinės mamytę ir visą šeimą, jos atminimui aukoja 20 dol. Kultūros Židiniui.

Ieškoma mokytoja, kuri galėtų vadovauti Gintarėlių darželio susibūrimam. Naujai išrinkta Gintarėlių darželio pirmininkė yra Genė Ramanauskienė. Ji prašo paskambinti ir pasitarti, kaip geriau išlaikyti gražią Gintarėlių darželio veiklą. Jos telefonas — 847-3492. Darželio išlaidos padengiamos tėvų.

Vaikų darželis

GINTARĖLIAI

veikia šeštadieniais nuo 9:30 iki 12:30 v. Kultūros Židiny

KVIEČIAME MAŽUOSIUS LEISTI Į DARŽELĮ

LAPKRIČIO 5 IR 6 KULTŪROS ŽIDINYJE DAIL. MARIJOS ŽUKAUSKIENĖS TAPYBOS KŪRINIŲ PARODA

Lankymo valandos: šeštadienį nuo 1 val. popiet, sekmadienį nuo 1 val. popiet iki 7 val. vak. Oficialus atidarymas šeštadienį, 7 val. vak.

VISUS ATSLANKYTI KVIEČIA
N.Y. LIETUVIŲ ATLETŲ KLUBAS

This announcement is neither an offer to sell nor a solicitation of an offer to buy any of these securities
The offer is made only by the Offering Circular

LITAS MOKA 10% DIVIDENDĄ ANT REGISTRUOTŲ LITO BONŲ (10% Convertible Debenture Bonds)

VISA LAIDA: \$500,000
VIENAS BONAS: \$500
DIVIDENDAI MOKAMI KAS PUSMETĮ
SAUSIO 1 IR LIEPOS 1

1986 m. spalio 1 d. šias vertybes galima atsiimti grynais pinigais arba iškeisti į LITO BENDROVĖS akcijas po \$2.00 už akciją.

PRASOME KREIPTIS DĖL APRAŠYMO/"OFFERING CIRCULAR" ADRESU:

LITAS INVESTING CO., INC.
86-01 114TH STREET
RICHMOND HILL, NEW YORK 11418
(212) 441-6799

Securities will be offered in states where the Securities Laws of such states have been compiled with.

PIRMOJI

PABALTIEČIŲ MENO PARODA

New Yorke

įvyks spalio 29-30, šeštadienį ir sekmadienį,
Kultūros Židinyje

Valandos: šeštadienį 1-10 val. vak.
sekmadienį 12-7 val. vak.

Atidarymas ir atgaiva — spalio 29, šešt., 7 val. vak.

Prie įėjimo aukojama

Rengia BALTIA

Pabaltiečių Meno Draugija